

Silovito trčenje
na cesti za Ščedno

Po Štandrežu neuspela
tatvina tudi v Sovodnjah

Računsko sodišče
zaskrbljeno, ker se
uprave same nadzorujejo

Hitra Tina na Švedskem

Primorski dnevnik

NEDELJA, 27. FEBRUARJA 2011

Št. 49 (20.064) leto LXVII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 2/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Deset let zaščite in deset let manjšine

SANDOR TENCE

Slovenska manjšina je desetletnico odobritve zaščitnega zakona obeležila brez »zaslugarstva«, obžalovanj in objokovanja zamujenih priložnosti. To je gotovo spodbudno in znak zrelosti, pomembno se zdi tudi, da se energije narodne skupnosti sedaj usmerijo v neizpoljene člene zakona, ki jih je kar nekaj, a ne toliko, da bi rekli, da se zaščita ne izvaja. Prav ima senator Fulvio Camerini, ki se v današnjem Primorskem dnevniku sprašuje, kje bi bila danes manjšina in kje bi bil danes Trst, če ne bi bilo zaščitnega zakona. Gotovo dosti bolj nazaj, kot je v resnici.

Res je, da se manjšinska skupnost ne sme vedno samoizpraševati o sebi in drugih, res pa je tudi, da si mora zastaviti nekaj vprašanj. Ne moremo npr. očitati italijanski politiki, da se ne prenavlja in obnavlja, če je tudi naša politično-strankarska scena še kar negibna. Nisem pristaš mnenja, da je vse, kar je mlado pozitivno (marsikateri mladi razmišljajo po starih kalupih), tudi v našem političnem vsakdanu pa bi bile potrebne pogumne izbire. V ljudeh in v vsebinah.

Nekateri prijatelji so mi dobrohotno očitali, da sem preveč črnogledno in kritično ocenil nedavni goriški deželni posvet o slovenskem jeziku in kulturi. Njihovi očitki se mi ne zdijo utemeljeni. Deželni odbornik Elio De Anna si za to hvalevredno pobudo zasluži pohvalo. A kaj, ko smo na skoraj štiriurnem posvetu slišali tako malo predlogov in svežih idej.

LIBIJA - Medtem ko Varnostni svet ZN išče sporazum o sankcijah

V Bengaziju zmagoslavje, v Tripoliju pa nevarno zatišje

Gadafi v bunkerju, vojaško poveljstvo je prepustil sinu

Protestniki v »osvobojenem«
Bengaziju pozirajo
za fotografe na
vojaškem
oklepniku

ANSA

TRIPOLI, NEW YORK - Medtem ko se članice Varnostnega sveta ZN trudijo doseči sporazum o ukrepih zoper Gadafija in njegovo družino, je včeraj v Tripoliju vladal napet mir, v Bengaziju pa so uporniki slavili zmago nad krvavim režimom. Evakuacija tujcev se nadaljuje, trume beguncev pa pritiskajo na meje Egipta in Tunizije.

V Stekleni palači se članice Varnostnega sveta še pogajajo o sankcijah, kajti zataknilo se je pri predlogu, da bi Gadafija zaradi zločinov proti človeštvu postavili pred Mednarodno kazensko sodišče (ICC).

Na 27. strani

Cosolini včeraj na
Proseku in Kontovelu

Na 5. strani

Danes pokrajinski
kongres VZPI - ANPI
na Opčinah

Na 4. strani

Goriški univerzitetni
konzorcij s slovenskim
in furlanskim okencem

Na 9. strani

Tudi voz iz Štmarva
na Kraškem pustu

Na 5. strani

Včasih je bil Balkan
zgled sožitja

Na 4. strani

SOVODNJE - V priredbi društva Karnival
Sprevod, štirje plesi
in pustni »sexy show«

TRST - Fulvio Camerini
Kje bi bili danes
brez zaščite?

TRST - Fulvio Camerini (senator v obdobju 1996-2001) se sprašuje, kje bi bili danes Slovenci v Italiji in kje bi bil pravzaprav Trst, če ne bi bilo zaščitnega zakona za slovensko manjšino. Camerini (na sliki), ki ne obžaluje, da pred desetimi leti ni več kandidiral za italijanski parlament, govori o tedanjih dogajanjih v senatu, vlogi župana Trsta Riccarda Illyja ter tržaškega in goriškega škofa.

Predstavniki levosredinske koalicije pozitivno ocenjuje vlogo tedanje predsednika senata Nicole Mancina, s katerim sta se skupaj z Mitjom Volčičem večkrat srečala in pogovarjala.

Na 3. strani

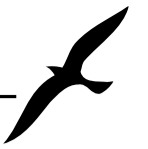

Trgovina
Fany

MOŠKA IN ŽENSKA
KONFEKCIJA

Oblačila za
vse priložnosti

Ul. Flavija di Stramare 99
(Žavljje) Milje
Blizu avtobusne postaje 20
Tel. 040 231118

RAČUNSKO SODIŠČE - Odprtje sodnega leta na sedežu Trgovinske zbornice v Trstu

Širi se pojav nadzornikov, ki nadzorujejo same sebe

Opozorilo tožilca Maurizia Zappatorija - Javne uprave se nekoliko previdneje obračajo na zunanje svetovalce

TRST - Računsko sodišče Furlanije-Juljske krajine je v letu 2010 izreklo obsodbe za skupni izkupiček 15,3 milijona evrov odškodnin. Sodišče je na tem področju obravnavalo 35 primerov in jih zaključilo 29, obsodb je bilo 18. Število obravnavanih primerov se je v primerjavi z letom 2009 povečalo za 52 odstotkov. To so nekateri podatki, ki izhajajo z večrajšnega odprtja sodnega leta na deželnem računskem sodišču.

Deželni tožilec Maurizio Zappatori je v svojem poročilu povedal, da je bilo prijav lani 809, za odtенок manj kot v letu 2009. 185 prijav so vložili posamezniki, 230 jih je prišlo iz krajevnih uprav, 394 pa so jih vložile državne uprave. 546 postopkov, se pravi dve tretjini, je sodišče zaustavilo in arhiviralo. Zappatori je izpostavil, da mora računsko sodišče zaupati v državljanski čut prebivalcev in odgovornost javnih funkcionarjev. Omenil je, da so bile preventivne kontrole skoraj ukinjene, pristojnosti krajevnih uprav pa so vse večje. Neodvisne preventivne kontrole zadevajo danes samo najpomembnejše ministrske ukrepe. Deželne in krajevne uprave so iz tega nadzornega sistema izvzete, ali pa kontrole izvajajo organi, katerih člane imenujejo same uprave in torej ne morejo biti neodvisni. »Razširil se je pojav nadzorovanih, ki nadzorujejo nadzornika,« je z besedno igro polemično poudaril Zappatori. Zaradi tega je občutljivost in aktivnost državljanov pri zaznavanju napak toliko bolj dragocena. Število prijav v zadnjih mesecih pada, kar lahko pomeni, da je manj škodljivih dejanj, ali pa, da je državljanje in uprave prevzelo malodušje, je pristavil tožilec.

Predsednik jurisdikcijskega oddelka računskega sodišča Enrico Marotta je spomnil, da so javne uprave v deželi do nedavnega s preveliko lahkoto najemale zunanje svetovalce in plačevale drage svetovalne usluge. S tem je imelo računsko sodišče veliko opravka, trenutno pa je ta pojav nedvomno bolj omejen. »Bržkone so upravitelji bolje razumeli kriterije,« je povedal Marotta.

Tržaški župan Roberto Dipiazza je poudaril pomembno vlogo računskega sodišča, ki spodbuja dobro upravljanje. O sebi je zatrnil, da v 14 letih županovanja (v Miljah in Trstu) ni imel večjih težav s tem sodiščem in da je bilo sodelovanje dobro, Zappatori je potrdil, da računski sodniki s tržaško občinsko upravo v zadnjih letih niso imeli veliko dela. Podpredsednik Dežele FJK Luca Ciriani je spomnil, da je deželni odbor FJK omejil dolgove, zavzel pa se je za čim prejšnji prehod na federalistično ureditev, ki bo javnim upraviteljem nalozila še večjo odgovornost.

Slovesno odprtje sodnega leta je bilo na sedežu tržaške Trgovinske zbornice

KROMA

OPČINE - Deželni svetnik Gabrovec obiskal Sklad Mitja Čuk

Glavni cilj je odprtje večnamenskega središča

OPČINE - Sklad Mitja Čuk odigrava nezamenljivo vlogo na področju dejavnosti v podporo šibkejšim otrokom, pa tudi mladostnikov in odraslih, zlasti slovenske narodnosti. Delovanje Sklada se je treh desetletjih razvilo na mnoga področja, od prirejanja jezikovnih in drugih tečajev, športno-rekreacijskih pobud, vse do promocije krajevnih umetnikov v razstavnih prostorih Bambičeve galerije v središču Opčin.

»Dejavnost Sklada M.Čuk lahko danes opredelimo kot celovit servis družinam, ki se danes morda kot še nikdar prej spopadajo z vse večjimi težavami in jim je zato strokovna pomoč še potrebna,« je po srečanju s predstavnicami sklada Stanko Čuk in Jelko Cvelbar poudaril deželni svetnik SSK Igor Gabrovec, ki se je v četrtek dopoldne seznanil tudi s potekom gradbenih del večnamenskega središča na Repentabrski ulici na Opčinah. Prav gradnja moderno zasnovanega in funkcionalnega središča je trenutno največji izziv in hkrati tudi največji zalogaj skrbi in finančnih bremen za vodstvo Sklada M.Čuk. Dela so že v zaključni fazi in napoveduje se odprtje in torej začetek obratovanja že pred polletnimi meseci, sta deželnemu svetniku Gabrovcu zagotovili gospe Čuk in Cvelbar.

Na fotografiji z leve: Jelka Cvelbar, Igor Gabrovec in Stanka Čuk

Hudo breme pa so, kot rečeno, že same pasivne obresti za najeta posojila, ki so bila potrebna za koriščenje namenskih javnih prispevkov.

Svetnik Igor Gabrovec je zagotovil svoje zanimanje za rešitev določenih birokratskih vozlov na deželni ravni. »Razmisliti pa velja ponovno o potrebi po po-

novnem financiranju namenskega sklada za financiranje gradenj ali vsaj izrednih vzdrževalnih ali obnovitvenih del, saj se tovrstna potreba pojavlja v vseh treh pokrajinah, kjer živi in se razvija naša narodna skupnost v FJK,« je še dejal Gabrovec, ki se bo o tem pogovarjal z deželnim odbornikom Eliom De Anno.

JEZIK - LINGUA

Jutri v Špetru prva delavnica

ŠPETER - »Večjezičnost kot bogastvo in vrednota čezmejnega slovensko-italijanskega območja« začenja z izvajanjem brezplačnih jezikovnih storitev za promocijo in implementacijo rabe slovenskega jezika med posamezniki in družinami. Prva pobuda na vrsti je delavnica za svetovanje staršem o dvojezičnem razvoju otrok, ki bo jutri (ponedeljek, 28. februarja), ob 18. uri v slovenskem Kulturnem centru v Špetru. Delavnice za starše bodo v tem in v naslednjem šolskem letu potekale tudi na Goriškem in Tržaškem.

V kratkem se bodo na Tržaškem, Goriškem in Videmskem začeli tečajji slovenskega jezika za odrasle negovorce in za starše, ki imajo otroke v šoli s slovenskim učnim jezikom. Predvidene pa so tudi druge storitve, kot so jezikovne delavnice za otroke, objava različnega gradiva za otroke, starše, šole in družbene delavce. Omenjene jezikovne storitve zasledujejo razvoj in promocijo jezikov v okolju in so namenjene prebivalstvu nasploh. Usluge za govorce manjšinskega jezika bodo usmerjene v implementacijo komunikacijskih sposobnosti in funkcionalne pismenosti, zato bodo nudile svetovanje in pomoč v zvezi z razvojem, uporabo in nadgrajevanjem manjšinskega jezika. Usluge za negovorce pa bodo ciljale na ustvarjanje pogojev, da negovortci usvojijo jezikovno zmožnost v slovenščini. Namenjene bodo tudi oblikovanju jezikovne ozaveščenosti in ustvarjanju večjezičnosti prijaznega okolja.

Drevi po RAI film Veter se poživlja

Danes bobo ob 21. uri po večernem TV dnevniku na slovenskem programu RAI na sporedu celovečerni dokumentarni film Veter se poživlja, ki je nastal po scenariju in v režiji Filipa Robarja Dorina in osvetljuje odnose med Slovenijo in Italijo od njene kapitulacije mimo povojnih likvidacij, poglavja tržaške Rižarne, Gladia, Osimskega sporazuma pa do današnjih dni. V filmu, ki je leta 2008 nastal v produkciji studia Vrtnec iz Novega Mesta nastopajo med drugimi Lojzka Bratuž, Vilijem Černo, Živa Gruden, Drago Jančar, Joško Kragelj, Milica Kacin Wohinz, Claudio Magris, Branko Marušič, Boris Pahor, Milan Pahor, Zora Tavčar, Saša Vuga in Marko Waltritsch.

ČRNI VRH - Počastili spomin na narodnega heroja Janka Premrla - Vojka

»Nekateri skušajo spremeniti zgodovino«

Zgodovinar Branko Marušič: Padli partizan je postal del dediščine, ki je sestavni del našega zgodovinskega spomina

Prireditev v spomin na narodnega heroja Janka Premrla-Vojka

IDRIJA - »Postal si del dediščine, ki se je tisočletja in več vgrajevala in se še vgrajuje v naš zgodovinski spomin. Zato si se znašel sredi napisanih ali pa samo izrečenih spominov ljudi, ki so te poznali,« je na slovesnosti ob počastitvi 68-letnice smrti narodnega heroja Janka Premrla Vojka v Črnem Vrhu nad Idrijo poudaril slavnostni govornik, zgodovinar Branko Marušič. Združenje borcev za vrednote NOB Idrija in Cerkljevo vrsto let točno na obletnico Vojkove smrti, 22. februarja, organizira slovesnost v počastitev njegovega spomina. Pred leti so jo organizirali ob njegovem grobu, zadnja leta pa jo prirejajo v črnovrški osnovni šoli. Letošnji kulturni program so oblikovali tamkajšnji učenci ter pevski zbor idrijskih upokojenk, idrijskemu županu Bojanu Severju pa je slovensko združenje borcev podelilo zlato plaketo za dolgoletno sodelovanje.

»Že dve desetletji živimo v času, ki želi prevetrirati nekatere sodbe o novejši slovenski preteklosti, češ, da je enoumje časa, ki je sledil koncu druge svetovne vojne, prikrjevalo dogodke minulih dni sebi v prid, da je hote pozabljalo nekatera dejanja preteklosti, zamolčevalo ljudi in da naj bi bila zgodovina služkinja politike,« je v nagovoru zbranim poudaril Marušič. »Ne more biti nobenega dvoma, da si zmagovalac lasti marsikatero pravico nad mnogimi sodbami. Toda istočasno se lahko vprašamo, če si porazenec izprašuje vest, zakaj si je to vlogo prislužil. Tudi ni dvoma, da se razmerja do preteklosti menjajo s časovno oddaljenostjo, ko se prvotna subjektivnost rahlja ob soočanju s kasnejšimi manj obremenjenimi pogledi. Nekatera skrajna stališča današnjih dni pa žele spreminjati mnoge podobe preteklosti, ko naj se vloga zmagovalca povsem preoblikuje, kar bi lahko drugače povedano pomenilo, da naj bi bilo sodelovanje z okupatorjem celo nagrajeno, ker, da se je zaradi upora zoper enega od svetovnih totalitarizmov povežalo z drugim, ki naj bi manj škodoval slovenskemu narodu. Taka skrajnost je povsem nesprejemljiva in zelo zgovorno dokazuje, kako se očitek tistim, ki ga namenjajo tako imenovanim časom enoumja, kot bumerang vrača, a se tega še ne zavedajo,« je podčrtal še zgodovinar. (km)

TRST - Pogovor s senatorjem Fulviom Camerinijem

»Če ne bi bilo zakona, bi še vedno plavali v kalnih vodah starih zamer«

Pomembna vloga tedanjega tržaškega župana Illyja ter tržaške in goriške Cerkve

TRST - Fulvio Camerini in Dimitrij Volčič sta v rimskem senatu igrala zelo pomembno vlogo za odobritev zaščitnega zakona za slovensko manjšino. Zakonsko besedilo je odobrila poslanska zbornica, v senatu pa je bilo treba skrbeti, da zakon ne bo doživel sprememb. To je bila velika proceduralna in politična bitka, ki sta jo senatorja leve sredine odlično opravila. Za Camerinija je bila to tudi zadnja parlamentarna preizkušnja, saj na spomladanskih volitvah 2001 ni več kandidiral. 85-letni svetovno znani kardiolog in kulturnik (bil je med ustanovitelji Skupine 85) je svojo politično pot nato še nekaj časa nadaljeval v tržaškem občinskem svetu.

Senator Camerini, kako deset let po odobritvi ocenjujete zaščitni zakon?

Po mojem ne obstajajo dobri ali slabi zakoni, pač pa zakoni, ki jih je treba izvajati. Tudi zaščitni zakon za Slovence bi bilo treba najbrž dopolniti in v nekaterih členih nadgraditi, na splošno pa je zakon veliko prispeval za uveljavljanje pravic Slovencev in za utrdi-

problemi začenjajo reševati. In to se mi zdi že velika pridobitev posebno za Trst, kjer je vse upočasnjeno in vse se tako počasi premika.

Kako je bilo z zaščitnim zakonom takrat v senatu?

Zelo napeto in živčno. Razprava v pristojnih komisijah se je začela jeseni leta 2000 in januar 2001 je bil skrajni čas, do katerega bi morali odobriti zakon. Štirje meseci niso kratko obdobje, za italijanski parlament pa so to ne navadno hitri časi.

Na koncu pa vam je vendarle uspelo...

Če gledam z današnje perspektive, je bil to za takratne čase pravi podvig. Že res, da je imela leva sredina čvrsto večino, res pa je tudi, da so bili nasprotniki zakona zelo borbeni in agresivni. Ko so so njihove zahteve politično pogorele, so se lotili drugih poti in metod.

Kakšnih pa?

Senatni poslovnik dopušča kar nekaj proceduralnih možnosti, ki jih

In Mancino?

Obstajajo dve kategoriji politikov. Tisti, ki hlinijo, da te poslušajo in potem naredijo po svoje, in tisti, ki se resnično potrudijo in prisluhnejo tvojim stališčem. Mancino nam ni obljubljal nemogočega in kar bi lahko presešlo njegove pristojnosti. V resnici nam je zelo pomagal. Eno je parlament, ki ga gledaš od zunaj, drugo je parlament od znoter. Na senatne odločitve pa so vplivali tudi izvenparlamentarni dejavniki.

Kaj imate v mislih?

Zaščitni zakon je sad številnih prizadevanj in naporov. Mislim, da si nihče ne sme in ne more lastiti zaslug zanj, majska manifestacija na Trgu sv. Antona v Trstu leta 2000 pa je gotovo naredila velik vtis na lokalne in državne italijanske politične dejavnike.

To je bila res lepa in za Trst ne navadna pobuda. Namesto v preteklost je bila zazrta v prihodnost, na trg pa je prišlo tudi veliko mladih...

To da je bilo veliko mladih je bilo še kako pomembno, meni pa so ostali v spominu vsi tisti župani iz Trsta, Gorice in videmske pokrajine. Bili so v prvi vrsti, zastopniki institucij in krajevnih uprav, ki so zahtevali spoštovanje italijanske ustave in pravice italijanskih državljanov slovenske narodnosti. Bilo je res lepo.

Res je, da nihče si ne sme lastiti zaslug za zakon, nekaj ljudi pa je takrat le izstopalo...

Riccardo Illy je kot župan Trsta zelo veliko naredil za zakon. Če bi bil tržaški župan proti zakonu, bi se Rim "skril" za Trstom in bi vse skupaj zamrznil z izgovorom, da lokalna skupnost noče zaščite Slovencev. Izpostavil bi tudi pozitivno vlogo Cerkve.

Tržaška in goriška Cerkev sta podprli manifestacijo pri Sv. Antonu...

Tudi njuna podpora je bila še kako pomembna. Tržaški škof Eugenio Ravignani je nadaljeval po poti, ki jo je začrtal njegov veliki predhodnik Lorenzo Bellomi, v Gorici pa je Dino De Antoni nadgradil delo Antonija Vitaleja Bommarca.

Senator Camerini, ste kdaj obžalovali, da leta 2001 niste več kandidirali za parlament in da ste se postopno umaknili iz politike?

Ne. Z aktivno politiko naj se ukvarjajo mlajši, moja žena pa mi je pred desetimi leti itak zagrozila, da bo odšla, če bom spet kandidiral. (smeh).

In kakšna se vam zdi danes italijanska politika?

Kot nekdanji senator najbrž nisem najbolj primeren, da bi jo ocenjeval. Pred desetimi leti je v senatu sedel Norberto Bobbio, danes pa... Raje pustimo to, saj vsi itak beremo časopise in gledamo televizijo.

Sandor Tence

zaščitnega zakona

Manifestacije za zaščito leta 2000 v središču Trsta se je udeležilo veliko ljudi

Fulvio Camerini je bil senator Levih demokratov-Oljke v zakonodajni dobi 1996-2001

KROMA

tev kulture sožitja. Pomislimo samo, kje bi bili danes v Trstu, če tega zakona ne bi bilo.

In kje bi bili?

Plavali bi v kalnih vodah starih zamer, neizpolnjenih obljub in tudi frustracij. Ne rečem, da je zaščita rešila vse probleme, ustvarila pa je pogoje, da se

je takratna opozicija zelo spretno izkoriščala. Morali smo paziti, da so bile vse komisije sklepne in da ni opozicija vnesla v zakonski predlog niti ene vejice, pike ali klicaja. Če bi se to zgodilo, bi še danes najbrž čakali na zaščitni zakon. Na srečo so naša stališča doživela podporo pri najvišjih političnih in institucionalnih predstavnikih.

Koga bi izrecno omenili?

Predsednika senata Nicolo Mancina. S kolegom Volčičem sva bila večkrat pri njemu in mu dopovedovala, da zaščita Slovencev res ne zanima glavnine Italijanov, je pa zelo pomembna za naše kraje in za odnose s sosedi.

FREERIDE BATTLE Tekma prostega smučanja in deskanja na Kaninu

KANIN - Športno društvo Drča vabi na tekmo prostega smučanja in deskanja Freeride Battle, ki bo letos potekala od petka, 4., do nedelje, 6. marca, na Kaninu. Udeležilo se je bo 78 tekmovalcev in tekmovalcev iz 16 držav, med njimi je 14 Slovencev. Freeride Battle Kanin ima že drugo leto status kvalifikacijske tekme za svetovno serijo Freeride World Tour (FWT). Je ena od tridesetih takšnih tekem po vsem svetu, ki se med seboj ločijo po rangi. Kaninska se glede na nagradni sklad ponaša z dvema zvezdicama od možnih štirih.

V petek bodo od 10. ure dalje na Kaninu kvalifikacije, v soboto prav tako od 10. ure dalje finalni nastop (nedelja je rezervni dan - v primeru slabega vremena). Finalu bo ob 20. uri sledila podelitev nagrad v pustni obliki v baru Skripi ob spodnjem postaju nihalk. Več informacij je na spletni strani <http://www.freeridebattle.com>.

Na lepi sončni legi v zelenem okolju, s pogledom na Vremščico

V DIVAČI PRODAJAMO

samostojno, še v gradnji, hišo z garažo, kletjo in vrtom.

Zaključna notranja dela po lastni izbiri.

Info: 040 662111 • 348 266609

**MAREC
V SSG-JU**

PREDSTAVE V SSG-ju

<p>Konferenca društva Emergency "Il mondo che vogliamo" (Svet, ki ga želimo) <i>Sodelujejo ustanovitelj Gino Strada, novinar Gianni Mura in drugi gostje</i></p>	<p>V sredo, 2. marca ob 20.30 v Veliki dvorani SSG</p>
<p>Arthur Schnitzler Vrtiljak <i>Režija: Dino Mustafić</i></p>	<p>PREMIERA: 11. marca ob 20.30 prvi petek</p>
<p>13. marca ob 16.00 - prva nedelja 18. marca ob 20.30 - drugi petek 20. marca ob 16.00 - druga nedelja 31. marca ob 19.30 - prvi četrtek</p>	<p>1. aprila ob 20.30 - tretji petek 9. aprila ob 20.30 - prva sobota 14. aprila ob 19.30 - drugi četrtek 16. aprila ob 20.30 - druga sobota</p>
<p>Balletto del Sud Carmen <i>Koreografija: Fredy Franzutti V sodelovanju z Artisti Associati Gorica - Circuito Regionale Danza</i></p>	<p>V soboto, 26. marca ob 21.00 v Veliki dvorani SSG</p>

SSG NA GOSTOVANJU

<p>Oton Župancič Ciciban <i>Režija: Primož Bebler</i></p>	<p>V soboto, 5. marca ob 10.30 v Ajdovščini</p>
<p>O »Poročilu mešane zgodovinsko-kulturne italijansko-slovenske komisije« <i>Avtor in režiser Franco Però</i></p>	<p>V sredo, 23. marca ob 20.30 v SKD Barkovlje</p>
<p>Peter Quilter Dueti <i>Režija: Matjaž Latin</i></p>	<p>Od petka, 25. do torka, 29. marca ob 20.00 v Narodnem domu v Mariboru</p>

PROGRAM ZA ŠOLE

<p>Franjo Francič Imej se rad! <i>Režija: Katja Pegan</i></p>	<p>1., 2., 3., 4., 10., 14., 15., 16., 18., 21., 22., 23., 24., 25. marca po šolah in vrtcih tržaške pokrajine</p>
<p>Astrid Lindgren – Andrej Rozman Doukštumf Pika <i>Režija: Vito Taufer Abonma Morski pes</i></p>	<p>V torek, 15. marca ob 10.00 v Veliki dvorani SSG</p>
<p>O »Poročilu mešane zgodovinsko-kulturne italijansko-slovenske komisije« <i>Avtor in režiser Franco Però</i></p>	<p>v četrtek, 17. marca ob 16.00 (v slovenščini) v ponedeljek, 21. in v torek, 22. marca ob 12.00 (v italijanščini) v Mali dvorani SSG</p>

Vstopnice pri blagajni SSG vsak delavnik od 10. do 15. ure in uro in pol pred pričetkom predstave.
Tel. št. 800214302 ali 040 362542
Info: www.teaterssg.it

VZPI-ANPI - Samo na Tržaškem je lani število vpisanih naraslo za dvajset odstotkov

Nekdanjim partizanskim borcem se vse bolj pridružujejo mlajši

Danes ob 9. uri v Prosvetnem domu na Opčinah pokrajinski kongres borčevske organizacije

V Prosvetnem domu na Opčinah bo danes ob 9. uri tržaški pokrajinski kongres Vsedravnega združenja partizanov Italije VZPI-ANPI. Okrog sto delegatov, ki predstavljajo skoraj tisoč članov dvajsetih sekcij, kolikor jih deluje na Tržaškem, bo ob analizi dokaj problematičnega položaja na svetovni, vsedravnici in krajevni ravni ter ob pregledu predlogov in zaključkov sekcijevskih kongresov, ki so potekali ves januar in februar v raznih krajih pokrajine, oblikovalo skupno stališče ter imenovalo svoje predstavnike za petnajsti vsedravnici kongres organizacije, ki bo potekal med 24. in 27. marcem v Turinu.

Kongresne dejavnosti sovpadajo s časom, ki ga označuje huda gospodarska, politična in moralna kriza, kakršne v Italiji še ni bilo v povojnem obdobju. Vladajoča Berlusconijska desnica skrbi bolj za osebne interese svojega po vsem svetu diskreditiranega voditelja, kot za resnične interese ljudi, ki so pod vse večjim udarom brezposelnosti, druginje in socialnih omejitev. Stopnjuje se napadi na demokratično ustavo, na sodstvo, tisk ter sploh na demokratične inštitucije. Skratka, bolj kot kdajkoli prej je potrebna odločna mobilizacija vseh demokratičnih sil, od strank in sindikatov do raznih združenj, v pomoč ogroženi demokraciji. To je nenehen poziv tudi protifašistične organizacije, kakršna je VZPI-ANPI, ki se zavzema ne le za ohranjanje in širjenje vrednot odpornosti, temveč tudi in predvsem za reševanje perečih problemov današnje družbe ter ustvarjanje pogojev za boljše in pravičnejšo prihodnost.

Pri tem velja omeniti, da se je VZPI-ANPI odprla mlajšim generacijam. Nekdanje partizanske borce, ki jih je neizbežno vse manj, zamenjujejo mlade sile, ki se prepoznajo v vrednotah osvobodilnega gibanja. Vse več mladih se vključuje v sekcije in se pridružuje aktivističnemu delu. Nove sekcije nastajajo celo na univerzah. Tudi na Tržaškem, Goriškem in Videmskem je veliko mladih sprejelo dvojezične izkaznice partizanskega združenja. Samo na Tržaškem je v preteklem letu število vpisanih naraslo za dvajset odstotkov. To pa je šele začetek, ugotavljajo zgodovinski pripadniki organizacije in upajo, da bosta tako število kot dejanska angažiranost mladih za spreminjanje nevezdržnih razmer še rastle.

O vsem tem bo danes tekla beseda na 12. pokrajinskem kongresu na Opčinah ter

Ta teden je delegacija VZPI položila venec k obeležju Eugenia Curiela

marca na kongresu v Turinu in o tem je tekla beseda tudi na krajevnih kongresih od Milj do Nabrežine, ko se je poudarjalo, da VZPI-ANPI ni in ne bo politična stranka, je pa in hoče to v še večji meri biti ne-

ka globlja kritična vest današnje družbe. Družbe, ki se vse bolj oddaljuje od ustavnih načel, izgublja pristen demokratičen antifašističen značaj in zanemara človeka ter njegove potrebe in pravice. Na vseh kon-

gresih je bilo poudarjeno, da mora VZPI-ANPI, skupaj z drugimi naprednimi in demokratičnimi organizacijami, odločneje nastopiti v bran ustavnih določil in pravičnejših življenjskih pogojev.

Krajevne sekcije so seveda opozorile tudi na razne probleme krajevnega značaja, med katerimi so večja skrb za narodnostno sožitje, manjšinsko zaščito, spoštljiv odnos do migrantov ter spoštljiv odnos do zgodovinskih dejstev. Pri tem so se zlasti zaustravili ob predlogu o primerni muzejski ureditvi prostorov nekdanjega policijskega inšpektorata v Ul. Cologna ter ob še nerešenem vprašanju ureditve spominskega parka na openskem strelišču, ki izpričuje neverjeten in naravnost nesramen odnos odgovornih oblasti do tisočkrat postavljenih zahtev.

Na pokrajinskem kongresu bo seveda glavna beseda pripadla pokrajinski predsednici Stanki Hrovatin, ki je z veliko prizadevnostjo dala organizaciji na Tržaškem novega zagona. V imenu vsedravnega vodstva VZPI-ANPI pa bo nastopil Emilio Ricci. (du.ka.)

KNJIGARNA MINERVA - Predstavitev knjige Božidarja Jezernika

Bili so časi, ko je bil Balkan za zahodne Evropejce zgled sožitja

Tatjana Rojc in Božidar Jezernik; delo slovenskega zgodovinarja in antropologa L'Europa selvaggia je izšlo pri turinski založbi EDT

KROMA

»V času, ko na zahodnoevropskih tleh ni bilo mogoče sodelovanje oziroma so bile vojne med ljudmi različnih verstev in narodnosti, je bil Balkan prostor večkulturnosti in verske strpnosti. Šele pozneje, v 19. stoletju, ko je Zahodna Evropa potrebovala, da prikaže samo sebe kot civilizirano, kulturno in večvredno, je Balkan - v njenih očeh - postal sinonim za zaostalost, barbarstvo in krvoločnost.« Tako meni zgodovinar in antropolog Božidar Jezernik, ki je v četrtek popoldne v tržaški knjigarni Minerva predstavil svoje delo L'Europa selvaggia - I Balcani nello sguardo dei viaggiatori occidentali, ki je izšlo pri turinski založbi EDT. O knjigi, ki pripoveduje o tem, kako so zahodni popotniki od 15. do 20. stoletja gledali na Balkanski polotok in kateri je uvod prispeval Drago Jančar, je na dokaj slabo obiskanem srečanju spregovorila prof. Tatjana Rojc. Dotaknila se je vprašanja nedefiniranosti meje (»pri izlizu Timave, kjer peščeni prod postane kamnit«) med Zahodno Evropo in Balkanom; omenila dostojanstvo in pokončnost v prvi vrsti bosanskih avtorjev ter opozorila na zakoreninjenost predsodkov do balkanskega sveta, »ki ga ne poznamo dovolj«.

Na osnovi analize vsebin besedil, ki so jih sestavili razni popotniki, Jezernik s preciznim in kritičnim pregledom razgrajuje in odpravlja stereotipna gledanja na Balkanski polotok. Prisotnim je prek prikaza risb in starih razglednic obrazložil, kako je Zahod v tem pogledu manipuliral javno mnenje. Pogled na Balkan se je v teku zgodovine namreč oblikoval na osnovi sprememb vojaških ravnotežij na Stari celini. V 17. stoletju, ko je bilo Osmansko cesarstvo še uspešno in so se ga bali, so angleški in francoski popotniki hodili v Carigrad spoznavat ustroj tamkajšnje zelo učinkovite vojske in javne uprave. V 19. stoletju, ko je turški imperij postajal čedalje bolj šibek in so posamezne krščanske države (Grčija, Srbija, Črna gora, Bolgarija) pričele svoj boj za neodvisnost, so v evropskih prestolnicah začeli delati na tem, da bi čim prej »odgnali Turke v morje«. Za dosežek tega cilja je bilo torej potrebno Turke prikazati kot zaostale, barbore in divjake. Tujci so med svojimi potovanji na Balkanskem polotoku hoteli videti le ljudi turškega videza in muslimanske veroizpovedi. Odpravljali so se, denimo, na odkrivanje Albancev z repom, glede katerih so rasistično menili, da so ga ohranili, ker naj bi jim še na začetku 19. stoletja služil za spust z dreves, na katerih naj bi dotlej živeli kot opice ...

»Prav na Balkan,« je sklenil svoj poseg Jezernik, »so zahodni Evropejci od 16. do 18. stoletja hodili spoznavat sožitje med različnimi verstvi in etnijami. Pozneje, ko so se na Balkanu hoteli »evropeizirati«, so stopili na pot monokulture in verske nestrpnosti. Danes so v Evropi upravičeno ponosni na to, kar je Balkan bil pred stoletji, njegova današnja podoba pa je slična takratnemu stanju na zahodno-evropskih tleh.«

Matej Caharija

OŠ VIRGIL ŠČEK Vabilo na pustno »štraubarijo«

V četrtek, 3. marca, bo na osnovni šoli Virgila Ščeka tradicionalno pustovanje v sodelovanju z italijansko šolo Carducci. Učencem bodo predstavili pustne običaje pri nas, v Benečiji in v sosednji Avstriji, zato so v goste povabili Giovannija Corena in Marina Černetič, Vesno Guštin in Heike Dobler, ki bodo otokom pripovedovali o pustnih navadah. Zanimivega srečanja - od 8.30 do 10. ure - se lahko udeležijo tudi mame, očete in babice; Vesna Guštin bo predstavila pustne navade pri nas, o beneški tradiciji bosta spregovorila Giovanni Coren in Marina Černetič, o avstrijskih navadah pa Heike Dobler.

Popoldne, od 15. do 16. ure, pa bo na sporedu še zaključni del praznovanja, ko bo vse razveselila nabrežinska godba. Z maskami in pravo pojedino štraub bodo pričakali pustni čas.

Povozili dečka na tržaškem nabrežju

Sinoči se je v prometni nesreči poškodoval štirinajstletni deček. Zgodilo se je okrog 21. ure na tržaškem mestnem nabrežju, pred hotelom Savoia Excelsior. Dečka je med prečkanjem ceste povozil skuter, na asfalt je padel tudi voznik. Mladi pešec se je huje poškodoval, doživel je pretres možganov, rešilec službe 118 ga je z rumeno oznako prepeljal v bolnišnico Burlo Garofolo. Voznik skuterja je imel lažje poškodbe, z nesrečo se ukvarja pomorska policija.

Dolinske sekcije VZPI z novimi predsedniki

V dolinski občini so se pred današnjim pokrajinskim kongresom VZPI-ANPI sestale vse štiri sekcije združenja. Sekcija Dolina-Mačkolje-Prebened je po dolgoletnem predsedovanju Draga Slavca izvolila novo predsednico - Nerino Zeriali, v Boljuncu je nov predsednik Germano Švara, v sekcijah Boršt in Domjo pa imeni predsednikov še nista znani. Vse štiri sekcije so za pokrajinski kongres izvolile skupno 18 delegatov.

Spoznajmo medije: za začetek radio in TV

Jutri se ob 17.30 v novinarskem krožku začne niz srečanj o medijih Informazione da scoprire, ki jih prireja deželni sindikat novinarjev. Prvo srečanje bo posvečeno radiu in televiziji med digitalizacijo in spletom. Posegla bosta odgovorni urednik italijanske redakcije deželnega sedeža RAI Giovanni Marzini in odgovorni urednik spletne televizije Libera.tv Iacopo Venier. Srečanje bo uvedel predsednik deželnega sindikata Carlo Muscatello, povezoval ga bo predsednik novinarskega krožka Roberto Weber.

Na spletu Ekokoledar dolinske občine

Občina Dolina obvešča cenjene občane, da je na spletni strani <http://www.sandorigio-dolina.it/> na voljo novi Ekokoledar 2011 (ki se začne z marcem 2011) v digitalni obliki (naložljiva datoteka v pdf formatu). Na Ekokoledarju so označeni dnevi pobiranja odpadkov od hiše do hiše, tako ločenih odpadkov za reciklažo, in sicer plastike, stekla, pločevink in papirja ter kartona, kot tudi neločenih odpadkov. Občani bodo v naslednjih dneh prejeli izvod Ekokoledarja na dom.

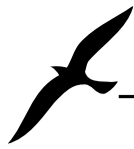
DSI - V gosteh zgodovinarica Neva Makuc Pogled tržaških in furlanskih zgodovinarjev na Slovence

O odnosih med Slovenci in Italijani v 19., 20. in 21. stoletju

Pogled tržaških in furlanskih zgodovinarjev na Slovence - pred pojavom nacionalizmov je naslov predavanja, ki ga bo jutri zvečer imela zgodovinarica Neva Makuc v Društvu slovenskih izobražencev.

O odnosih med Slovenci in Italijani v 19., 20. in 21. stoletju, ko so življenje in čustvovanje ljudi že preplavila nacionalna čustva, je bilo že veliko govora v slovenskih študijah. Pri tem se postavlja vprašanje, kako so dojemali slovensko govoreče prebivalstvo oziroma Slovence - kot jih imenujejo viri - njihovi romansko govoreči sosedi pred izoblikovanjem modernih nacionalnih čustev. Pri obravnavanju historioografskih del, ki so jih sestavili romansko govoreči avtorji na najzahodnejših območjih slovenskega ozemlja, velja poudariti, da se historiografija beneške Furlanije in habsburške Goriške glede odnosa do slovensko govorečega prebivalstva dokaj razlikuje od tržaške historiografije. Števila dela razkrivajo, da so v novoveškem obdobju na Goriškem in v Furlaniji slovensko govoreče prebivalstvo praviloma obravnavali kot del domačega prebivalstva, ki zgolj govori t.i. slovenski jezik. Tržaški, romansko govoreči učenjaki pa so domnevno slovensko govoreče prebivalstvo ostro razlikovali od romanskega in ga obravnavali kot etnični tujek. Izpostaviti velja, da so bile v stoletjih pred koncem 18. stoletjem kolektivne zavesti precej drugačne od današnjih (pripadnost domačemu kraju, deželi ter določenemu družbenemu sloju; italijanski patriotizem, ki je temeljil zgolj na geografski in zlasti kulturni podlagi). Poleg tega je bila na Goriškem raba različnih jezikov občutena znotraj ene skupne goriške identitete.

Omembe novoveških Slovanov se osredotočajo na podatke o razširjenosti "slovensko" govorečega prebivalstva, na toponime slovenskega izvora, na izvor slovenskega prebivalstva ter na posamezne »fajde«, vojno dogajanje, trgovanje, epidemije itd. V furlanski historiografiji naši predniki pogosto nastopajo vse prej kot trpeče, pokorno prebivalstvo, temveč kot pogumni vojaki, branilci pred "Turki", tihotapci soli, ki so uživali podporo prebivalstva itd., slovenske žene kot drzne in neustrašne pripadnice ženskega spola.

PROSEK in KONTOVEL - Obisk županskega kandidata Roberta Cosolinija

Prizadevanje za redne obiske in srečanja na Krasu

Sogovorniki potrdili, da tržaška občinska uprava ni pozorna do potreb in želja Krasa

Tržaški županski kandidat leve sredine Roberto Cosolini se je včeraj v okviru rednih obiskov po mestnih rajonih in okoliških vaseh mudil na Proseku in Kontovelu. Ob rezki in nagajivi burji ga je v jutranjih urah na proseškem trgu pričakalo nekaj tamkajšnjih prebivalcev, trgovcev in predstavnikov združenj, ki tam delujejo - od rajonskega sveta, do odbora za zaščito zgodovinskega jedra Proseka, predstavnikov Godbenega društva Prosek, domačega mešanega pevskega zbora in združenja staršev osnovne šole, ter športnih društev, ki delujejo v centru Ervatti.

»Drug za drugim so mi v bistvu potrdili to, kar sem med svojimi obiski že večkrat slišal, predvsem na Opčinah, in sicer, da tržaška občinska uprava ni dovolj pozorna do potreb in želja Krasa,« nam je včeraj zaupal Cosolini. Občina namreč zanemarljivo vse, kar ni mestno središče, tako da se v okoliških vaseh pritožujejo nad nezadostnimi javnimi deli na njihovem prostoru. Na Proseku so zato županskega kandidata opozorili na nedokončana dela za ureditev plinskega omrežja (cevi za metan) in kanalizacije, pa tudi na prepotrebno obnovo cestišča. Skratka, vsi so se hudovali nad pomanjkljivostjo občinske uprave. Ljudje si namreč želijo tako upravo, ki bi spoštovala njihove potrebe, ki bi vzdrževala redne odnose z njimi in delala za Kras, je ocenil.

Če bo izvoljen za tržaškega župana, je Cosolini obljubil, da se bo njegov občinski odbor redno podajal tudi na Kras, kjer se bo srečeval z različnimi združenji, odbori in ljudmi nasploh, prisluhnil njihovim težavam in se nikakor ne izmikal svojim dolžnostim in odgovornostim. Med drugimi je včeraj omenil predsednika zahodnokraškega rajonskega sveta Bruna Rupla, ki ga je stalno seznanjal z dogajanjem na Krasu in opozarjal na kamne spotike. V prihodnjih dneh oz. tednih bo Cosolini obiskal Baroklje, Rocol in Melaro ter Križ. (sas)

Med ogledom proseškega vaškega jedra

KROMA

KRAŠKI PUST - Kako bo voz pripeljal dol po razdrapanem štmavskem klancu, je velika uganka

Kaj se kuha v štmavskem loncu?

Tri kapljice krize, eno žlico hudobije in malo katastrofe - Okrog voza bo na sprevodu kakih 90 mladih kuharjev in kuharic

Na fotografijah ekipa štmavskih pustarjev in miniaturna voza

KEMPERLE

Ojoj! Kako bodo sploh Štmavci pripeljali svoj pustni voz tu, izpod Sabotina, do Opčin?

Iz Pevme se proti Štmavru vije v reber cesta, strma kot tržaška Ul. Commerciale, le da je mnogo ožja, močno vijugasta, predvsem pa zelo razkopana, tu pa tam razrita, polna lukenj. Že voznja v zvezdnati noči z avtomobilom navzgor je prava avantura. Kako se bo teži in majavi pustni voz spuščal navzdol, to je samo Štmavrcem jasno. Nekaj pa je tudi obiskovalcu kraških pustov vendarle jasno: goriški župan Romoli bi lahko potegnil iz občinske mošnje nekaj tisoč evrov, da bi asfaltirali cesto, ki že desetletja ni videla novega asfalta!

Za štmavrske pustne delavce cesta, nevedna tretjega tisočletja, ni noben problem. Z njo so pač primorani sobivati. Kako bomo prispeli do Opčin? Kot vsako leto - počasi, je odgovoril Edi, sicer Goričan, ki pa si ob pustni izbire štmavsko državljanstvo.

Saj res, Štmaver je že sodeloval na Kraškem pustu. Prvič pred devetimi leti, so se spominjali mladi domači pustni delavci, zbrani na delovišču v lopi na Gropajšču pri Mlakarjevu. Osvojil je tudi dve drugi mesti, leta 2005 in dve leti pozneje. Pred leti pa so voz pripravljali drugje, delali so v društvu, cesta je bila lepša, in tudi voz je bil večji, 8-metrski.

Štmavski pustni delavci so se - v primerjavi z drugimi udeleženci Kraškega pusta - pozno zbudili. Šele konec januarja. Takrat se je začelo materialno delo. Umsko, z izbiro teme, že nekaj prej. V začetku januarja so sklicali sejo, vzeli v pretres tri zamisli in izbrali tisto, ki je bila po njihovem mnenju najboljša.

Kaj se kuha v štmavskem pustnem loncu? bi lahko parafrazirali naslov njihove

vega voza. V četrtek zvečer je bila struktura na vozu še deviško bela, na tleh pa je bilo treba veliko mrežasto glavo še prelepiti s papirjem. Nesporni umetniški vodja projekta Adrijan je v miniaturni iz plastelina nakazal, kar se bo naposled prikazalo na vozu. Ogromna pošast, nekakšna zmes satana, zlodeja in luciferja, bo z ogromno kuhalnico v prav tako ogromnem loncu kuhala mineštron zlobe s sestavinami, ki jih bodo udeleženci pustnih sprevodov na Goriškem in Tržaškem slišali na lastna ušesa: tri kapljice krize, eno žlico hudobije in malo katastrofe. Skratka, vse vesoljsko zlo se bo zililo v štmavski loncu.

Okrog voza pa bo kakih 90 mladih in manj mladih kuharjev in kuharic v svojih loncih in kozicah kuhalo drugačno hrano: ljubezen, prijateljstvo, poljubčke in objeme. Naravni, človeški protistrup velikemu svetovnemu zlu.

Štmaver šteje nekaj več kot sto prebivalcev. Po številkah bi kazalo, da bi bila tolikšna prisotnost ob vozu pravcat pustni plebiscit. A ni tako. Štmavrcem se bodo tudi letos pridružili številni veseljaki iz drugih bližnjih vasi, iz Rupe, Števerjana, pa tudi iz Gorice in slovenskih vasi čez mejo. »Smo dobra klapa,« so ponosno priznavali pustni udarniki. Le-teh je od deset do petnajst. Vsak večer so po več ur gradili pustni voz. Zadnji teden se je delo zavleklo vsak večer do polnoči in še čez.

V četrtek zvečer so se pravkar lotevali dela. Jakob je s čelado na glavi lepil bele liste; Martin in Luka sta se ukvarjala z mrežasto glavo pošasti, Sandi in Boris sta stikala po orodju. Mojster Adrijan si je izprosil dva dni dopusta, da bi umetniško dodal voz.

Ženska ekipa je ob isti uri »dežurala« na sedežu društva v vasi. Kostumi so v

domeni deklet, prav tako ples in živahna koreografija ob vozu.

Danes bo vse - kot vsako leto - pripravljeno, so zagotavljali. Saj mora biti, ker Štmavce čaka pustni sprevod v Gorici. Potem pa še Opčine na pustno soboto, So-

vodnje v nedeljo, Tržič na pustni torek. Sprevidi so prava mana za štmavrske pustne delavce. S sodelovanji nam uspe kriti vse stroške, so razkrili.

Po komaj opravljeni uspešni šagri sv. Valentina predstavlja pust za vas pomembno družbeno in družabno stalnico. Vas se zbere, zaživi s pustom. Pustni udarniki niso sami. V četrtek je na primer Adrijanova mama prinesla čajček, da se je družba ogrela. Gospo poznajo na vasi z imenom Majda, v mestu, v Gorici pa z imenom Sonja. »Skrivnosti« iz časov, ko niso bila slovenska imena povsod dobro zapisana ...

Štmavski voz bo v soboto že ob osmih zjutraj s traktorjem odpeljal proti kakih 50 kilometrom oddaljenim Opčinam. Seveda počasi, zelo počasi. Pred njim in za njim bosta avtomobila opozarjala na dragoceni tovor. Na Opčinah pa se bodo štmavrske pustne generacije spet razživele. Kajti, med kuharji, kuharicami in vsemi kuharskimi sestavinami se bo razpel cel vaški generacijski lok, od staroste, več kot 70-letnega Pepija, do verjetno najmlajše, Adrijanove nečakinje Karen, ki bo na Opčinah upihnila prvo svečko.

Vse najboljše!

Marjan Kemperle

COL - Proslava ob dnevu slovenske kulture

Prešerno z otroško uprizoritvijo Alice v čudežni deželi in slovensko pesmijo

V četrtek, 17. februarja, so v kulturnem domu na Colu v okviru pobude Prešerno skupaj 2011, pri kateri sodeluje tudi repertabrsko kulturno društvo Kraški dom, počastili dan slovenske kulture.

Prireditve se je začela z nastopom učencev tamkajšnje osnovne šole Alojza Gradnika, ki so se občinstvu predstavili s priljubljeno otroško pravljico Lewis Carrolla *Alice v čudežni deželi* v režiji Julije Berdon. Na odskih deskah se je samozavestno premikalo skoraj trideset mladih gledaliških nadebudnežev, ki so suvereno odigrali vsak svojo vlogo.

Za domiselno scenografijo, glasbeno opremo predstave, pisane kostume in za vse ostale rekvizite, ki so bili potrebni za odrsko uprizoritev, so poskrbele učiteljice ob dragocenih pomočih neučnega osebja in staršev. Prešernova proslava se je nadaljevala z nastopom mešanega pevskega zbora Razvojno združenje Repentabor, v vrstah katerega se zbirajo pevci z obeh strani nekdanje meje, vodi pa ga domačinka Marti-

Nastop zborčka ob spremljavi učitelja Davida

na Škabar.

Prešernov praznik na Colu se je zaključil z ubranim petjem šolskega zborčka, ki je ob spremljavi kitare, na katero je igral učitelj David Pupulin, zapel pesem *Otroci pesniku Prešernu* na besedi-

Danes na Proseku igra v tržaškem narečju

Groteskno komična komedija »Delitto al Castello« (Umor na gradu) v tržaškem narečju bo danes na ogled v Kulturnem domu na Proseku ob 17.00. Zgodba se odvija na Socerbskem gradu v začetku prejšnjega stoletja. V dnevni sobi obleži mrtev baron Arthur, stari in premožni lastnik zgradbe. Kdo je zločinec? Skupina Proposte teatrali bo na odskih deskah uprizorila igro s presenetljivim koncem, ki je primerljiv tistim iz najboljših detektivskih zgodb. Igro je napisal Alco Cirri, režiral in prevedel v tržaško narečje pa Chino Turco. Prireditve prireja združenje L'Armonia v sodelovanju z Zadruško kulturni dom Prosek Kontovel.

V petek srečanje z Miroslavom Košuto

Slavistično društvo Trst, Gorica, Videm vabi na srečanje s pesnikom Trsta, Krasa in morja - Miroslavom Košuto, ki je 7. februarja letos dobil najvišje slovensko priznanje za življenjsko delo. Kritika že dolgo ugotavlja, da je Košuta pravi mojster besede in izrazito osebne imaginacije, ki nikoli ni konvencionalna ali izrabljena. Vendar je v njegovi pesniški izpovedi še nekaj več. V njej gre, kot je zapisal Andrej Inkret, za življenje, šele potem tudi za poezijo kot artistski stvaritev. V njegovem pesniškem opusu odkrivamo nekaj, kar pogosto pogrešamo pri drugih pesnikih: pogumno izpoved resnice o sebi in o svetu okoli sebe. O vsem tem in še o marsikem drugem se bo s Košuto pogovarjala Marija Pirjevec na srečanju, ki bo v petek, 4. marca ob 16.30 v Narodnem domu. Pesmi iz najnovejših Košutovih zbirk *Drevo življenja* in *Mavrična školjka* bodo recitali dijaki višjih srednjih šol, srečanje pa bo glasbeno oplemenitil kitarist Janoš Jurinčič.

Življenje ali smrt za časa Pavelića

Tržaško združenje Italija-Izrael vabi jutri ob 17.30 v knjigarno Svevo (nov sedež v podhodu Fenice v Ul. Battisti 6) na srečanje z zgodovinarico in slavistko Tatjano Križman. Beseda bo tekla o knjigi Sare Rasky, in sicer o življenju ali smrti za časa Pavelića.

prej do novice

www.primorski.eu

T. KNJIGARNA - Srečanja ob kavi

Neposredna priča velikih dogodkov

Gost je bil John Earle, časnikar in britanski oficir v 2. svetovni vojni

Na srečanju z Johnom Earlom

KROMA

Gost tokratnega srečanja Na kavi s knjigo, ki ga ob sredah zjutraj pripravlja Tržaška knjigarna, je bil časnikar in bivši oficir britanske vojske John Earle, ki je med drugim tudi avtor knjig *Cena domoljubja* in *From Nile to Danube. A wartime memoir (Od Nila do Donave. Vojni spomini)*. Prav slednja knjiga je predstavljala iztočnico za prijeten klepet, ki ga je v četrtek zjutraj vodila Nadja Roncelli, ki je predstavila Johna Earla in njegovo delo.

Precej številno občinstvo je izvedelo marsikaj zanimivega iz življenja človeka, ki velja za dobrega poznavalca naše polpretekle zgodovine. Delal je kot dopisnik agencije Reuters v Bonnu in Beogradu, v Londonu je bil vodja zunanepolitičnega uredništva, v letih 1962-1967 pa je vodil dopisništvo v Rimu, kjer je bil nato do upokojitve, ko se je preselil v Trst in deloval kot dopisnik dnevnika *The Times*.

Roncellijeva je začela pri spominih in gosta vprašala, o čem pravzaprav pripoveduje knjiga *Vojni spomini*. Earle je poslušalce pozdravil v

slovenskem jeziku in se jim opravičil, ker bo odgovarjal v maternem jeziku, ki pa mu omogoča lažjo in hitrejšo komunikacijo, je dejal gost in v isti sapi dodal, da so spomini vezani predvsem na vojni čas, ki pa je zanj in za druge mlade vojake predstavljal vse prej kot prijetno izkušnjo. Nočne more so me spremljale še dolgo po tem, ko je bilo vojne že konec, je povedal upokojeni novinar, ki pa se je kljub temu odločil za pisanje spominov, saj meni, da z leti spomin blede in da mlade generacije potrebujemo gradivo, ki dokumentira vojne dogodke. V teh spominih se je avtor lotil opisovanja svojega vojaškega delovanja v afriški puščavi, precejšen del knjige pa je namenjen tudi vojaškim operacijam na Balkanu. Kot smo izvedeli, je avtor knjige precej gradiva dobil v londonskem državnem arhivu, kjer je našel tudi na odlično ohranjeno poročilo, ki ga je sam napisal kot 23-letni vojak. Knjiga podrobno opisuje misijo Demagog in druge vojaške operacije, med brskanjem po arhivskih depojih pa je govornik našel tudi na gradivo o primorskih pa-

dalcih, ki so kot italijanski državljani in vojaki prišli v angleško ujetništvo. Od tam pa so se kot prostovoljni padalci odšli bojevat za svojo domovino. O njihovem deležu v boju proti fašizmu in nacizmu ter o njihovih usodah govori knjiga *Cena domoljubja*, ki je najprej izšla v angleškem jeziku, nato pa v italijanskem in slovenskem.

Nadja Roncelli je gosta vprašala, kakšen odziv je knjiga doživela med angleškimi bralci, še prej pa pri angleških založnikih. Earle nam je zaupal, da je komaj našel založnika, ki bi bil pripravljen natisniti to knjigo, saj naj bi bil ta del zgodovine za angleške bralce popolnoma nezanimiv. Končno je knjiga izšla v manjši nakladi, relativno hitro je knjiga tudi pošla, a ponatisa ni doživela. Čisto drugače pa je s slovensko izdajo, za katero je poskrbela prevajalka Nataša Stanič. Knjiga je namreč našla na odličan odziv bralcev, morda tudi zato, ker gre za zamlčan zgodovinski odlomek.

Čisto ob koncu jutranjega kramljanja ob kavici je voditeljica srečanja povabila gosta, naj z nami deli še en spomin na Trst in nam pove kaj več o svojem prvem stiku s slovensko manjšino. Na slednje vprašanje je gost odgovoril, da je slovensko skupnost podrobneje spoznal šele ob koncu osemdesetih let prejšnjega stoletja, ko je kot novinar za dnevnik *Times* pripravil prilogo, v kateri je zbral informacije o Furlaniji Julijski krajini, dodal pa je tudi članek o tržaških Slovencih. Ker takrat osebno ni poznal nobenega tržaškega Slovenca, je odprl imenik in poklical Dušana Udoviča, takratnega tajnika SKGZ in z njim opravil intervju. Na vprašanje, če lahko opiše svoje prve spomine na Trst, pa je John Earle odgovoril, da bi lahko o tej temi kramljali dneve, saj ga na Trst vežejo mnogi spomini.

Prihodnje srečanje na kavi s knjigo bo na sporedu prihodnjega sredo ob 10. uri, ko bomo klepetali z Aljošo Žerjalom. (sč)

GLEDALIŠKI VRTILJAK

Imenitno gostovanje Šetjakobskega gledališča iz Ljubljane

Seveda se naslov ne nanaša na kak vrtiljak z malo začetnico, na katerem se vrtil neki norček. Govorimo o predstavi »Dogodivščine dvornega norčaka Ferdinanda«, ki je bila v nedeljo v Marijinem domu pri Svetem Ivanu.

V goste je prišlo znano Šetjakobsko gledališče iz Ljubljane. Čeprav je gledališče le semiprofesionalno in se mora tudi zaradi tega stalno boriti s finančnimi in drugimi težavami, si vztrajno - in tudi uspešno - prizadeva, da bi svoje predstave obdržala na visokem nivoju, ki je bil od nekdaj njegova tradicija. In res je v nedeljo malčkom in njihovim staršem oz. nonotom prikazalo kvalitetno predstavo. Otroci so lahko občudovali lepo sceno in kostume ter se včasih tudi nasmejali ob nekaterih domislicah, ki sta jih, na podlagi besedila Damjana Perna, znala izkoristiti avtorja priredbe, Mirjam Pirnat in Žiga Sedmak. Žiga Sedmak je tudi režiser predstave, o njem pa je zanimivo vedeti, da je po izobrazbi defektolog in se že leta ukvarja z dramsko vzgojo otrok z motnjami v duševnem razvoju. Med drugim zagovarja tezo, da bi morala biti dramska vzgoja vključena v šolske programe tako kot petje ali telovadba.

No, pa vrnimo se k nedeljski predstavi. Čeprav je bil obisk nekoliko okrnjen zaradi gripe, ki neusmiljeno razsaja predvsem med najmlajšimi, je bila predstava uspešna in so bili gledalci z njo zelo zadovoljni. Imenitne igralko, od protagonistke Jasne Simočič, ki je nastopala v naslovni vlogi dečka, ki se spremeni v dvornega norčaka, do vseh ostalih, ki so se na odru spoprijeli večkrat kar s tremi različnimi vlogami, so nagradili z navdušenimi aplavzi.

Zadnja predstava v letošnjem abonmaju bo 13. marca, torej takoj po postu. Vendar pa zaradi tehničnih ovir ne bomo gledali napovedane predstave Gledališča iz Nove Gorice, pač pa Čebelico Debelico gledališča Ku-kuc iz Lendave. Takrat bodo otroci izročili tudi svoje zadnje risbe, tako da bo komisija lahko nagradila pridne risarje na izredni predstavi, s katero se bo trinajsti Gledališki vrtiljak dokončno zaključil.

Lučka Susič

Med predstavo v Marijinem domu

KROMA

V sredo vsakoletni tečaj za zaročence

V zadnjih zimskih dneh že vrsto let poteka v prostorih Marijanišča tečaj za zaročence, ki želijo opraviti verski obred poroke. Srečanja se bodo začela 2. marca ob 20.30 in nadaljevala v sedmih srečanjih vsako nadaljnjo sredo.

Priprava na zakon se ne začne s tečajem, ki je le nek povzetek misli, navodil in usmeritev. Vse se začne že v rani mladosti. Življenje v dvoje in ustvarjanje družine je eno najlepših in tudi najtežjih dejanj v življenju. Oseba, ki stopa v zakonsko zvezo, mora biti zato samostojna, zrela, sposobna se odpovedati in odpustiti, znati mora potrpeti za uresničitev skupno zastavljenega cilja. Pomembno je, da ima vsak jasno lestvico vrednot, ki je potrebna za dobro in učinkovito vzgojo. Ko se ozremo v vsakdanje življenje, vidimo, kako smo ljudje pogojeni od sodobne družbe. Še več, saj smo odvisni od mnogih stvari, včasih celo od njih zasvojeni. To pa vodi v mnoge razvade in užitke, ki so usmerjeni le na osebo samo.

Ljudje po naravi želijo živeti skupaj v dvoje in ustvarjati družino. Zaradi številnih odvisnosti, ki se jih v družini težko rešijo, se skupno življenje marsikje sesuje. Ljubezen ne pomeni odvisnost drug od drugega, temveč darovanje drug drugemu. To lahko store le zrele, svobodne, ne zasvojen osebe. Le globoka ljubezen med možem in ženo osrečuje otroke. Ni dovolj, da le posameznik ljubi svojega otroka. V ljubezni matere je ljubezen očeta in obratno.

Na žalost so mladi pri ustvarjanju družine prevečkrat sami in brez pomoči. Vsakoletni tečaj želi biti torej skromen doprinos v luči priprav na najlepšo in hkrati najtežjo odločitev v življenju.

Anton Bedenčič (voditelj tečaja)

SKD KRASNO POLJE - Ob dnevu slovenske kulture

»Tku je blo ambot«

Obisk članov KD Šavrin in anka Šavrinke iz Gračišča - Hudomušen prikaz nekdanjega življenja v Istri

SKD Krasno polje Gročana, Pesek in Draga je v nedeljo v srenjski hiši v Gročani pripravilo praznik ob dnevu slovenske kulture z naslovom *Tku je blo ambot*. Kulturni program je vključeval splet gledaliških utrinkov, ki so jih izoblikovali člani in članice kulturnega društva Šavrin in anka Šavrinke iz Gračišča.

Gostje so prikazali nekdanje življenje Šavrin v Istri. To so bile prodajalke, ki so kupovale jajca v Istri in jih nosile prodajat v Trst. Na osnovi gradiva in pričevanj, ki so jih sami nastopajoči zbrali in postavili v gledališko obliko, so občinstvo na hudomušen način seznanili s šavrinško delovno nošo, z načini trgovanja z jajci ter z nekdanjimi družinskimi in prijateljskimi odnosi na vasi. Prireditve v Gročani je zaključila letošnji niz Prešernovih proslav z naslovom Prešerno skupaj, ki jih prirejajo društva vzhodnega Krasa ob podpori Zveze slovenskih kulturnih društev, Zadrudne kraške banke in finančne družbe KB1909. (Za)

POKRAJINA TRST IZVLEČEK OBVESTILA O JAVNI DRAŽBI ZA PRODAJO NEPREMIČNIN V LASTI POKRAJINE

Pokrajina Trst namerava prodati, na javni dražbi, stavbo v ulici Ginnastica 53, Trst, na podlagi izključne cene v vrednosti 2.000.000,00 €. Identifikacijski podatki o bivalni enoti in postopku sodelovanja na dražbi, so na razpolago v celotnem besedilu objave, dostopnem na spletni strani pokrajinske uprave: www.provincia.trieste.it ali v Uradu za pogodbe in dražbe v Trstu, v ulici S. Anastasio 3, III nadstropje.

Dodatne informacije se lahko pridobijo na telefonskih številkah 040/3798-458-549-457, 040/3798-435-220 v uradnih urah od 9.00 do 13.00 (razen ob sobotah) in ob ponedeljkih in četrkih od 15.00 do 17.00.

Ponudbe, skupaj z zahtevano dokumentacijo, je potrebno oddati na Pokrajino Trst, najkasneje, do 21. marca 2011. Dražba bo potekala 22. marca 2011.

Prot. št. 07242/07.08/2011

Trst, 23. februarja 2011

VODJA ORGANIZACIJSKE ENOTE (Dr. Concetta Dimasi)

Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 533382
fax 0481 532958
gorica@primorski.eu

Primorski
dnevnik

SOVODNJE - V petek popoldne poskus tatvine v Klancu

Pred begom je tatovom uspelo le odpreti okno

Stanovalci so se vrnili domov, preden so tatovi vstopili v hišo - Sile javnega reda vabijo k čim večji previdnosti

Brez večjih težav jim je uspelo odpreti okno, v hišo pa niso vstopili, saj so jih »pri delu« po vsej verjetnosti zmotili stanovalci, ki so se vrnili domov. Tatovi, ki v zadnjih časih kot po tekočem traku vlamljajo v stanovanja in lokale v Gorici in okolici, so se v prejšnjih dneh mudili tudi v Sovodnjah. Njihovo pozornost je tokrat pritegnila dvo-stanovanjska hiša v Klancu, »podvig« pa jim k sreči ni uspel, saj so pobegnili praznih rok.

Do poskusa tatvine je prišlo v petek pozno popoldne. Mož in žena sta se okrog 17.30 z otrokoma odpravila po nakupih. Ko se družina z avtomobilom oddaljila, so neznanci stopili v akcijo. Da bi jih nihče ne opazil, so tatovi za vlom izbrali okno na zadnji strani hiše, ki ga s prednjega dvorišča ni videti. Z izvijačem (ali drugim orodjem) so odprli okno v pritličju, ne da bi pri tem povzročili večje škode ali hrupa. Spretno so spustili kaveljčke in ga na stečaj odprli, pred vstopom v hišo pa jim je očitno nekaj prekrizalo načrte. »Po vsej verjetnosti so slišali kakega sosedo ali pa naš avto. Domov smo se vrnili okrog 19. ure. Ko sva mož in jaz z otrokoma vstopila v stanovanje, ni bilo v njem k sreči nikogar,« je povedala lastnica, ki je prva opazila, da nekaj ni v redu: »Okno med dnevno sobo in straniščem je bilo odprto, vaze, ki smo jih položili na okensko polico, pa so bile na tleh. Takoj smo poklicali policijo.«

Na kraj so nekaj minut kasneje prihiteli policisti oddelka Digos, ki so potrdili, da je šlo za vlom. Nato je prišla tudi patrulja letečega oddelka goriške kvestre. Policisti so podrobno pregledali okno, prstnih odtisov ali drugih sledov pa tatovi niso pustili za sabo. Možna je, da so neznanci so-vodenjsko družino že pred poskusom vloma opazovali, saj so dobro poznali hišo in značilnosti oken.

Petkov poskus vloma v Sovodnjah je le eden izmed številnih, do katerih je v zadnjih mesecih prišlo v Gorici in okoliških občinah. V prejšnjih tednih so na primer obiskali razna stanovanja v Mošu, Pierisu, Krminu in Gorici, izpraznili so avtomat goriškega bara Elliott, v Štandrežu pa so ukradli avto in vlomili oz. poskusili vlomiti v številne hiše. Sile javnega reda vabijo občane, predvsem tiste, ki živijo v vaseh ali v bolj oddaljenih krajih, naj bodo zelo previdni in pozorni. Kdorkoli opazi sumljive premike ali neznanca naj brez pomislekov pokliče policijo ali karabinjerje. (Ale)

Po Štandrežu so tatovi »obiskali« tudi Sovodnje

BUMBACA

GORICA - Med ločniškim mostom in Madonino

Cesta bo jutri zaprta

Zapora od 7.30 do zaključka del - Celodnevna ukinitvev nekaterih avtobusnih postaj

Cesta med ločniškim mostom in Madonino

BUMBACA

Cesta, ki povezuje ločniški most z Majnicami in Ulico Madonnina Del Fante, bo jutri zaprta za promet. Delavci podjetja, ki mu je občina Gorica zaupala poseg, bodo že v zgodnjih jutranjih urah začeli z asfaltiranjem ceste, ki teče ob viaduktu Ragazzi del 99, dela pa naj bi se zaključila že v teku dneva. Odredba goriških mestnih redarjev predvideva zaprtje povezovalne ceste od 7.30 do zaključka del, zato bo moralo pokrajinsko prevozno podjetje APT začasno ukiniti nekatere avtobusne postaje. Avtobusi prog E01, E03, E04, E22, E25 in mestne proge št. 4 ne bodo peljali mimo postaje v Ulici Aquileia, dveh postaj na Majnicah ter dveh postaj v Ulici Brigata Campobasso.

Časovno omejeno parkiranje

Goriški mestni redarji bodo poostri nadzor nad parkirišči, kjer je mogoče brezplačno parkirati za omejen čas (med 30 in 90 minut). Na goriško občino so se namreč obrnili številni trgovci, ki opozarjajo, da se marsikateri avtomobilist ne zmeni za časovno omejitve in več ur zaseda prostore, ki bi jih morale uporabljati njihove stranke. Postren nadzor bodo izvajali v ulicah Colombini, Bellini, Randaccio, Tominz, Vittorio Veneto, Faiti, Margotti, Mamel, IX Agosto, Torriani, Don Bosco, Brigata Pavia, San Giorgio, San Michele, Trieste in Duca D'Aosta, na Korzu Italia, ma Trgu sant'Antonio, na območju tržnice na debelo ter pred železniško postajo.

SEL tudi v Ronkah

Levica, ekologije in svoboda (SEL) ima svoj krožek tudi v Ronkah. Ustanovili so ga pred nekaj dnevi, kdor bi se jim rad pridružil, pa se lahko postavi v stik s koordinatorjem krožka Riccardom Avianijem (331-9866513) ali pa pošlje sporočilo na naslov elektronske pošte SEL.ronchi.legionari@gmail.com.

SKGZ v Gabrijah

V dvorani Antonije Pavletič na sedežu društva Skala v Gabrijah bo v četrtek, 3. marca, ob 20.30 seja pokrajinskega sveta Slovenske kulturno gospodarske zveze. Po poročilu pokrajinskega predsednika Livia Semoliča bosta o posledicah infrastrukturnih posegov v občinah Sovodnje in Doberdob poročala župana Alenka Florenin in Paolo Vizintin. Seja je odprta tudi za širšo javnost.

KPI in vzhodna meja

Kakšno je bilo stališče italijanske komunistične partije do vprašanja vzhodne meje? Kakšni so bili odnosi med italijanskimi in jugoslovanskimi komunisti med drugo svetovno vojno in v prvem desetletju po njej? Tem vprašanjem je posvečena knjiga »Frontiera rossa«, ki jo je napisal zgodovinar Patrick Karlsen in ki jo bodo jutri ob 17.30 predstavili v foyerju Verdijevega gledališča v Gorici. O knjigi bodo spregovorili Rodolfo Ziberna, predsednik združenj ANVG in Lega nazionale, ki prireja-ta dogodek, zgodovinar Fulvio Salimbeni, poslanec Alessandro Maran in zgodovinar Stelio Spadaro.

Slovenija v EU in Nato

V Goriškem muzeju na gradu Kromberk bo v torek ob 20. uri dr. Damir Črnčec predaval o vojaško-varnostnem vidiku slovenskih izkušenj po petih, šestih letih članstva v Evropski uniji in zvezi Nato. (nn)

PODGORA - Na delovni akciji osemnajst prostovoljcev

Kapelica spet dostopna

Z urejanjem pešpoti na Kalvariji bodo nadaljevali prihodnjo soboto, 5. marca

Rajonski svet za Podgoro je včeraj priredil delovno akcijo na Kalvariji. Skupina prostovoljcev se je že v jutranjih urah zbrala, da bi uredila pot, ki s trga pred cerkvijo sv. Justa vodi do kapelice, ki je posvečena Materi božji. Na pobudo krajevne skupnosti se je odzvalo osemnajst prostovoljcev (ob domačinih so bili nekateri predstavniki združenja Nuovo la-

voro), »delavce« pa je obiskal tudi župnik Josip Caha. »Kapelica je bila zaradi posledic plazov in padavin ter padca nekaterih dreves v bistvu nedostopna,« je povedal predsednik rajonskega sveta Walter Bandelj in poudaril, da bodo z urejanjem poti nadaljevali prihodnjo soboto. Prostovoljci se bodo kot včeraj zbrali ob 8.30 pred cerkvijo v Podgori.

Kulturni center Lojze Bratuž
Združenje cerkvenih pevskih zborov

Koncertna sezona
2010/2011

VOKALNA EKSTAZA
Perpetuum jazzile

Tomaž Kozlevčar,
umetniški vodja

Kulturni center Lojze Bratuž

četrtek, 3. marca 2011,
ob 20.30 - RAZPRODANO

ponovitev koncerta
sreda, 13. aprila 2011, ob 20.30

predprodaja vstopnic na
tel. 0039 0481 531445,
info@kclbratuz.org

Slovenski dijaški dom
Slovaški Gorica

Rai

Dejinski središče za FJK
Str - Slovenski program

MALA PREŠERNOVA PROSLAVA '11

Otroška predstava
»MEDENKA«

s Stenom Vilarjem in Damjano Golavšek

Ponedeljek, 28. februarja 2011, ob 17.30
v Kulturnem domu v Gorici (Ul. I.Brass 20).

Vabljeni!

SDZ
URES

Slovensko državno
gospodarsko združenje
www.sdgz.it
Unione regionale
economica slovena
www.unes.it

SGGZ
Slovensko goriško
gospodarsko združenje

Vabita vse gospodarstvenike na

DOSTOP MSP - JEV DO FINANCIRANJA
V SEDANJEM MAKROEKONOMSKEM OKOLJU

v torek, 1. marca, ob 18.00
v prostorih Zadrúžne Banke Doberdob Sovodnje
Sovodnje, ul. Prvega maja št. 75

BCC
CREDITO COOPERATIVO
ZADRÚŽNA BANKA

Doberdob e Savogna
Doberdob in Sovodnje

KARNIVAL - Predstavili bogat spored 14. Sovodenjskega pusta

Sprevod, pustni plesi in prvič še rajanje za otroke

Pričakujejo devet vozov in deset skupin - Obiskovalci bodo imeli na razpolago dve parkirišči

Predstavitve Karnivalovih pustnih prireditev v Sovodnjah

BUMBACA

Na sovođenjskem županstvu so včeraj predstavili niz pustnih prireditev društva Karnival, ki je letos plesom in sprevodu dodal še otroško pustno rajanje pod ogrevanim šotorom. Po uvodnem pozdravu domače občinske odbornice Vesne Primožič je predsednik Karnivala Luka Pisk spregovoril o letošnjem, že 14. Sovodenjskem pustu. »Svojo prisotnost je napovedalo devet vozov in deset skupin; poleg tega bosta sprevod spremljali godba na pihala Viktor Parma iz Trebč in skupina mažoret iz Logatca,« je razložil Pisk, ki je poudaril, da je sovođenjsko pustovanje iz leta v leto odmevnejše. Prvi sprevod so priredili leta 1998 s petimi vozovi in petimi skupinami, v zadnjih letih pa imajo okrog 1.200 sodelujočih pustarjev ter med deset in štirinajst tisoč gledalcev. Pisk se je za pomoč zahvalil vsem, ki sodelujejo pri organizaciji povork: posebno zahvalo je namenil ZSKD in njenima goriškima tajnicama Metki Štrosar in Marisi Pelesson, ki sta vedno na razpolago za reševanje birokratskih zadev. Pisk je opozoril, da se je sovođenjsko pustovanje razvilo s pomočjo in nasve-

ti Kraškega pusta, v zadnjih letih pa je za njegovo nadaljnjo rast pomembno sodelovanje s pustarji iz Šempetra, ki svoj sprevod prirejajo v soboto, 5. marca. Na včerajšnji predstavitvi sta tako občino Šempeter-Vrtojba predstavljala podžupan Dario Fornarič in predstavnik društva KŠTM Dejan Koglot.

Ena izmed novosti letošnjega sovođenjskega pusta je novo parkirišče, ki ga bodo uredili ob vhodu v vas. »Vanj bo mogoče priti po cestici, ki se začne v bližini kapelice. Poleg tega bodo imeli avtomobilisti tudi letos na voljo parkirišče ob pokopališču,« je povedal Pisk in pojasnil, da se bo sovođenjski pust pričel v petek, 4. marca, s plesom s skupino Spring in DJ-em Stanetom, dan kasneje, 5. marca, bo nastopila skupina The Maff, tradicionalni vrhunec s povorko po Sovodnjah pa bo v nedeljo, 6. marca, ob 14. uri; sprevodu bo sledil ples po ritmiških skupine Happy Day. Letošnja novost bo v torek, 8. marca, ko bo od 14. ure dalje otroško pustno rajanje, med katerim bo otroke zabaval čarodej Alex; isti dan bosta ob 20.30 še ples z DJ-em Stanetom in pustni »Sexy show«.

POSOŠKI PUST

Danes sprevod v Gorici

Osmi posoški pust se začne danes v Gorici, kjer bo 24. pustni sprevod v prireditvi organizacije »Gorizia. Povorka se bo pričela ob 14. uri na Verdijevem korzu, nato bodo pustarji korakali po ulicah Crispi, De Gasperi, trgu pred občinsko palačo, Ulici Sauro, Ulici XXIV Maggio ter po korzih Italia in Verdi. Zaključek bo pred ljudskim vrtom, kjer bo stal oder z žirijo, okrog 17.30 pa se bo na Travniku začela »kroštolada«, ki jo bodo prvič organizirali upravitelji tamkajšnjih lokalov.

Sprevod se bo pričel z godbo iz Fiumicella, za njo pa bodo korakali skupina otrok iz vrtca na Trgu Julia, skupina malčkov iz vrtca uršulink, voz iz kraja Sciacco pri Polettu, skupina iz Medje vasi, skupina iz Gabrij, voz iz Šempetra, skupina iz Slovrenca, voz iz kraja Sedegliano in skupina iz Remanzacca. Sovodenjci bodo sodelovali z vozom, iz Selc pa bo prišla skupina, za katero bo korakala skupina iz Ronk. Nato bodo na vrsti voz iz Štarancana, skupina iz Červinja, voz iz kraja Grions, skupina iz Gradeža, voz iz Villanove, skupina iz Tržiča, voz iz Praprota, skupina iz Romansa, voz iz Štmavra, skupina Združenja osnovne šole in vrtca iz Romjana ter voz iz Gorice. Imeni zmagovalnega voza in skupine bomo objavili kmalu po zaključku sprevoda na naši spletni strani.

Pustni sprevod bo osrednji dogodek letošnjega niza praznovanj Goriški pust, ki se bo zaključil 9. marca s pogrebom pustnega kralja Bepa Zaneta. Poleg tega bo v soboto, 5. marca, ob 14.30 pustovanje na Trgu De Amicis, istega dne pa bodo pustna praznovanja priredili tudi v telovadnici UGG (za starejše občane) in v župnijski dvorani pri Madonini. 6. marca bo v telovadnici UGG pustno rajanje za otroke, v sredo, 8. marca, ob 15. uri pa bodo s pustnim praznikom razveselili najmlajše tudi v goriškem Kulturnem domu.

DOBERDOB - Hvalevredna odločitev skupine Črna mižerja

Solidarni pustarji

Denar, ki so ga zbrali med povorkami, so namenili združenju Via di Natale iz Aviana

Doberdobski pustarji pustne skupine Črna mižerja 2009 so se prejšnji torek sestali na izredni seji. Pogovorili so se, kako na najboljši način izkoristiti prihranke, ki so jih zbrali z udeležbo na raznih povorkah in tudi s prostovoljnimi prispevki nekaterih podjetnikov v vasi. Pustarji so se odločili, da vse svoje prihranke, vredne 503 evre, poklonijo v dobrodelne namene, in sicer združenju »Via di Natale« v Avianu. Prispevek so izročili direktorici oddelka Carmen Gallina, ki jim je bila izredno hvaležna. Predstavnica pustne skupine Lucia Ferfolja poudarja, da so se med raznimi povorkami imeli zelo lepo, seveda pa je zelo zadovoljna in ponosna, da so se odrekli zbranemu denarju in ga namenili, komur ga res potrebuje.

GORICA - V Feiglovi knjižnici

Jutri bo Muc iskal čarovnico

V Feiglovi knjižnici so otroci med zadnjo Pravljico urico spoznali različne žuželke, pisane metulje, drobne pikapolonice in še mnoge druge, ki imajo svoj svet med travnimi bilkami na vrtu. Pravljičarka Martina Šolc jim je pripovedovala dve pravljici iz zbirke Drobižki, Metuljček Matiček in Pinka Polonka. S pomočjo prstnih lutk, prepričljive mimike in spremembe glasov je Martina prevzela mlade poslušalce, ki so ji navdušeno in aktivno sledili. Drobižki je zabavna zbirka francoskega avtorja Antona Krigsa, ki je postala mednarodna uspešnica. V slovenščino je knjižice izvrstno prevedla Polonka Kovač, ki je ohranila tako stil in humorizem izvirnika. Ekspresivne ilustracije kvadratnih knjižic pomagajo otrokom razvijati občutek za umetnost in barve, za-

Martina Šolc

to so se tudi Feiglovi otroci preizkusili v barvanju papirnatih lutk na lesenih palčkah. Nastale so prav lušne pikapolonice.

Tudi jutrišnje srečanje bo pripravila Martina Šolc, ki bo potegnila iz lonca čarovnico, najbolj privlačno pravljico bitje, naslov pravljice pa je Muc išče čarovnico.

Naročniki pozor! Vsi, ki ste poravnali naročnino za leto 2011, lahko z dodatnimi 30 evri prebirate tudi elektronsko izdajo celotnega dnevnika, kjer koli ste!

Podrobnosti na naši spletni strani

www.primorski.eu

na povezavi »v kioskih«

Primorski
dnevnik

Dnevnik Slovencev v Italiji.

n

nedeljske teme

OB DOGAJANJIH V SEVERNI AFRIKI IN ŠIRŠE ISLAMSKEM SVETU

Svetovni izziv

BOJAN BREZIGAR

Jean-Jacques Servan-Schreiber je resda mlajši generaciji manj poznano ime. Za tiste, ki se že nekaj desetletij ukvarjamo z mednarodno politiko, pa je Servan-Schreiber zagotovo eden izmed velikih vizionarjev sprememb sodobnega časa, čeprav njegova ključna dejavnost sega v 70. in 80. leta prejšnjega stoletja. Ta politik in novinar, novinar dnevnika Le Monde, ustanovitelj ugledne francoske revije L'Express, voditelj francoske radikalne stranke, član francoskega parlamenta, osebni svetovalec desničarskega francoskega predsednika Giscard d'Estainga in njegovega levičarskega naslednika Mitterranda, je leta 1980 zaslovel s knjigo, svetovno uspešnico Le défi mondial (Svetovni izziv), s katero je, takoj po prvem valu hude naftne krize, analiziral politično-energetska dogajanja od konca svetovne vojne in tudi nakazal smeri naslednjih gibanj, ki so se v glavnem v celoti uresničile, vse do atrakcije, ki jo danes za svet predstavljata Kitajska in Indija. Dejstvo, da je to pisal pred več kot tridesetimi leti, ga zagotovo uvršča v ozko skupino ljudi, ki so razumeli takratni čas

in so pravilno predvideli epohalne spremembe, ki so mu sledile.

Povsem odveč je povedati, da v času, ko je pisal Servan-Schreiber, ni bilo mobilnih telefonov, ni bilo digitalne televizije, ni bilo interneta in računalništvo je bilo v takih povojih, da je bilo za obdelavo podatkov, ki jo danes v nekaj sekundah opravi računalnik, ki ga imamo v žepu, potreben računalniški sistem, ki je bil nameščen v veliki dvorani in je iste podatke obdeloval dan ali dva. Dejstvo, da se danes nahajamo kjer dejansko smo, je tudi posledica nesposobnosti svetovnih voditeljev, da bi prisluhnili takim ljudem, ki so že pred tridesetimi leti trdili, da napredka ne moremo imeti samo zase, sicer bodo bogati čedalje bogatejši in revni čedalje revnejši, ampak ga moramo deliti z drugimi. Skratka, ogreval se je za pozitivno globalizacijo, pojem, ki ga v današnjem svetu ne poznamo.

Ta dolg uvod sem napisal zaradi razmišljanj, ki jih želim tu razviti v zvezi z dogajanjem zadnjih dveh mesecev v Severni Afriki. Pa tudi zato, ker sem po več kot tridesetih letih ponovno vzel v roke knjigo Servana-Schreiberja in jo z užitekno vnovič pre-

bral. In zakaj sem vzel prav to knjigo, bo kdo upravičeno vprašal. Enostavno zato, ker sem se spomnil, da je francoski novinar v njej med drugim tudi natančno opisal genezo vzpona na oblast Muamara Gadafi. Prav ta geneza je bistvenega pomena za razumevanje nekaterih dogajanj, ki so sledila in za še enkratno potrditev, da je bila tudi v tem primeru zahodna (beri ameriška) politika s svojo diplomacijo nespretna, da ni bila sposobna predvideti razvoja dogodkov in je zaradi interesov naftnih mogotcev dejansko vseskozi popuščala libijskemu diktatorju in je tako soodgovorna za spiralo nasilja, ki v teh dneh dosega svoj vrh.

Zgodba se začne nekje sredi šestdesetih let prejšnjega stoletja, ko sta dva arabska častnika, ki sta obiskovala oficirsko šolo britanske vojske, na svoj prost dan v elitnem londonskem klubu Ambassadeurs opazovala dva človeka, ki sta kvartala za velike denarje. Kvartopirca sta bila znan grški ladjar in svetovalec libijskega kralja Idrisa; slednji je v slabi uri izgubil več kot pol milijona dolarjev. Eden od dveh arabskih častnikov, omanski šejk Ahmed al-Abah se za dogodek ni posebno zanimal,

drugi pa je z veliko pozornostjo sledil dogajanju ob zeleni mizi in na koncu dejal: »Sedaj vidim, kam gre vse zlato, ki nam ga pokradejo.« Ta častnik, takrat je bil kapetan, je bil Muamar Gadafi.

Po koncu oficirske šole se je vrnil v Libijo in v večernih urah v svojem šotoru prebiral nekaj knjig. Ne veliko, ampak dobro izbrane. To so bile koran, knjiga o revoluciji takratnega egiptovskega predsednika Naserja, akterja revolucije v Egiptu, govore Abrahama Lincolna v času državljske vojne in spomine lorda Montgomeryja, slovitenga angleškega poveljnika, ki je v drugi svetovni vojni izgnal Nemce in Italijane iz Severne Afrike. Tu je Gadafi izpilil svojo retoriko in svojo strategijo.

Dogodek, ki ga je dokončno spodbudil k državnemu udaru pa je bil sprejem, ki ga je kralj Idris priredil priredil ameriškim gostom, naftnemu mogotcu Armandu Hammerju, predsedniku družbe Occidental Petroleum, in njegovim sodelavcem ob otvoritvi novega naftovoda. Gadafiu so takrat poverili poveljevanje častne straže. Sprejem je bil veličasten: limuzine cadillac in rolls royce, šampanjec, drage cigare, izmenjava dragocenih daril in vrsta lepotic, stevardes, ki so jih posebej za to priložnost pripeljali iz Italije (glej, glej ...), in kralj Idris, ki je poljubljajl roke damam svojih ameriških gostov. Gadafiu je prekipevalo, zbral je skupino zvestih častnikov in ob prvi priložnosti, kake tri tedne kasneje (bilo je konec leta 1969), ko je bil kralj Idris na obisku v Turčiji, je vojska pod Gadafijevim poveljstvom zasedla električno centralo, ključna ministrstva in strateške objekte. Pod nadzorom so bili tudi generali, ki niso bili soudeleženi v državnem udaru, za primer, da bi se kdo uprl, pa se ni nihče. In tako je Gadafi je ob zori oklical konec kraljevine, ustanovil Svet revolucije in prevzel oblast.

To pa je bil lažji del celotne operacije. Takoj nato je namreč Gadafi od Američanov zahteval, naj nemudoma umaknejo svojo vojaško bazo iz Libije. V Washingtonu so bili presenečeni, nato pa so na zahtevo pristali. Pri tem so imeli odločilno besedo naftni lobiji, ki so si utvarjali, da bodo na ta način ohranili svoje pogodbe za (poceni) izkoriščanje naftnih ležišč. Ker se je Gadafi omejil le na zahtevo po umiku vojske, so pač domnevali, da so njihovi interesi rešeni.

Američani, ki bi takrat verjetno s precejšnjo lahkoto vojaško obvladali situacijo in ki so bili takega početja že vajeni, saj so v 50. letih v Iranu odstranili z oblasti Mosadeka, ki je nespretno podpržavil naftna ležišča, in na prestol umestili šaha Rezo Pahlavija, so se zanesli na petrolejske mogotce, ki so imeli od Gadafija ali njegovih sodelavcev vsaj polovične obljube, in so v kratkem času odstranili vojaško bazo iz Libije. Kmalu nato je enaka usoda doletela Angleže. Tedaj pa je imel Gadafi proste roke za drugo fazo svoje strategije. Ni podpržavil naftnih vrelcev in naftovodov, ampak je želel enostavno iztržiti več. Izbral je prav Hammerja in od njega zahteval višjo ceno nafte; Hammer je bil sicer magnat, vendar pa najsižbejši izmed Američanov, ki so imeli svoje naftne interese v Libiji. Na pomoč ostalih se ni mogel zanašati in pristal je na višjo ceno. S tem pa je Gadafiu odprl pot, in mu omogočil, da je povišek iztržil tudi od ostalih.

Vse to kaže na veliko spretnost libijskega voditelja. Vsa ta leta je hodil po robu, Zahodu je vseskozi ponujal korenček in palico. Odkrito je podpiral terorizem, ampak vsi so z njim sklepali posle. Moč nafte, pač. Bil je vseskozi muhast, bil je megaloman, živel je na svojstven način, vendar se je obkrožil z ljudmi, ki so vedeli za ekonomijo in finance in na koncu se je vselej odlično izmazal. Vse doslej, do izbruha nemirov, ki so marsikaterega opazovalca presenetili, saj je bil življenjski standard v Libiji znatno višji, od standarda v drugih državah, denimo v Tuniziji in v Egiptu.

Demonstracije v Tuniziji in Egiptu so res izhajale iz stiske, v kateri so se znašli ljudje po zadnjih podražitvah hrane. Niti v enem niti v drugem primeru ni šlo za dejansko revolucijo. Način, kako se je stanje končalo, namreč kaže prej na »vodeno re-

volucijo« kot na resnični preobrat oblasti. Navsezadnje, če dobro pogledamo, bomo ugotovili, da je v Tuniziji še vedno na oblasti elita, ki je bila na oblasti prej, le predsednik Ben Ali, njegovi sorodniki in njegovi najbližji sodelavci so zbežali v tujino. V Egiptu je stanje še slabše: šlo je za državni udar, oblast je prevzela vojska in danes prav nihče ne ve, kdaj in pod katerimi pogoji bodo potekale naslednje volitve. Egiptovsko vojsko pa so, kot je znano, pripravljali ameriški »svetovalci«.

Ampak zadeva se ne konča tu. Ni treba biti vedeževalec za napoved, da se bodo nemiri širili. Vre v Jemnu, v Iraku in v Bahreinu, prvi znaki uporov so v Siriji, v Jordaniji in v Alžiriji, ter celo v Iranu. Skratka, val upornišva zajema vso Severno Afriko ter ves Bližnji in Srednji vzhod. Nevarnost destabilizacije je velika in je dvojna. Prvič, ekonomska, če nemiri zajamejo tudi Savdsko Arabijo in Kuvajt, kajti to bi pomenilo skokovito naraščanje cene nafte, drugič pa vojaška, kajti ni nesmiselno govoriti o možnosti, da bi kateri od arabskih ali širše muslimanskih voditeljev (pomislimo na primer na Iran) sebe reševal s tem, da bi s prstom pokazal na zunanjega sovražnika, ki je v tisti regiji Izrael. Glede na to, da Izraelu vlada Netanjahu, ki je že itak prepričan, da je treba Iran vojaško napasti, bi lahko tudi majhna iskra sprožila požar.

Je ta scenarij nerealen? Globoko upam, da je, čeprav se bojim, da je preraščanje nemirov v širše konflikte neizbežno.

Tu obstaja velika neznanika. Pri revolucijah, tako smo se učili pri zgodovini in navsezadnje smo to opazovali tudi v zadnjih štirih desetletjih, čeprav k sreči revolucij ni bilo veliko, obstaja običajno »druga stran«, torej organizirano ljudstvo z voditelji, ki se pripravljajo na prevzem oblasti takoj po zmagi. Tukaj pa ima človek vtis, da je demonstrantov ogromno, da tisoči ljudi tvegajo življenje, ampak gre za protest, na čelu katerega ni vodstva, ni »elite«, ki bi prevzela oblast, kar je seveda zelo nevarno, saj se taka nenadzorovana gibanja lahko izrodijo v medsebojno obračunavanje, v delitve na frakcije in na desetletja trajajoče vojne. Lahko si predstavljamo, kakšna katastrofa bi to bila za ljudi in kakšna katastrofa za ves svet, ki je odvisen od energentov, ki prihajajo prav s tega dela planeta.

Je pa pri vsem tem tudi pozitivna nota, ki je ne smemo prezreti. Tokrat namreč Zahod ni sovražnik. Na ulicah in trgih ne zažigajo ameriške in izraelske zastave in ne gre več za sveto vojno. Ne utvarjamo si, da tega v prihodnjih tednih in mesecih ne bo, vendar so te demonstracije demitizirale desetletja umetno ustvarjeno načelo, da je svet razdeljen na muslimane, ki so dobri, in na ostale, ki so njihovi sovražniki. Danes temu ni več tako. In to je, če dobro pomislimo, epohalna sprememba.

Če me sedaj nekdo vpraša, kaj se bo zgodilo z Gadafiem, naj povem (ta zapis pišem v petek, 25. februarja zvečer), da ne vidim veliko možnosti, da bi libijski diktator ohranil oblast. Ko se sprožijo mehanizmi javnega odpora, jih ni mogoče ustaviti. V tem primeru je to še bolj verjetno, kajti islamska vera nima do vrednote življenja enakega odnosa kot krščanstvo; zato je že od nekdaj borbenost muslimanov zelo velika. Pa še nekaj je: kadar se v ljudskem uporu na obzorju pojavi možnost zmage, gredo ljudje do konca: življenje tvegajo v obeh primerih, saj bi se Gadafi, če bi ohranil vodstvo države, krvavo maščeval vsem, ki so se mu uprli.

Za konec pa se trenutek povrnimo k Servanu-Schreiberu in njegovi knjigi Svetovni izziv. Knjiga ima seveda predvsem zgodovinski pomen, njen naslov pa je še kako aktualen, kajti sedaj gre očitno za velik svetovni izziv, veliko večji od onega, ki ga je predstavljal padec berlinskega zidu in posledično razkroj Sovjetske zveze. Končalo se je neko obdobje in počasi prehajamo v novo zgodovinsko fazo. To se je v zgodovini večkrat zgodilo, verjetno pa je prvič, da ta dogajanja postavijo na kocko ves svetovni sistem zagotavljanja energentov. To seveda ni od muh in tu je tisti svetovni izziv, pred katerimi se nahajamo. Mi, ki nafto kupujemo, ampak tudi oni, ki nafto prodajajo.

Priprave na dan najlepših sanj

Poroka je ena najpomembnejših odločitev vsakega para. Sklenitev trdne, trajne in neskončne vezi med partnerjema je lahko enostavna, lahko pa tudi precej zapletena, odvisno od vaših želja, pričakovanj in namenov. Mnoge že iz otroških let vedo, kakšna bo njihova poroka: razkošna, asketska, v družbi številnih prijateljic in prijateljev, v zaprtem krogu, na gradu, na obali, na ladji ... A da bo res tako, so potrebne temeljite priprave in natančna organizacija dogodka: določitev datuma in kraja, oblikovanje seznama povabljenec, izbor obleke in poročnih prstanov, oblikovanje programa, oblikovanje povabil svatom ...

Zato strokovnjaki za načrtovanje porok svetujejo oblikovanje in natančno upoštevanje organizatorja opravil. Po nekaterih priporočilih specializiranih organizatorjev porok je datum poroke smiselno določiti tudi leto prej. A ne glede na to koliko časa pred dejansko poroko določite datum slavnostnega dogodka, velja, da je nujna natančna organizacija. Če vam tovrstne zadeve ne dišijo preveč, lahko za organizacijo dogodka najamete katero od specializiranih agencij. Najprej se s partnerjem pogovorita o predstavah obreda, ki bo vajino življenjsko pot združil. Ko bodo pričakovanja usklajena, lahko

pričneta z načrtovanjem in temeljitimi pripravami tega pomembnega dogodka, ki traja običajno nekaj ur, a človeka združi za več desetletij.

Posebna beležka poročnih priprav

Posebej za namen načrtovanja poroke si omisslita poseben zvezek, v katerega zapisujeta vse pomembne elemente, na katere v kopici predporočnih opravil ne smeta pozabiti, če naj poroka izgleda tako, kot sta si jo zamislila. Pomembno je, da dovolj zgodaj napišete seznam vseh povabljenec. Organizatorji porok vam bodo povedali, da je najbolje imeti dva seznama: na prvem so tisti,

ki si jih želite imeti na poroki brezpogojno, na drugi pa vsi ostali.

Ob oblikovanju seznama in s tem števila povabljenec imejte v mislih tudi denar, ki ga imate na voljo za izpeljavo dogodka. Poleg obleke, prostora, v kateri bo potekala poredna zabava, pogostitve in drugih predvidenih dejavnosti imejte v mislih, da bo nekaterim svatom, ki živijo v bolj oddaljenih krajih, treba zagotoviti tudi prenočišče. Zabava s prijatelji, s katerimi ste preživeli mladost, zna namreč trajati do jutra.

Glede na želje in oblikovano podobo o tem, kako naj izgleda poročni dan, izberite datum in kraj poroke. Neka-

terim je všeč snežna belina, večina jih prisega na pomladni dan, nekateri so za poletno sonce. Tudi poroka v jesenskih dneh ima svoje čare.

Za kraj poroke so možnosti skorajda brezmejnne. Odvisno ali si je bodoča nevesta zamislila dan preživeti na gradu, na plaži, na jasi sredi travnika, do katerega pridemo skozi gozd, ali preprosto v mestu, doma ali na tujem.

Čaka vas še izbor gostišča in sestava jedilnika ter oblikovanje zabavnega programa, izbora glasbenikov in animatorjev, če se tako odločite. Razmislite kakšne zvrsti glasbe si želite vi in vaši svatje na poroki. Nekateri se odločijo za, na primer, kratek koncert klasične glasbe pred ali po večerji, potem pa se s svati odločijo kako se bo odvijal dan ali noč in na kraj praznovanja. Odločitev je vaša, pomembno je le, da pravočasno poskrbite za organizacijo. Ne pozabite na fotografa, snemalca in frizerja, konfete, tematsko izdelana vabila, napsne šopke ... in seveda, nujno, prstana.

Ker vaš poročni dan ni vsakdan, poskrbite za trajne spomine. Ni smiselno, da fotografiranje in snemanje, če se zanj odločite, prepustite naključju. S profesionalnim fotografom se lahko dogovorite o vseh detajlih, ki jih želite zabeležiti na poroko. S fotografom se lahko vnaprej dogovorite tudi za poročno knjigo, nekakšen popis poročnega dogajanja, ki odlično služi tudi kot družinski arhiv, ki ga, poleg vas, ko se boste želeli spomniti tistega lepega dne čez desetletja, lahko prebirajo tudi potomci.

S frizerjem se za termin dogovorite takoj, ko se boste odločili za termin poroke. Tako bo tudi frizer vedel, da gre za pomemben dogodek in vas ne

bo odpravil kar tako, temveč bo za ta slavnostni dogodek poskrbel za vsak las posebej. Z vašim oblikovalcem pričeske se lahko dogovorite tudi za lasne dodatke. Estetsko dopolnilo lahko nevesto spremeni v princesko ali kraljično, kar se za poročni dan spodobi.

Simbol predanosti in zavezanosti

Izbor poročnega prstana, simbolna večne zveze med moškim in žensko kot možem in ženo, je ena najpomembnejših odločitev vsakega para. Prstan namreč simbolizira trdno, trajno in neskončno vez med partnerjema.

Poročni prstan sodi na prstanec leve roke, tako imenovan srčni prst, za katerega so Rimljani verjeli, da je prstanec neposredno povezan s simbolom zvestobe in ljubezni – srcem, žila, ki so jo imenovali »vena amoris« pa poteka neposredno iz tega prsta proti srcu. Leva roka je tudi bližje kot desna roka. Obstajajo tudi druge razlage, a tradicija nošenja poročnega prstana na prstancu leve roke pa se je ohranila.

Zgodovina poročnih prstanov sega približno 4800 let nazaj v star Egipt. Takrat so prstan povezovali z nadnaravno, večno zvezo, ki jo veže neskončna ljubezen.

Množično so možje pričeli nositi poročne prstane v obdobju druge svetovne vojne, ko je mnogo mladih mož za daljši čas zapustilo svoje žene.

Nekateri se odločijo za klasične poročne prstane različnih velikosti, drugi se raje odločajo za po naročilu izdelane poročne prstane, v katere vgravirajo različne besede. Zlatarji ponujajo vedno več prstanov različnih

PRAVI TRENUTEK ZA POROKO

Za cerkveni ali civilni obred,
za novoporočenca in svate.
Pri Godini dobiš poročne
obleke in obleke za svečane
priložnosti **s popusti**
od **20% do 50%**.

Dolga obleka
na eno ramo
okrašena s kristali
Swarovsky
euro 359,00

PONEDELJEK 15.30 - 19.30 TOREK-SOBOTA 9.15-19.30

cenitve,
nasveti za nepremičnine,
kupoprodaja

TRST
Ul. Cicerone 8, Tel. 040 662111
Fax. 040 634301
www.immobiliarepuntocasa.it

p o h i š t v o
KRALJ

na Opčinah
ul. Carsia, 45,
nasproti gasilske postaje,
tel. 040.213579
info@kralj.it

CALLESELLA

oblik, izdelanih iz številnih materialov. Veliko parov se še vedno odloči za rumeno zlato, čeprav to ni več tako priljubljeno. V zadnjem desetletju se zdi, da sta bolj priljubljena belo zlato in platina.

Zlatarne ponujajo široki izbor prstanov, obstajajo poročni prstani za vsak žep in vsak okus, od enostavnih tankih poročnih prstanov do diamantnih poročnih prstanov. A vsaka žlahtna kovina ni primerna za vsako barvo kože. Strokovnjaki pravijo, da je zlato zelo dobro videti na temnejši ali zagoreli koži, za svetlejšo polt pa sta primernejša platina in belo zlato.

Belo, ki te ljubim

Posebno pozornost namenite izboru obleke, ki je sploh za nevesto običajno izjemnega pomena v celotni poročni zgodbi. Pomerjanje in iskanje ustrezne poročne obleke zna biti precej stresno. V poročnih salonih vam bodo svetovalke seveda pomagale z nasveti, a osnovno podobo o tem, kako naj bi izgledali na poročni dan je priporočljivo, da imate vnaprej izdelano. Idejo lahko poiščete na kateri od porok, na kateri ste svatovale ali pa se preprosto odpravite v salon in si ogledate njihovo ponudbo. Določite okvirni znesek, ki ste ga pripravljeno odšteti za obleko, ki jo boste nosili na poročni dan.

Na izbor obleke povabite osebo, ki ji zaupate. Velja nenapisano pravilo, da pomerite vsaj tri obleke. Vedeti namreč morate, da obleke, ki visijo na obešalniki, izgledajo namreč lahko povsem drugače, ko jih oblečete. Zato bodite v salonih kar pogumne in pomerite čimveč poročnih oblek za katere se vam zdi, da vam ustrezajo, svetujejo poznavalci.

Strokovnjaki za poročne obleke vam bodo povedali, da je na primer za neveste s hrškasto postavo odlična izbira romantična obleka, krojeno v

tako imenovani A-liniji, ki je še posebej primerna za tiste, ki želijo pokazati vratni izrez in rame, s čimer se pozornost premakne k obrazu. Primerna je tudi za bolj polne postave, saj na videz zoži v pasu in zakrije spodnjo polovico telesa. Za tovrstne postave sicer priporočajo obleko brez naramnic s steznikom, v slogu svečanih plesnih oblek.

Za neveste drobnih postav vam bodo priporočali obleko v tako imenovanem slogu empir, kar pomeni, da je pas višji od naravnega pasu in se torej prične tik pod prsmi, kar na videz podaljša životec. Empir je, kot pravijo strokovnjaki, zelo primeren tudi za prikrievanje širokih bokov ter trebuha. Neveste, ki bi želele izgledati višje, se lahko odločijo za obleko v slogu petdesetih, z nabranim krilom tik nad koleno in čevlji z visokimi petami. Tistim z atletsko postavo priporočajo na primer korzet ali ozko krojeno svileno obleko, ki bo postavu naredila bolj ženstveno.

Sodobni trendi poročnih oblek se odmikajo od podobe Pepelke s široko krinolino in narekujejo videzu sodobne neveste kot hollywoodske boginje z obleko, kjer se tkanine, s pravo mero detajlov, gubajo, ugotavljajo strokovnjaki. Popularno je platenje materialov s tankimi povrhnjimi krili, korzeti so preprosti, okrašeni le z diskretnimi kristalčki ali gubicami.

Modne pa so tudi obleke s silhueto morske deklice, ki poudarijo ozek ženski pas, zaobljene boke in bogat hrbtni dekolte.

Med materiali poročnih oblek prevladujejo svila, mikado, svileni mikado, taft svilena organca, svileni šifon, različne vrste čipk in tila. Strokovnjaki pravijo, da čipka ni le dodatek, ampak nosi vodilno vlogo. Čipkaste tkanine namreč prekrivajo celotno obleko ter prispevajo k teksturi in volumnu. Ni nujno, da je poročna obleka bela, je pa običajno. Velja pravilo, da mora nevesta v skupini svatov izstopati, ženske na poroki naj upoštevajo, da je belina rezervirana za nevesto, pravijo strokovnjaki za poroke.

Tudi izbiro poročnega nakita ne smete prepustiti naključju. Velja pravilo, da ne kombinirate zlata in srebra, nakit naj bo v celoti ali v rumeni, zlati, barvi ali srebrni barvi. Strokovnjaki svetujejo, da se držite osnovnega pravila, da dolgemu vratu pristaja kratka ogrlica in kratkemu dolga. Enako velja za uhane.

Ženinova srajca v barvi nevestine obleke

Še nedavno nazaj je veljalo, da se na dan poroke vse vrtili okrog neveste. Tudi tu so se stvari spremenile in tudi ženinini stopajo v ospredje z izpopolnjeno zunanjo podobo. Strokovnjaki za poroke pravijo, da

so moške poročne obleke ponovno bolj temne, kroji oblek so vedno bolj prijeti, običajno je še vedno prisoten telovnik s svečano kravato. V kolekcijah prevladujejo črna, odtenki sive barve, temno modra in temni odtenki rjave barve, tkanine pa so bolj sijoče.

Ženinova obleka naj bo prilagojena slogu nevestinih oblačil, svetujejo poznavalci. Ženini naj upoštevajo najmanj to, da je njihova srajca v barvi nevestine obleke.

Obdarovanje mladoporočencev

Svatje so velikokrat v dilemi s čim obdarovati mladoporočence. Če na primer vedo, da si mladoporočence opremjata dom, je dilema lahko nekoliko manjša, a ne nujno. Vprašanje namreč v kakšnem slogu bo stanovanje opremljeno, mogoče

bi mladoporočencema darila, četudi dana iz srca, stilsko ne bila všeč.

Tako razmišlja mnogo tistih, ki so pred dilemo s čim obdarovati bodoči zakonski par. Imajo prav. Dilema je lahko še večja, če skupni dom že imata. Resda z denarjem v kuverti ni nič narobe, nekoliko nerodno je le to, da se denar zapravi, brez spomina ali posebnega doživetja.

A če dobro premislimo, je idej za darila pravzaprav veliko. Izbor primerne darila pa je odvisen od osebnosti in morebitnih konjičkov para. Ni nujno, da se par obdaruje z vrhunskimi kozarci ali jedilnim servisom, odlična ideja so, seveda ob upoštevanju osebnosti, doživljajska darila, kot na primer vikend paket v centru dobre počutja, polet z balonom, letalska karta za zeleno destinacijo.

Julia viaggi

Izkoristi AKCIJO
POROČNA POTOVANJA 2011
agencije Hotelplan Group:

za rezervacije do 30. aprila in odhoda do 31. oktobra 2011
popusti do 700 € novoporočencem in kupon za popust
prvim 20 osebam, ki prispevajo za poročno potovanje.

Pokličite za sestanek, tudi ob uri kosila!
Smo v ulici S. Lazzaro 6,
tel. 040 367636 ali 040 367886

Fotostudio BP 08
Prosek 212 - Trst
328 9430124

Boris Prinčič
fotograf

GRADBENO PODJETJE IN
GRADBENE OBNOVE
FRANDOLI GROUP S.r.l.

OBNOVE **MONTAŽNE HIŠE**
GRADNJA **BAZENI**

Nabrežina Kamnolomi, 23/H - 34011 - Devin Nabrežina (TS)
tel./fax 040 200083 - mob. 335 284754
www.frandoligroup.it - info@frandoligroup.it

NAŠA PRODAJALNA

RUBNER Geom. Giuliano Biondini
CASA CLIMA

Corso del Popolo, 54 - 34074 TRŽIČ (GO)
tel. & fax 0481 46 336 - mob. 3495939706
trieste@haus.rubner.com - www.haus.rubner.com

Draguljarna Skerlavai

TRST, UL. BATTISTI, 2 - TEL. 040-7606012

AURORA TRIESTE VIAGGI

POTOVALNI URAD
AURORA VIAGGI *Zaupajte izkušnost!*

TRST - ul. Milano, 20 - tel 040631300 fax 040365587 - www.auroraviaggi.com

Za simbolom, ki ga je Vesna Benedetič ustvarila z najbolj prepoznavnimi elementi lokacije in festivala (cerkev na trgu, kostanji in luna), bodo tudi tokrat stali z velikim prizadevanjem in razdajanjem svojega prostega časa mnogi člani društva, ki je lani praznovalo dvajsetletnico. Okroglo obletnico so počastili z izletom v Gradec.

saj bo odvisen od števila prijavljenih skupin, zaključek s slavnostnim nagrajevanjem pa se po tradiciji odvija prvo nedeljo v juliju.

Organizatorji so v tej fazi predvidni pri najavljanju prvega termina, verjetno pa bo njihova skrb odveč, saj je festival nezamudljiv praznik in edinstvena priložnost za ovrednotenje truda, ki so ga slovenske dramske skupine v zadnjem dvetletju vložile v realizacijo raznovrstnih predstav. Ne glede na starost, cilje, sposobnosti, ambicije, usmeritve in dosežke, bodo protagonisti letošnjega festivala, kot običajno, enakopravno sestavili pisani mozaik ustvarjalnega vrenja na našem deželnem teritoriju in na drugih manjšinskih področjih. Na Festivalu nastopajo namreč dramske skupine, ki delujejo v okviru slovenske manjšine v Italiji ali v katerikoli drugi državi. Idealno naj bi program združil slovenske gledališke navdušence iz Tržaške, Goriške in Benečije, Avstrije, Hrvaške in Madžarske. Festival je vizitka o zamejski ustvarjalnosti, ki je po mnenju organizatorjev vredna večje pozornosti s strani primorskega občinstva, zato je v načrtu širitev obsega promocije za pridobitev večjega števila obiskovalcev iz bližnje Slovenije.

Zaradi obsežnosti in tehnične zahtevnosti dogodka so člani društva začeli s pripravljanim delom pred nekaj meseci in so odobrili tudi nekaj manjših novosti v pravilniku, ki zadevajo v glavnem nagrajevanje. Ukinili so namreč vse nagrade za posebne dosežke (na primer za najboljšo moško ali žensko vlogo) in ohranili le prvo, drugo in tretjo nagrado za najboljše predstave v celoti v vsaki posamezni starostni kategoriji. Prijavljene predstave bodo kot vedno porazdeljene v tri kategorije: otroška (igralci do vključno letnika 1997), mladinska (igralci do vključno letnika 1989) in odrasla. Izstopajoči, specifični dosežki pa ne bodo ostali brez zaslužnega poudarka, saj bo komisija imela možnost podeliti tudi posebna priznanja.

Pravilniku so organizatorji dodali še dve pomembni priporočili za boljši potek festivala in boljši odziv s strani publike in sicer omejitev igre na enourno trajanje ter zelo koristen nasvet, da bi se posamezne skupine v mesecu pred Festivalom izognile nastopanju s prijavljeno igro v okolici Mavhinj. Glede prvega priporočila pojasnjujejo, da omejeno trajanje ne pomeni, da je igra zaradi tega enostavnejša, a je zagotovo bolj primerne za festival amaterskih skupin.

Kot je že običajno, bodo predstave uprizorjene v popoldanskih in večernih urah na dveh odrih in sicer na mavhinskem trgu in v bližnjem šotoru. Verjetno bo program predvideval tudi prost dan za oddih, morebitne nadomestitve ali spremembe v koledarju, ki jih bodo sprti narekovale bolj ali manj naklonjene vremenske razmere. Člani festivalske delovne ekipe bodo skušali zamčati čim boljše ozvočenje in osvetljavo v meri, ki jo bo omogočila razpoložljivost dovoljšnjih finančnih sredstev. Publika mavhinskih poletnih večerov bo imela na voljo priložnostno brošuro s koledarjem dogodkov, podatki o posameznih

predstavah, informacijami in razmišljanji o prejšnji izvedbi festivala. Spretna pobuda bo tudi letos razstava izdelkov domačih obrtnikov in umetnikov, ki bo postavljena v prostorih bivše osnovne šole. V času festivala bo potekal tudi posvet o problematikah amaterskega gledališča.

Za simbolom, ki ga je Vesna Benedetič ustvarila z najbolj prepoznavnimi elementi lokacije in festivala (cerkev na trgu, kostanji in luna), bodo tudi tokrat stali z velikim prizadevanjem in razdajanjem svojega prostega časa mnogi člani društva, ki je lani praznovalo dvajsetletnico. Okroglo obletnico so počastili z izletom v Gradec, saj se je dejavnost pričela ravno z izletom, ki so ga ustanovitelji izvedli leta 1990 v Misurini. Zaradi bližine mejnega prehoda je društvo od prvih let delovanja usmerilo svoja prizadevanja tudi v dobre sosedske odnose s Slovenijo, najprej s pomladanskim Pohodom prijateljstva Mavhinje-Gorjansko, ki se je odvijal od leta 1994 do leta 2002 in katerega se je udeležilo do 1000 pohodnikov s pomembnimi inštitucionalnimi predstavniki vred. Med dolgoletnimi tradicijami je tudi jesenski Pohod na Grmado in okolico, ki bo letos doživel 18. izvedbo.

Poleg obujanja starih tradicij in novih družabno-kulturnih pobud, so odborniki takoj pokazali zanimanje za amatersko dramsko dejavnost. Zamišljal za festival je nastala leta 1994 ob 50-letnici požiga štirih vasi (Cerovlje, Mavhinje, Vižovlje in Medja Vas), ko je društvo ustanovilo dramsko skupino, ki je pripravila svoj prvi nastop pod mentorstvom Maje Lapornik z realizacijo predstave »Uporni plamenik« in je v naslednjih letih delala z velikim zagonom. Festival je od leta 1995 osrednja kulturna pobuda društva in bo letos prinesel posebno zadoščenje s krstnim nastopom komaj ustanovljene otroške dramske skupine. Zaupanje v mlade sile zaznamuje tudi izbiro mentorjev, ki bosta štiriurno pripravila skupino, to sta Alen Kermac in Mairim Cheber.

Skupine, ki bi se želele udeležiti letošnjega mavhinskega festivala, se bodo lahko prijavile v mesecu marcu (rok bo zapadel 30. marca 2011). Prijavnice so na voljo na sedežu društva Cerovlje-Mavhinje, na pokrajinskih sedežih Zveze slovenskih kulturnih društev v Trstu, Gorici, Čedadu in Reziji, na Zvezi slovenske katoliške prosvete v Gorici in na sedežu Slovenske prosvete v Trstu. Društvo bo poskrbelo vpisne pole tudi v elektronski obliki; zainteresirani lahko pišejo na naslov HYPERLINK "mailto:cerovlje-mavhinje@libero.it" cerovljemavhinje@libero.it. Prijavnice morajo vsebovati vso dokumentacijo o skupini (izjava avtorja teksta ali priredbe, avtorja glasbe oz. uglasbenih besedil, ki ni vpisan v SIAE, barvna fotografija nastopajoče skupine). Dopolnjeno dokumentacijo in vpisnino bodo morali predstavniki društev obvezno oddati na sedežu društva v Mavhinjah, kjer jih bodo člani odbora sprejeli vsako sredo od 21. do 22. ure. Ob istem času bo na voljo za dodatne informacije tudi telefonska številka 040 2916056.

V PRIREDBI ŠKD CEROVLJE-MAVHINJE

Vabilo na 9. zamejski festival amaterskih gledaliških skupin

ROSSANA PALIAGA

OD 15. JUNIJA DO 3. JULIJA

Pravilnik

1. ČLEN – Festival zamejskih amaterskih dramskih skupin organizira ŠKD »Cerovlje-Mavhinje« in se praviloma vrši v Mavhinjah.
2. ČLEN – Društvo lahko povabi k sodelovanju še druge ustanove, organizacije ali društva oz. jim dovoli pokroviteljstvo nad Festivalom.
3. ČLEN – Festival se praviloma vrši vsaki dve leti in je tekmovalnega značaja.
4. ČLEN – Festival hrani svoj simbol na sedežu ŠKD »Cerovlje-Mavhinje« in je zaščiten.
5. ČLEN – Na Festivalu lahko nastopajo dramske skupine, ki delujejo v okviru slovenske manjšine v Italiji in drugih slovenskih manjšin oz. skupnosti v svetu.
6. ČLEN – Društveni odbor si pridržuje pravico, da določa kriterij za maksimalno število nastopajočih skupin.
7. ČLEN – Društveni odbor lahko k Festivalu privabi tudi gostujoče dramske skupine izven konkurence.
8. ČLEN – Prijavljene igre lahko nastopajo v sledečih kategorijah: otroška, (igralci do vključno letnika 1997), mladinska (igralci do vključno letnika 1989) in odrasla.
9. ČLEN – Nagrade za vsako kategorijo (otroško, mladinsko in odraslo) so sledeče: prvo, drugo in tretje mesto.
10. ČLEN – Nagrade v imenu društva podeljuje izključno strokovna komisija, ki jo določa društveni odbor. Komisija lahko po svoji uvidevnosti in presoji podeli tudi posamezna priznanja in posebne nagrade.
11. ČLEN – Predvidena je tudi nagrada občinstva.
12. ČLEN – V komisiji ne smejo biti člani, ki kakorkoli sodelujejo pri kaki nastopajoči skupini.
13. ČLEN – Nastopajoči igralci ne smejo biti profesionalci.
14. ČLEN – Nagrade prejmejo lahko samo amaterji.
15. ČLEN – Društveni odbor določi datum zapadlosti vpisa in ima pravico izključiti skupino z nepopolno ali zapadlo prijavnico.
16. ČLEN – Kdorkoli snema potek Festivala in/ali to tudi predvaja mora imeti pismeno soglasje društva.

Napočil je trenutek, ki so ga vse amaterske dramske skupine nestrno pričakovale. Športno kulturno društvo Cerovlje-Mavhinje uradno vabi vse prosvetne delavce s tega področja na 9. izvedbo priljubljenega zamejskega festivala, ki se bo odvijal od 15. junija do 3. julija. Datum otvoritvenega večera bo potrjen naknadno,

Na slikah: pod naslovom udeleženci razprave na rimski konferenci; desno Unescov plakat ob dnevu maternega jezika.

V RIMU KONFERENCA O AKTUALNI TEMI

Kako zagotoviti priseljencem pravico do maternega jezika

BOJAN BREZIGAR

V ponedeljek je italijanska komisija Organizacije Združenih narodov za znanost in kulturo UNESCO ob Mednarodnem dnevu Maternega jezika, ki ga je UNESCO za 21. februar oklical leta 1999 in na katerega se po vsem svetu vsako leto vrstijo številne pobude za uveljavljanje maternih jezikov, priredila simpozij o zelo zanimivi temi Materni jezik in priseljevanje. Na njem je predsednik italijanske komisije Giovanni Puglisi uvodoma opozoril na pomen maternih jezikov in je dejal, da je na osnovi študije, ki jo je izdelal UNESCO, polovica od 6.000 jezikov, kolikor jih govorijo v svetu, ogrožena. Omenil je poslanico, ki jo je ob tem dnevu objavila generalna direktorica Unesca veleposlanica Irina Bokova, mi je opozorila, da materni jeziki niso pomembni samo kot sredstvo izražanja kulture, ampak so tudi dejavniki razvoja in rasti. Znano je namreč, v kolikšni meri lahko poučevanje v maternem jeziku prispeva k učinkovitosti pouka in kako pomembno sredstvo za odpravljanje diskriminacije in emarginiranosti je lahko materni jezik. Večjezičnost odpira nove perspektive znanju in trajnemu razvoju ter boljšemu odnosu do okolja in do sprememb sodobnega časa ter tudi neslutene prilagoditve dialogu, ki je pogoj za medsebojno razumevanje in sodelovanje. Nenazadnje pa je znanje maternega jezika najboljšo sredstvo za učenje drugih jezikov.

Puglisi je nato poudaril da ni mogoče govoriti o »italijanstvu«, če se ne ozremo okoli sebe in pogledamo, kakšne so in kako se razvijajo druge kulture. »Večjezičnost daje svetu okoli nas novi ritem, ustvar-

ja nove besede in potiska rečenice v ozadje,« je dejal predsednik italijanske komisije Unesca, ki je ob koncu še opozoril, kako zgrešeno je pojmovati odnos z islamskim svetom kot nekakšen spor civilizacij.

Nekaj podatkov o tem, kakšno je stanje v Italiji, je nato posredoval profesor lingvistike na univerzi v Cassinu Giuseppe Antonelli. V Italiji živi 7 o9dstotkov tujih državljanov, v italijanskih šolah pa je kar 22 odstotkov tujih državljanov; od teh jih je več kot polovica rojenih v Ita-

liji. Zanimivo je, da priseljenci v tretji generaciji težijo k odpravljanju svojega maternega jezika, vendar jih to dejstvo ovira pri šolanju, saj se dogaja, da italijanščine ne obvladajo z zadostni meri, prav tako pa ne obvladajo maternega jezika. Tako prihaja do pojava, ki ga Antonelli imenuje »dvojezičnost v odštevanju«, ki vodi do emarginacije, medtem ko bi bila pravilna pot uveljavljanje dvojezičnosti, ki bi uvajala italijanščino potem ko bi otrokom zagotovila dobro znanje maternega jezika.

Morelli: Italija je od nekdaj sprejemala narode in kulture

»Zgodovina kaže, da je Italija od nekdaj sprejemala in integrirala narode in kulture. To je zgodovina jezikovnih manjšin v naši državi; zelo značilna je, ker zadeva skupnosti, ki so se integrirale v družbeno in kulturno tkivo države, a so obenem skozi stoletja ohranile svoj jezik in svojo kulturo.« Tako je na rimskem zasedanju, ki ga je italijanska komisija za UNESCO priredila od dnevu maternega jezika, dejal predstavnik notranjega ministrstva in predsednik zveze italijanskih manjšinskih organizacij Confemili Domenico Morelli. Sožitje, ki je znatraj meja italijanske države dozorelo med manjšinami in večinami je po njegovem mnenju model, ki bi lahko bil koristen tudi pri oblikovanju sožitja in integracije priseljenec, torej pri remi, kateri je bilo namenjeno letošnje srečanje. Pri samem poučevanju italijanščine, ki je bistvenega pomena za integracijo priseljenec, bi bilo treba po Morellijevem mnenju v večji meri upoštevati kulturne in jezikovne značilnosti različnih okolij, iz katerih izhajajo skupine priseljenec. V Italiji je to vprašanje danes še pomembnejše, saj stalno beležimo dejstvo, da je Italija privlačna za veliko število ljudi, ki pripadajo različnim kulturam in govorijo različne jezike, ljudi, ki v tej državi iščejo boljše življenjske pogoje, ki pa jih ne moremo omejiti zgolj na finančno stanje, ampak jim je treba dodati tudi ustrezne kulturne vrtnote.

Sicer pa je Morelli večji del svojega posega namenil vprašanju manjšin, začevši s poudarkom, da je bil zakon 482, ki ga je italijanski parlament sprejel leta 1999 poleg priznanja obstoja 12 jezikovnih manjšin tudi pomemben dejavnik enotnosti države ob uveljavljanju raznolikosti njenih jezikovnih in kulturnih značilnosti. »Izkoristimo torej sporočilnost, ki jo vsebuje 2. člen tega zakona, ki s skupnim določilom povezuje in štiti 12 manjšinskih jezikov, albanščino, katalonščino, nemščino, grščino, slovenščino, hrvaščino, francoščino, frnkoprovalsščino, furlanščino, ladinsščino, okcitanščino in sardinščino, v upanju, da bo tej zaščiti v prihodnje sledila tudi zaščita jezikov tujcev, torej tistih skupin, ki niso vezane na specifično ozemlje, pa naj gre za kurdsčino in arabščino ali za romski in hebrejski jezik, ko bo ta zaščita potrebna za boljše sožitje na skupnem prostoru,« je dejal Morelli, ki je nato poudaril, da sedanji čas terja večjo odprtost različnim jezikom in kulturam, ki jih ljudje želijo uveljavljati v družinah, pri verskih obredih, v krajevnih skupnostih ali na mednarodni ravni. »Tudi s tega vidika ohranja zakon 482 vso svojo vlogo kot določilo, na katerega se bo mogoče sklicevati ob uveljavljanju čedalje večje jezikovne pluralnosti, ki je vedno bila in je še eden temeljev skupne evropske kulture,« je še dejal Morelli.

Dan maternega jezika letos o komunikacijskih in informacijskih tehnologijah

Organizacija Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (Unesco) je 21. februar leta 1999 razglasila za mednarodni dan maternega jezika. Tema letošnjega dne se je navezala na rabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij za zaščito in promocijo jezikov in jezikovne raznolikosti.

Unesco si sicer prizadeva tudi za promocijo večjezičnosti na svetovnem spletu. Nove tehnologije po mnenju Bokove zagotavljajo nove načine za sledenje razvoju ter za učenje jezikov.

Bokova meni, da so lahko informacijske in komunikacijske tehnologije posebej koristne pri promociji maternih jezikov. »Moč napredka moramo izkoristiti, da zaščitimo različne poglede na svet in promoviramo vse vire znanja in načine izražanja. To so niti, ki tkejo preprogo človeštva,« je še poudarila.

Kot je za STA povedala predsednica Društva slovenskih književnih prevajalcev Dušanka Zabukovec, je tehnologija kljub neštetim koristim, ki jih prinaša, zlasti na področju humanistike pogosto dvorezen meč. Sporazumevanje je po njenih besedah vzporedno z vedno hitrejšim razvojem tehnologije skrčilo svet in olajšalo povezave med narodi in posamezniki. Hitrejša povezava po hkrati pomenijo, da mora biti jezik tak, da ne zavira, temveč spodbuja hitrost sporazumevanja.

V tem pogledu je nekdanje umetne jezike, kakršne je bil esperanto, počasi in vztrajno začela izrivati angleščina. »Če je torej resnični mednarodni jezik za večino narodov prevod, bo potrebnega veliko truda, da se ta njegova vloga ne bo utopila v neznojni lahkosti sprejemanja angleščine, ki naj bi nadomestila jezike tako zelo raznolikih narodov in narodnosti,« meni Zabukovec.

Večjezičnost in povezovanje med jeziki, kakršnega spodbuja Evropa s svojo osnovno idejo združevanja in sodelovanja, je po njenem mnenju zato zelo dobrodošla možnost za ohranitev jezikov z majhnim številom govorcev, kot je slovenščina. Zabukovec je svoje misli sklenila: »Prevajalci v tem pogledu nismo le prenašalci zgodb iz enega jezika v drugega, temveč z izbiro tujih besedil za prevod v svoj jezik (in obratno) iskalc stikov in povezav, ki lahko zagotovijo, da se bodo jeziki ohranili in razvijali v vsej svoji specifičnosti in raznolikosti.«

V zadnjem desetletju v EU ni bila narejena nobena resna raziskava o tem, kako se v neangleško govorečih državah spreminja razmerje med branjem v maternem jeziku in branjem v angleščini. Eurobarometer je sicer na začetku tisočletja previdno ugotavljal, da v različnih članicah EU od štiri do 30 odstotkov ljudi bere knjige v tujem jeziku, nekaj objav v strokovni publicistiki pa je

ob tem jasno nakazalo, da je ta drugi jezik nedvomno angleščina, ki je v nekaterih državah na evropskem severu tako močno prisoten. Tamkajšnji knjižni založniki razumejo knjige v angleščini kot resno konkurenco domači produkciji, je za STA povedal profesor na ljubljanski Filozofski fakulteti in glavni urednik Mladinske knjige Miha Kovač.

Močan dodaten signal, da se branje v angleščini v Evropi povečuje, smo po Kovačevih besedah dobili, ko so se na nekatere nacionalne lestvice knjižnih uspešnic začele uvrščati knjige v angleščini. Vsi ti procesi so dobili dodaten pospešek s pojavom elektronskih bralnikov, predvsem Amazonovega Kindlea, ki praktično kjerkoli v EU omogoča nakup ameriških ali angleških e-knjig dobesedno v minuti, z nekaj kliki na bralni napravi. V tem trenutku nihče, razen uprave Amazona, ne ve, koliko kindlov je v uporabi v EU. Po ocenah v strokovnih krogih gre številka v stotisoče, zelo verjetno preko milijona.

»Reči so šle tako daleč, da sem imel pred kratkim na konferenci v Milanu priložnost poslušati italijanskega založnika, ki je tožil, da e-knjige v angleščini začenjajo pomeniti konkurenco knjižni produkciji v italijanščini, pri čemer je za Italijo doslej veljalo, da tam tradicionalno ni dvojezičnih bralcev, oziroma, da so dvojezični bralci le tržaški Slovenci in pripadniki nemške manjšine,« je povedal Kovač.

In kaj to pomeni za Slovenijo? Po Kovačevih besedah nič novega, saj imamo pri nas dolgo tradicijo večjezičnega branja, le da smo srbhorvaščino, ki je na začetku prejšnjega stoletja zamenjala nemščino, po letu 1989 zamenjali z angleščino. Kar konec koncev ni slaba izbira, meni Kovač.

Težavi sta po Kovačevem mnenju le dve: pritisk angleščine je izjemno močan, hkrati pa pri nas večina ljudi misli, da pomeni uvajanje e-knjig zgolj tehnološki problem, v resnici pa gre za kompleksen preplet pravnih, tehnoloških, kulturnih in poslovnih vprašanj z dolgoročnimi posledicami. Nenazadnje bi nagel razvoj e-knjige utegnil zrušiti tradicionalne knjigarne in knjižnice, kar bi pomembno omejilo kanale za širjenje knjižnih besedil v slovenščini. Zato je skrajni čas, da o teh rečeh odpremo resno debato, je pozval Kovač.

Publicist in strokovnjak za področja tehnologije, medijev in informacijske družbe Lenart J. Kučić meni, da se je strah pred prevlado angleščine na svetovnem spletu izkazal za neutemeljenega. »Danes vidimo, da velika večina uporabnikov spletnih družabnih omrežij uporablja materni jezik. Globalni mediji, ki objavljajo vsebine v angleškem jeziku, so sicer pridobili veliko novih občinstev, vendar ostajajo prispevki v nacionalnem jeziku glavni vir novic za večino prebivalcev. Prav tako velja svetovni splet za eno najbolj dragocenih orodij, s katerim izseljenci ohranjajo stik z matičnimi domovinami - sorodniki, jezikom in kulturo,« je Kučić pojasnil za STA.

Mednarodni dan materinega jezika obeležujemo že 13 let v spomin na protest in smrt bengalskih študentov, ki so pred 47 leti zahtevali enakopravnost za svoj jezik. Unesco je z dnevom želel opozoriti na potrebo po ohranjanju kulturne in jezikovne raznolikosti po svetu. (STA)

Kmečka zveza od nekdaj utemeljeno zagovarja stališče, da ne more biti zaščite narave, ohranjanja kulturne krajinske dediščine ter gospodarskega in družbenega napredka brez razvoja in vzpodbujanja dejavnosti tam živečega prebivalstva, pri čemer nosi glavno vlogo kmetijstvo.

RESOLUCIJA GLAVNEGA SVETA KMEČKE ZVEZE

Rezervat doline Glinščice mora upoštevati razvojne potrebe kmetijstva!

KMEČKA ZVEZA

V pripravi je načrt za ohranjanje in razvoj Deželnega rezervata Glinščica, ki ga z deželnim oblastilom upravlja Občina Dolina. V zvezi z načrtom, čigar izdelavo je omenjena občinska uprava dala v zakup specializiranemu podjetju, smatra Kmečka zveza za umestno, da izrazi svoje mnenje in sprejme tozadevno resolucijo.

Uvodoma pa želi zveza še enkrat izreči svoje stališče glede naravnih parkov in rezervatov, ki ni, kot je že večkrat poudarila, odklonilno, toda le pod pogojem, da so tako eni kot drugi nositelji aktivne zaščite in ne skupek prepovedi in omejitev uporabe teritorija. Stališče strokovne kmečke organizacije je osnovano na dveh neovrgljivih dejstvih. Prvo je to, da je Kras nastal in dobil današnji videz s tradicionalnimi dejavnostmi, ki so bile in so funkcionalne obstoju in razvoju na njem bivajoče skupnosti. Drugo dejstvo, ki izhaja iz prvega, pa nam nakazuje nujnost nadaljevanja omenjenih dejavnosti, posebej kmetijstva, če želimo ohraniti na tem enkratnem koščku zemlje neokrnjeno naravo in zagotoviti na njej živeči skupnosti možnost obstoja. Le tako bomo na Krasu ohranili oba bistvena elementa, ki označujeta teritorij: naravo in ljudi.

V tem prepičanju in dosledno s svojimi doslej večkrat iznešenimi stališči se je Kmečka zveza udeležila treh dosedanjih srečanj, na katerih je za to zadolženo podjetje predstavilo svoje kriterije za upravljanje Deželnega rezervata Glinščice. Že na prvem sre-

čanju, kot sicer na ostalih dveh, je Kmečka zveza izpostavila, da ne more biti zaščite narave, ohranjanja kulturne krajinske dediščine ter gospodarskega in družbenega napredka brez razvoja in vzpodbujanja dejavnosti tam živečega prebivalstva, pri čemer nosi glavno vlogo kmetijstvo.

Iz prikaza zasnovanega načrta je prišla do izraza, še posebej na drugem srečanju, ki je bilo 16. t.m. v spremnem centru v Boljuncu, natančno in podrobno prikazana zaščita narave, ki je pojmovana kot zamrznitev obstoječega stanja. Pri tem so točno nakazani posegi, ki dajejo zaskrbljujoče statično sliko. Pri prikazu razvoja pa se v svojem izvajanju podjetje omejuje le na splošno naštevanje družbeno gospodarskih dejavnosti, ki bi bile potrebne ali možne. Ne spremlja pa jih razvojni načrt, ki bi lahko omogočil zainteresiranemu teritoriju gospodarski in družbeni razvoj, ki je edini zanesljiv porok za ohranitev in zaščito družbeno naravovarstvenih značilnosti.

Po mnenju Kmečke zveze je treba v zvezi z Načrtom za ohranjanje in razvoj rezervata Glinščice udejaniti sledeče ukrepe:

- 1) preučiti možnost določenih sprememb meja naravnega rezervata, ki so funkcionalne zaščiti in razvoju rezervata;
- 2) pripraviti ustrezno dokumentacijo o raznih značilnostih tega teritorija;
- 3) preučiti in upoštevati njegove podeželjske in naravne danosti;

4) določiti, tudi na osnovi dosednjih večletnih izkušenj, najpomembnejše kmetijske, živinorejske in gozdne pridelovalne usmeritve, ki naj upoštevajo poleg pedoloških in podnebnih značilnosti tudi gospodarske aspekte;

- 5) pri določanju teh usmeritev naj se namenja primarna pozornost njihovi učinkovitosti pri varstvu okolja ob istočasnem zagotavljanju možnosti družbenega in gospodarskega razvoja tam živečega prebivalstva, sicer mu preti izločitev iz njegovega večstoletnega habitata;
- 6) izdelava finančnega načrta za vse predvidene dejavnosti za katerega bo Dežela zagotovila kritje;
- 7) ustanovitev Konzulte predstavnikov združenj in gospodarskih kategorij v smislu člena 32. deželnega zakona št. 42/96.

Na osnovi navedenega je glavni svet Kmečke zveze na svojem sestanku dne 24. februarja 2011 sprejel sledečo resolucijo:

Kmečka zveza zahteva, da se v zvezi z ohranjenjem in razvojem rezervata Glinščice izdelava v sodelovanju s kmečkimi stanovskimi organizacijami, ki predstavljajo lastnike in posestnike zajetih kmetijskih površin, načrt, ki bo omogočal in pospeševal družbeno gospodarski razvoj, predvsem pa tradicionalne dejavnosti, na teritoriju omenjenega rezervata, kot protiutež za breme, ki ga nosi krajevna skupnost.

AKTUALNO - Nadzor podjetja TZP Konzerviranje rastlinskih pridelkov

Tržaško zdravstveno podjetje (TZP) bo posvetilo večjo pozornost nadzoru nad konzerviranimi rastlinskimi pridelki kot so paradižniki, bučke, jajčevci (melancane) oljke in podobni. Tako je napovedala na srečanju s predstavniki Kmečke zveze in drugih področnih organizacij ravnateljica oddelka za varnost hrane pri krajnem zdravstvenem podjetju dr. Tiziana Del Pio.

Pobuda za pregled in analizo konzerviranja navedenih pridelkov je prišla iz videmske univerze. Ta ustanova želi v okviru EU programa preučiti postopke, ki jih uporabljajo na Tržaškem proizvajalci raznih vrst rastlinskih konzerv. Pobuda bo istočasno nudila možnost podrobne spremljanja celotnega proizvodnega procesa, tudi v luči dejstva, kot ugotavljajo inšpektorji omenjenega oddelka, da se je konzerviranje rastlinskih pridelkov v zadnjem času močno povečalo in razvilo. To velja zlasti za kmetijska posestva, ki prodajajo svoje proizvode na osmicah ali kmečkih turizmih.

Predstavniki Kmečke zveze so poudarili, da so njeni člani seznanjeni z obveznostmi, ki jih zahtevajo higijenski predpisi pri konzerviranju rastlinskih pridelkov. S tem v zvezi je KZ napovedala, da bo v kratkem priredila v sodelovanju z TZP tematsko srečanje, na katerem bodo ponovno izpostavljali pravilni postopki in dobre prakse, ki jih morajo proizvajalci omenjenih konzerv spoštovati pri izvajanju higijenske samokontrole HACCP. Pri konzerviranju rastlinskih pridelkov obstaja namreč velika nevarnost pojava neželenih bakterij, med katerimi je posebno nevaren Clostridium botulinum, ki izloča toksin botulin. Zato je pri pripravi teh proizvodov potrebna posebna pozornost. Le s pravilnim ravnanjem ob upoštevanju strokovnih navodil lahko zagotovimo zdravstveno neoporečen končen proizvod.

Svetovalna služba KZ v sodelovanju z ZKB

NASVETI STROKOVNJAKA

Kmetijska opravila v mesecu marcu

Zaradi dolgotrajnih nizkih temperatur in deževnega vremena imamo še veliko zaostalega dela. Marsikdo mora začeti z obrezovanjem, pognojiti in zemljo obdelati. Z nekaterimi drugimi opravili pa se ne smemo še prenapeljati, saj v marcu so lahko temperature še vedno nizke.

VINOGRAD – V vinogradu obrezujemo. Obrezani les lahko zmeljemo in pustimo v vinogradu, da obogatimo zemljo z organsko snovjo. To lahko storimo le v primeru, da trte niso okužene z glivičnimi boleznimi, ki povzročajo kap vinske trte, hiranje in druge. V primeru, da je lansko leto naše trte napadla črna pegavost, po obrezovanju iz vinograda takoj odstranimo okuženo rozgo in jo sežemo. Če smo že na začetku jeseni zaznamovali trte, ki jih je napadla kap vinske trte, jih lahko sedaj odstranimo ali obrežemo do zdravega dela rastline, še bolje je, da trti odžagamo deblo nad cepilno točko, tako da se trta ponovno obraste. Bolne trte moramo obrezovati posebej in škarje sproti razkužiti, da ne bi prenašali bolezni na zdrave rastline. Les odstranimo in uničimo, rano pa premažemo s cepilno smolo. Prav tako ukrepamo v primeru hiranja vinske trte.

Mimogrede preverimo obstojnost kolov in žic ter jih po potrebi zamenjamo.

Po končanem obrezovanju, trte povežemo. Po potrebi zamenjamo stare in slabe vezi. Med vezanjem moramo paziti, da se les ne zlomi. Zato to opravilo najraje opravimo ob bolj vlažnih dneh, ko je les elastičen. Ne smemo pa mladik vezati prepozno. Ko se rastlinski sokovi že pretakajo po rastlini, se mladice rade lomijo.

Vinograd pognojimo. Sadimo nove trte. Cepljenke naj imajo močne korenine, ki jih pred sajenjem primerno skrajšamo.

KLET – V kleti začnemo s pripravljanjem steklenic ter ostale opreme za stekleničenje. S poskusno vino in z raznimi testi moramo pred stekleničenjem ugotoviti, ali je vino zrelo za to opravilo.

OLJČNI NASAD – Zemljo pripravimo za nove nasade oljk. Zemljo zrigolamo ali globoko preorjemo, če to ni mogoče izkopljemo primerno velike sadilne jame. Poskrbimo za sadike. Ker je povpraševanje po oljčnih sadikah, posebno belice, kar velika, jih moramo čimprej naročiti. Ko pripravljamo sadilni načrt, ne smemo pozabiti na sorto pendolino, ki je dobra opravevalka, posebno če bomo poleg belice sadili tudi toskanske sorte.

Spomladi se posebno na starejših in bolj zanemarjenih oljkah lahko pojavi oljčna kozavost, posebno če je vreme vlažno. Bolezen zatiramo z bakrovimi pripravki.

Tudi v oljčnem nasadu pognojimo. Le proti kocu meseca začnemo z obrezovanjem oljk.

SADNI VRT – Tudi v sadnem vrtu obrezujemo. Pognojimo drevje in obdelamo, če tega še nismo storili. Po navadi gnojimo pred obdelovanjem, da gnojila prodrejo globlje v zemljo. Veliko kmetovalcev v tem času gnoji z mešanimi gnojili. Pozneje, ob brstenju in pred cvetenjem bomo dognojili z dušikom. Sadimo sadno drevje.

Ko se brsti napejajo, je čas za škropljenje pečkarjev proti škrlupu in raku z bakrovimi pripravki. V času napejanja brstov je tudi čas, da škropimo breskve proti breskovi kodravosti. To škropljenje je zelo pomembno. Z istimi pripravki škropimo tudi proti luknjicavosti koščičarjev. V primeru dolgotrajnega dežja pred cvetenjem se lahko širi monilija. V tem primeru škropimo s specifičnimi pripravki na podlagi bitertanola, vinklozolina, thiophanate ali drugimi. Takoj po cvetenju, ob vlažnem vremenu, škropljenje ponovimo. Proti moniliji veliko pripomore tudi, da z vej odstranimo suhe sadeže, ki jim pravimo mumije, kjer prezimi povzročitelj bolezni.

ZELENJADNI VRT – V tem času pripravimo zemljo za setev. Pred obdelovanjem gnojimo z umetnimi gnojili, zelo zaželeno je organsko gnojenje, zato priporočajo, da vsaj na razdaljo 3, 4 let vrt pognojimo tudi z dobro zrelim hlevskim gnojem, predvsem tam, kjer bomo sadili krompir, paradižnik, zelje in druge zelenjadnice, ki zahtevajo veliko gnoja. Pred setvijo moramo zemljo še poravnati in jo zdrobiti. Če se po pripravi zemlje bojimo, da bo dež pokvaril gredice, jih do setve ali saditve pokrijemo s plastično folijo. Sedaj sejemo grah, sadimo pa česen in čebulo. Sadimo tudi nove jagode, medtem ko stare površine, kjer gojimo jagode, očistimo suhih listov in starih rastlin, okopljemo ter pognojimo. V tople gredo sedaj sejemo paradižnik, papriko, jajčevce, zeleno, baziliko, bučke, kumare. Pripravimo zemljo za sajenje krompirja. Nabavimo si semenski krompir in semena drugih zelenjadnic. Istočasno pregledamo, katera semena imamo doma in ali jim ni potekal rok kaljivosti.

Proti koncu meseca lahko na prosto že sejemo korenček, solato rezivko, radič, petršilj, listno zeleno, špinačo in blitvo. Komaj sejano površino pokrijemo z žakljevino ali s pajčevinastim vlaknom, da se površina nekoliko ogreje in da jo branimo pred morebitnimi nalivi. Zmerno in redno sejano površino zalivamo.

OKRASNI VRT – Pregledamo vaze za okrasne lončnice, ki jih bomo presadili in ostale potrebščine ali semena, katere bomo spomladi potrebovali. Po potrebi kupimo nove vaze in namensko zemljo. Stare vaze pa pred ponovno uporabo dobro očistimo in razkužimo. Začnemo saditi poletne čebulnice. Vrtnice in ostale trajnice obrezujemo, gnojimo in sadimo nove.

Magda Šturman

Šport

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
sport@primorski.eu

Primorski
dnevnik

NOGOMET - Krize Juventusa ni videti konca

Bologna po tridesetih letih znova slavila v Turinu

Zadetka Di Vaia v drugem polčasu - Delnerijeve menjave povsem neučinkovite

Juventus - Bologna 0:2 (0:0)

STRELEC: Di Vaio v 4.dp in v 21.dp

JUVENTUS (4-4-2): Storari; Grygera (24.dp Pepe), Barzagli, Bonucci, Chiellini; Krasić, Melo, Marchisio, Martinez (1.dp Del Piero); Iaquina (1.dp Toni), Matri. Trener: Delneri.

BOLOGNA (4-3-1-2): Viviano; Esposito (31. Mutarelli), Potanova, Britos (31.dp Cherubin), Rubin; Perez, Mudingayi, Casarini; Della Rocca; Di Vaio, Meggiorini (43.dp Busce'). Trener: Malesani.

Nadaljuje se kriza Juventusa. Po Lecceju je izkoristila slab trenutek Delnerijevega moštva še Bologna, ki je ravno tako premagala črno bele z 2:0 in po kar treh desetletjih znova slavila v Turinu. Glavni akter zmage Emilijec je Marco Di Vaio, ki je v drugem polčasu dvakrat zarezal v Juventusovo obrambo, ki je pred domačim občinstvom celo najslabša v prvenstvu.

V prvem polčasu je bila tekma dokaj izenačena, pravih priložnosti pa ni bilo, saj je Juventus imel velike težave v napadu, medtem ko je Bologna dobro opravljala svoj nalog: braniti se proti na papirju boljšemu tekmeču. Trener domačih je bil nezadovoljen z videnim, tako da je že med odmorom izkoristil kar dve od treh menjav na razpolago in poslal na igrišče Tonija in Del Piera. Najslabše pa je šele moral priti. Di Vaio je s svojo hitrostjo preliščil obrambo in Chiellini je zaman poskušal rešiti situacijo. Domači so se podali v napad, a brez pravih idej. Ob tem so prepuščali ogromno svobode nasprotnikom in sredi polčasa je Di Vaio preigral tri branilce in še drugič zadel. Domači nogometaši so poskušali doseči vsaj častni gol, a v tem trenutku črno belim ne gre res nič od rok, tako da se je lahko Bologna veselila zgodovinske zmage in zdaj je za Malesanija obstanek postal le formalnost. (L.F.)

Vrstni red: Milan 55, Napoli 52, Inter 50, Lazio 48, Udinese 44, Roma 42, Juventus 41, Palermo 40, Cagliari, Bologna in Genoa 35, Fiorentina 33, Chievo in Sampdoria 31, Parma in Lecce 27, Catania 26, Brescia 23, Cesena 22, Bari 15.

Danes: ob 12.30 Catania - Genoa, ob 15.00 Palermo - Udinese, Roma - Parma, Bari - Fiorentina, Brescia - Lecce, Cagliari - Lazio, Cesena - Chievo, ob 20.45 Sampdoria - Inter; jutri ob 20.45 Milan - Napoli

DANES PALERMO-UDINESE - Ob 15.00

Tekma za Ligo prvakov? Zamparini je pesimist ...

Josip Iličić med prvo tekmo proti Udineseju, oktobra lani v Vidmu

ANSA

VIDEM - Kaj imata skupnega Palermo in Udinese, ki se bosta danes popoldan pomerila med sabo na sicilskem stadionu Barbera? Marsikaj! Kluba vodita furlanska predsednika, Zamparini in Pozzo, oba sta med svoje uslužbenice imela sedanjega trenerja videmskega prvoligaša Guidolina, obe moštvi se nepričakovano potegujeta celo za mesto v ligi prvakov, po mnenju strokovnjakov predvajata najlepši nogomet in sta med najmlajšimi v A-ligi.

Kar zadeva lige prvakov, je sicer Zamparini pesimist in kritičen. »Težko bo in prihodnje leto bo še težje. Trije vodilni klubi, poleg njiju pa še Roma in Napoli, so si pravilnik prikrojili po svoji meri. Vse je odvisno od televizijskih pravic. V ligo prvakov nočejo spustiti nikogar drugega. Brž ko moj Palermo vtika nos v vrh lestvice, nas oškodujejo s sojenjem. Ne pravim, da gre za zaroto, ampak vsi lahko vidite, da je tako,« je prepričan vročekrvni Zamparini.

ODBOJKA Černic izločen iz pokala CEV

Matej Černic se s svojim poljskim moštvom Asseco Resovia ni uvrstil v finalno fazo evropskega pokala CEV. Na povratni tekmi v Bellunu jih je Sisley z Trevisa premagal s 3:1 (26:28, 25:21, 25:21, 26:24), boljši pa je bil že na prvi tekmi prejšnjjo sredo na Poljskem (3:2). Kot je razvidno že iz rezultata je bila tekma zelo izenačena, Černic (17 točk) pa je bil med najboljšimi igralci svojega moštva, za Sisley pa je dobro igral korektor Fei.

Tekmo v Bellunu si je ogledalo tudi lepo število sovođenjskih in drugih navijačev.

Sisley bo v finalu pokala CEV igral že petič.

A1-liga: M.Roma Volley - Bre Banca Lannutti Cuneo 1:3 (25:21, 16:25, 20:25, 20:25)

NOGOMET - Triestina na prvem od dveh zaporednih gostovanj

Crotoneju so zmago podarili

Vodili s Testinijem, a nato naredili dve usodni obrambni napaki - V zadnjih minutah je domače rešil slovenski vratar Vid Belec

Crotone - Triestina 2:1 (1:1)

STRELECA: v 35. iz 11m Testini, v 47. Cutolo, v 5.dp avtogol Malago.

CROTONE (4-2-3-1): Belec; Crescenzi, Vinetot, Abruzzese, Migliore; Eramo, Galardo; Cutolo, Russotto (22.dp Mazzotta), De Giorgio (32.dp Calil); Curiale (32.dp Djurić). Trener: Menichini.

TRIESTINA (4-4-2): Colombo 6,5; D'Ambrosio 6, D'Aiello 4,5, Malago' 6,5, Longhi 5; Antonelli 6,5 (28.dp Bariti), Dettori 6 (32.dp Filkor), Gissi 6, Testini 6 (16.dp Godeas 6,5); Marchi 5,5, Taddei 6,5. Trener: Salvioni.

SODNIK: Ciampi iz Rima 6; OPOMINI: Gissi, Curiale, Abruzzese, D'Aiello, Testini, De Giorgio.

Triestina je dobesedno podarila tri točke Crotoneju, neposrednemu tekmeču v boju za obstanek, ki ima zdaj kar šest točk več od Tržčanov. Salvionijevi varovanci morajo čim prej pozabiti na ta poraz, ki je še toliko bolj pekoč glede na način, kako je do njega prišlo, saj bodo morali že v torek igrati v Sieni. Triestina je vodila po zaslugi Testinija, nato je drago plačala dve zelo hudi obrambni napaki, na koncu pa je zamudila vse številne priložnosti, ki jih je ustvarila.

IZBIRE - Domači trener Menichini je zaupal igralcem, ki jih je bolj poznal, tako da v začetni postavi Crotoneja ni bilo zimskih nakupov. Ob tem se je novostari trener moštva iz Kalabrije vrnil na zanj značilno postavitev s tremi polspicami za enim napadalcem. V vrstah Triestine je bil edini dvom, ali se bo Salvioni opredelil za Testinija ali Miramontesa. Nazadnje je prevladal Testini, ki je kril levi vezni pas, medtem ko je v napadu Marchiju pomagal Taddei.

O TEKMI - Triestina je v uvodnih minutah igrala boljše od domače ekipe, vendar priložnosti je bilo res malo. Veliko več je bilo prekinitev, tako da je bila tekma na dokaj nizki ravni in na trenutke kar dolgočasna. Sicer v peti minuti je Antonelli na desni sprožil akcijo, ki pa je nista uspela pozitivno zaključiti ne Taddei ne Marchi. Po lepi »solo« akciji Taddeia (s peto si je pomagal, da je preigral nasprotnika, a nato streljal Vidu Belec v roke), pa

je gol dosegel Curiale. Vendar sodnik je takoj opazil, da si je domači napadalec pomagal z roko, tako da je nemudoma razveljavil zadetek in opomnil igralca. Le dve minuti kasneje je bila roka odločilna tudi na drugi strani. Podajal Longhija je namreč Abruzzese zaustavil ravno s tem delom telesa in Ciampi je pokazal na belo točko in znova potegnil iz žepa rumeni kartonček. 11-metrovko za Triestino je hladnokrvno izvedel Testini; Belec strela sploh ni poskušal odbiti. Minuto kasneje je priložnost ustvaril Curiale, a Colombo je njegov strel s težavo le ubranil. Polčas se je bližal koncu ko je Belec podal daleč v globino, D'Aiello je skočil v prazno, kar je omogočilo Cutolu, da se je znašel sam pred Colombom in ga z nekoliko ponesrečenim strelom tudi premagal.

Uvod v drugi polčas je bil za Triestino travmatičen. Po kotu je Longhi nespretno posegel in žogo usmeril v Malagoja, ki se ni mogel izogniti nesrečnemu avtogolu. Psihološko so bili Testini in soigralci na tleh, tako da je moral Colombo nekajkrat poseči, da bi preprečil 3:1. A počasni, tudi po zaslugi vstopov Godeasa in Filkorja, je Triestina znova prevzela pobudo in z Longhijem, Godeasom (dvakrat), Taddeiem in Baritijem poskušal iztržiti vsaj točko, a Belec je bil vsakič na mestu.

KLJUČNI DOGODEK - Nedvomno je potek tekme povsem spremenil prvi zadetek domače ekipe. Le 20 sekund pred dvojnimi sodnikovim žvižgom je Belec brcnil žogo v globino, D'Aiello se je pustil presenetiti in Cutolo je tako izenačil zadnji trenutek. S psihološkega vidika je ravno ta zadetek omogočil domači ekipi, da je nato po odmoru stopila na igrišče ze-

Slovenski vratar Crotoneja Vid Belec

lo motivirana.

PA ŠETO - Najboljši igralec tekme je bil ravno mladi slovenski vratar Crotoneja Vid Belec, ki je v drugem polčasu vsaj trikrat odločilno posegel. Očitno se Slovenija razvija v vrhunsko šolo za vratarje.

JE ŠLO - Tokrat je Triestina ustvarila celo vrsto priložnosti, ob tem da je Taddei tam spredaj res dodana vrednost. Top: Antonelli je bil zelo živ na desnem pasu, zelo dobro pa se je vključil v igro Godeasa.

NI ŠLO - Triestina je drago plačala napake posameznikov, a psihološko je preveč občutila prvi prejeti gol. Pristop v drugem polčasu ni bil pravi. Flop: D'Aiello in Longhi sta naredila začetniški napaki, za katere na tem nivoju ni opravičil.

Iztok Furlanič

B-LIGA																																																																																																																																																									
Padova - Piacenza	0:0	Livorno - Ascoli	1:1	Atalanta - Sassuolo	1:0	Crotone - Triestina	2:1	Empoli - Cittadella	2:0	Frosinone - Grosseto	0:0	Modena - Siena	0:1	Novara - Varese	1:1	Pescara - Albinoleffe	2:0	Portogruaro - Torino	0:1	Vicenza - Reggina	0:1																																																																																																																																				
Atalanta	28	16	7	5	33:18	55	Novara	28	14	10	4	47:23	52	Siena	28	14	10	4	44:24	52	Varese	28	11	12	5	35:21	45	Reggina	28	11	9	8	32:28	42	Pescara	28	11	8	9	31:29	41	Torino	28	11	8	9	33:33	41	Empoli	28	9	12	7	32:26	39	Livorno	28	10	9	9	36:34	39	Vicenza	28	11	5	12	29:32	38	Padova	28	8	12	8	39:33	36	Grosseto	28	9	8	11	28:35	35	Albinoleffe	28	9	7	12	34:45	34	Crotone	28	7	12	9	26:31	33	Piacenza	28	7	11	10	38:42	32	Sassuolo	28	8	7	13	29:32	31	Modena	28	6	13	9	29:37	31	Ascoli (-6)	28	8	10	10	28:33	28	Cittadella	28	6	10	12	29:36	28	Portogruaro	28	7	7	14	24:39	28	Triestina	28	5	12	11	23:35	27	Frosinone	28	5	11	12	28:41	26

PRIHODNI KROG: Torek, 1. marca ob 20.30
Siena - Triestina

NOGOMET - 2. amaterska liga

Breg nepremagan tudi v Vižovljah

Z osvojen točko proti Sistiani so zelo zadovoljni

Breg je dosegel že štirinajsti zaporedni pozitivni rezultat. Zadnji so izgubili 31. oktobra proti Roianeseju (2:1)

KROMA

Sistiana - Breg 0:0

Breg: Cresi, Cigui, Degrassi, Stefani (Sovič), Potleca, Drago, Laghezza, Gargiolo, Giuliani (Coppola), Mendella, Cermelj. Trener: Tommasi.

Breg je v vnaprej odigrani tekmi proti Sistiani osvojil pomembno točko in tako vknjižil že 14 zaporedni pozitivni izid. Serije petih zaporednih zmag moštva iz devinsko-nabrežinske občine ni uspel prekinuti, kljub temu pa je izid zelo dobrodošel. Proti nasprotniku, ki jih zasleduje z 32 točkami, Breg ni prikazal najboljših predstave: Tommasijeve fante je motila predvsem močna burja.

Srečanje se je odvijalo pretežno na sredini igrišča, s tem da so boljše predstavo prikazali gostitelji, ki je imel tudi več priložnosti. Med temi je Sistiana zadela preko po napaki Bregove obrambe, Tommasijevi varovanci pa so bili najnevarnejši v peti minuti drugega polčasa s Čermeljem (po podaji Mendella), a je nasprotnikov vratar žogo ubranil. V tem delu tekme je bila Sistiana zelo prodorna, vendar je Breg dobro branil. Zadnje minute so bile zelo napete; gostje so še zadnji poskušali prelisičiti vratarja iz razdalje, vendar neuspešno.

»Točka je zelo pomembna. Sistiana se je namreč izboljšala, tako da smo zelo zadovoljni. Mi smo imeli malo priložnosti, tudi zaradi burje,« je po tekmi povedal trener Tommasi.

Ostali izid: Moraro - Piedimonte 0:0.

Elitna liga: San Luigi - Virtus Corno 3:2.

DEŽELNI MLADINCI

Vesna - Fincantieri 2:0 (1:0)

Strelca za Vesno: Vascotto, M. Marjanovič.

Vesna: Dedenaro, Brass, Purič, Žerjal, M. Marjanovič, Hoffer, Candotti, Bagatin (Fachin), A. Marjanovič, Viviani, Vascotto. Trener: Zucca.

Vesna je na domačem pravokotniku postregla z zelo dobrim nastopom in zasluženoma prišlo do zmage. Varovanci trenerja Vascotta so igrali zelo borbeno in niso nikoli popustili, zato zaslužijo pohvalo prav vsi. Prvi zadetek so nogometaši Vesne dosegli že po samih treh minutah igre, podvojili pa so, ko je tekla 60. minuta. Zmago pa so zapečatili v 75. minuti, in sicer ko je vratar Dedenaro ubranil 11-metrovko.

Juventina - Zaule 0:5 (0:2)

Juventina: Montagner, Gramazio, Pojan, Cadez, Peric, Iurilli, Mauro, Graba, Franco, Kenda. Trener: Currato.

Juventina je na domačem igrišču doživela nov visok poraz. Enajsterica iz Žavelj je bila pretrd oreh za zdesetkano vrsto trenerja Currata, kot zgovorno kaže končni izid. Tudi tokrat so namreč štandrežci nastopili le v desetih, tako da trener Currato ni imel na razpolago niti ene menjave. Končni izid je bil tako dejansko že znan pred sodnikovim žvižgom.

Ostali izid: San Luigi - Sistiana 3:0.

DRŽAVNI MLADINCI - Na gostovanju

Kras po dolgem času spet zmagal

Union Quinto - Kras 0:1 (0:1)

STRELEC: Dalesio v 44. minuti.

Kras: Zetto, Papapico, Bertocchi, Simeoni (Gobbo), Zeriali, Carli, Dalesio (Minichini), Jankovič, Martini, Visca (Fronzo), Nardini. (Paulich, Arduini).

Po treh porazih in treh neodločenih izidih so Krasovi nogometaši spet vknjižili vse tri razpoložljive točke. Ekipo, ki zaseda visoko mesto s 34 točkami, so premagali z borbeno in zbrano igro.

Zmagoviti zadetek je Kras dosegel tik pred odmorom, potem ko si je odlično priložnost priigrala trojica Martini - Jankovič - Dalesio, ki je bil naposled uspešen pri strelu. Union Quinto je v dvajseti minuti prvega polčasa sicer imel tudi priložnost za vodstvo, enajstmetrovko pa je zgrešil. V drugem polčasu je bil nevaren le do polovice igrišča, v nadaljni fazi pa je preveč gresil pri podajah in se zato ni približal голу.

Kras je napadalno igral vse do konca; priložnosti so imeli še Nardini, Menechini in Martini, vendar so bili neuspešni. Dobro so igrali tudi v obrambi in tako ubranili vse do končnega sodnikovega žvižga prednost in zasluženoma zmagali. Zaradi okvare vozila je bil tokrat odsoten trener Marino Kragelj.

Ostali izidi: Chioggia - Belluno 1905 0:3, Citta' Concordia - Unione Venezia 0:0, Opitergina - Sandona' Jesolo 2:1, Sanvitesse - Pordenone 0:2, Tamai - Torviscosa 1:0, Treviso 2009 - Montebelluna 0:3.

Vrstni red: Pordenone 48, Montebelluna 39, Unione Venezia 38, Citta' Concordia 35, Union Quinto 24, Belluno 1905 in Kras 32, Sandona' Jesolo in Opitergina 31, Treviso 2009 28, Sanvitesse 21, Tamai 16, Torviscosa 11, Chioggia 9.

SPDT - 5. tečaj teka na smučeh

Šola v idealnih razmerah

Šestnajst odraslih in šest otrok usvojilo osnove klasične tehnike nordijskega smučanja - Na začetku težavno iskanje ravnotežja

Udeleženci Tečaja teka na smučeh, ki ga je Smučarski odsek SPDT-ja minuli konec tedna organiziral na Pokljuki, so bili v nedeljo zvečer utrujeni, a zadovoljni. Imeli so namreč za sabo intenzivno tridnevno spoznavanje tehnik nordijskega smučanja na planoti, ki se nahaja na skrajnem vzhodnem robu Julijskih Alp. K uspehu tečaja, ki je tokrat v prireditvi organizatorjev potekal že petič zapored in katerega se je udeležilo 16 odraslih in 6 otrok, so vsekakor pripomogle dobre snežne in vremenske razmere.

Tečajniki so dospeli na Pokljuko v petek, 18. februarja, opoldne, kjer jih je v Šport Hotelu (Goreljek) pričakala profesorica smučanja Milena Kordež, ki je kaj kmalu pričela potrpežljivo, vztrajno in odločno razlagati skupini odraslih najprej osnove in nato še celotno raznoliko klasično tehniko nordijskega smučanja; skupinico otrok in mladostnikov, ki so se izkazali kot pogumni in obetavni protagonisti dogajanja na snežni odeji, je pa prizadevno spremljala učiteljica Katja Kordež.

Petkov popoldan je minil za vse v znamenju vaj za privajanje na smuč, usvojitve primerne

nagiba telesa, hoje s palicami po smučini, vaj za ravnotežje in drsenje. Seveda tudi padcev, v prvi vrsti s strani ti-

stih, ki so ob tej priložnosti prvič stopili na tovrstne smuči, ki so – tako so ugotovili na lastni koži – brez robnikov in ožje od tistih, ki si jih nadenemo za spust pri alpskem smučanju: »posledice« le-tega so bile tako vidne pri začetnem iskanju ravnotežja in neuspelem zaviranju. Sicer se je tečaj sklenil brez omembe vrednih poškodb: nekateri tečajniki so se vrnili domov s kako modrikasto liso na koži, ki je prej niso imeli, drugi so polomili smu-

ALPSKO SMUČANJE - Na Piancavallu

Na državni finale v Abetone pet mladih SK Brdina in SK Devin

Na državnem finalu Ostržka na smučeh (Pinocchio sugli sci) bo nastopilo med najmlajšimi tudi pet naših smučarjev, in sicer Brdinina tekmovalca Petra Kalc in Alex Ostolidi ter Devinovi tekmovalci Petra Udovič, Andrea Craievich in Alessandro Deluisa. Včeraj so na Piancavallu na zahtevni progi Sauc priredili kvalifikacijsko tekmo v veleslalomu; na državni finale se je uvrstilo prvih sedem dečkov vsake starostne kategorije in pet deklic. Med uvrščenimi je zmago osvojila tokrat samo miška (letnik 2001) Petra Udovič (Devin), na drugo mesto sta se včeraj uvrstila med babyji 2003 Petra Kalc (Brdina) in Andrea Craievich (Devin) med miškami 2000. Zadnje razpoložljivo mesto pa sta zasedla Alex Ostolidi (Brdina) med babyji 2003 in Alessandro Deluisa (Devin) med babyji 2002, ki sta bila sedma. Trenerja Aleš Sever (Devin) in David Sosič (Brdina) sta bila z izidi zelo zadovoljna. Deželna smučarska zveza je sicer pred tednom dni odločila, da tekma ne bo na lažji progi Busa, ampak na strmejši Sauc, kar naj bi omogočilo boljšo selekcijo.

Danes bodo na kvalifikacijah za nastop na državni finale Ostržka na smučeh nastopili še dečki in naraščajniki. Prisotni bodo tekmovalci Brdine in Devina.

Izidi: Baby 2003 ženske: 1. Ginevra Pase (Aviano) 46,31; 2. Petra Kalc (Brdina) 46,49; 7. Caterina Sinigoi (Devin) 52,70. **Baby 2003 moški:** 1. Cristian Cusin (Pordenone) 41,89; 7. Alex Ostolidi 44,96; 18. Nedir Peric (oba Brdina) 54,91. **Baby 2002 moški:** 1. Cristiano Agostinis (Dau-da) 41,48; 7. Alessandro Deluisa (Devin) 47,63. **Baby 2002 ženske:** 1. Giorgia Mase' (Cai xxx ott) 43,17; 12. Anna Ciuch (Brdina) 50,82. **Miške 2001:** 1. Petra Udovič (Devin) 44,67; 17. Irene Lopreiato 50,84; 18. Sara Craievich (oba Devin) 51,84; odstopila Giorgia Sinigoi (Devin). **Miške 2000:** 1. Valentina Piccin (Cimenti) 41,66; 2. Andrea Craievich (Devin) 42,50. **Miški 2000:** 1. Alessandro Tsoni (Sella nevea) 41,02; 9. Enrico Rožič 43,66; 33. Sameul Purič (oba Devin) 51,44.

Mladinini tekači danes na Tržaškem prvenstvu

Ski Arena Gabriella Paruzzi na Trbižu bo danes kulisa tržaškega prvenstva v teku na smučeh v organizaciji Sci club 70. Med tekmovalci bo nastopilo tudi 16 Mladininih tekačev, med katerimi bo veliko mladih. Zastavonoša kriškega kluba pa bo Mateja Bogatec, ki je ena izmed favoritov za absolutni naslov. Nastopilo bo 40 tekmovalcev petih tržaških klubov: ob Mladini še Sci Cai XXX Ottobre, Sci club 70, Sci CAI Trieste in Gruppo Sci Dopolavoro Ferroviario.

Vsi bodo tekmovali v klasični tehniki: najmlajši se bodo preizkusili na kilometer dolgi progi, člani pa 7,5 kilometrov.

Častna gostja bo olimpijska zmagovalka Gabriella Paruzzi.

ŠPORTEL - Jutri

»Vse« o Trofeji ZŠSDI

Jutrišnji Športel (TV Koper-Capodistria, začetek ob 22.30) bo kolesarsko obarvan. V studiu bo namreč voditelj oddaje Igor Malalan gostil predstavnike organizacijskega štaba 35. Trofeje ZŠSDI, ki bo prihodnje nedeljo v Lonjerju. »Dušo« dirke Radiovoja Pečarja bodo spremljali Manuel Purger, Damjan Coretti in Gabrijel Černigoj.

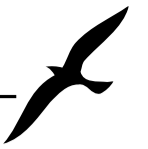
Kar zadeva prispevke bodo na svoj račun prišli predvsem nogometaši. Spremljali so (ali še bodo) nastopa Krasa in Brega ter derbi med Zario Gajo in Primorjem, pa tudi tekmo odbojkarjem Sloge Tabor in hokejistov Poleta Kwins.

Matej Caharija

SKUPINA 85 - Kniga Patrizie Vascotto in Stelle Rasman Tomizzove poti po Trstu

Knjiga je odlična »vodnik po Tomizzi in njegovem Trstu«

Vsaka pot, na katero nas zanesejo zanimanje, želja po spoznavanju ali čista turistova radovednost, ima poleg svojega zunanjšega videza tudi neko notranje življenje. Vešč in pozoren opazovalec si bo iz obiskanih koticov domačega ali tujega sveta izrezal podobe, ki se bodo kot razglednice vtisnile v vizualni spomin, hkrati pa bo vsrkal vtise, občutke, sugestije in pripovedi, ki bodo oplajale njegove misli in zavest. In kot se z minevanjem časa pod silo sprememb preoblikuje zunanji videz nekoga kraja, tako se z novimi potovanji, obiski, spoznanji, z novimi vtisi in sugestijami spreminja tudi tisto notranje, nevidno doživljanje, ki je s tistim krajem povezano. Ali, kot je menil Guy de Maupassant, »potovanje so vrata in ko stopiš skozi njega, zapustiš znano okolje in vstopiš v neko novo, neraziskano stvarnost, ki je podobna sanjam«.

Skupina 85 je v svojem četrtoletnem pestrem in razvejanem kulturnem življenju posvetila veliko pozornosti prav raziskovanju neraziskane stvarnosti mesta, v katerem deluje, ter njegove bližnje in bolj oddaljene okolice. S svojimi umetniško nabitimi itinerarji ji je rado uspelo pričarati tisto posebno, sanjsko razsežnost. Bolj kot potovanja k vidnemu, pa so to potovanja skozi labirinte miselnih procesov književnikov, likovnikov, glasbenikov in drugih umetnikov, ki jih je mesto s svojimi ulicami, palačami in spomeniki oplajalo in navdihovalo in so o njem pustili svoja pričevanja.

Posebno mesto v teh simbiotičnih prepletanjih mestnih zanimivosti z umetniško ustvarjalnostjo je Skupina 85 posvetila pisatelju Fulviu Tomizzi, ki je znal na najbolj učinkovit in prepričljiv način ponazoriti miselne poteze, dileme, tegobe in upanja človeka ob meji, človeka, ki ga hkrati utesnjujejo in oplajajo, odbijajo in povezujejo kulturne, jezikovne, verske in druge različnosti. Trst, razpet med vzhodom in zahodom ter severom in jugom sveta, stičišče vsemogočih vedenj in izrazij, gledan in težen je v tem pogledu izredna delavnica. V Tomizzovih romanih se zrcali Trst teh različnosti. Prisotna pa je vsekoli tudi želja, da bi te različnosti postale element bogatenja kulturnega in družbenega življenja.

Iz žive izkušnje skupinskih ogledov krajev, ki so tudi prizorišča dogajanj v raznih Tomizzovih romanih, se je v preteklem letu rodila tudi zamisel, da bi o teh krajih spregovorili v trajnejši knjižni obliki. Tako je v okviru projekta Forum Tomizza, ki ga vodi Milan Rakovac in pri katerem sodelujejo organizacije treh držav – Italije, Slovenije in Hrvaške, nastala več kot 180 strani obsegajoča dvojezična slovensko italijanska publikacija Tomizzove poti po Trstu, ki sta jo napisali in uredili predsednica Skupine 85 Patrizia Vascotto in podpredsednica Stella Rasman. Knjiga predstavlja odličnega vodnika »po tržaškem Tomizzi in Tomizzovem Trstu«, kot je v uvodni spremni besedi zapisal Elvio Guagnini. Drugo spremno besedo je napisal Miran Košuta. Finančno je pobudo Skupine 85 podprla Avtonomna dežela FJK. Grafično jo je oblikoval ter opremil s svojimi izvornimi ilustracijami Giulio Stagni. Fotografije je prispeval Gianfranco Abrami, za prevode pa so poskrbeli Devana

Ideja za knjigo je nastala na skupinskih ogledih krajev, ki so tudi prizorišča Tomizzovih romanov, predstavili pa so jo (na posnetku spodaj levo) Patrizia Vascotto in desno Stella Rasman v Trstu

KROMA

Jovan Lakovich, Jasna Jurečič, Patrizia Vascotto, Miran Košuta, Jasna Čebren in Gašper Malej.

Avtorici sta si zamislili in opisali štiri Tomizzove poti. Prva se nanaša na njegova avtobiografska dela, kot so Drevo sanj, Miriamino mesto, Prijateljstvo in zaobjema dejansko celo mesto. Začne se pri Sv. Ivanu, od koder se vije do Ljudskega vrta, Akvedota do Terezijanske četrti in naprej preko Rusega mosta do Trga Hortis.

Druga pot je posvečena romanu Frančiška, ki pripoveduje o življenju dekleta iz Štanjela in njeni ljubezenski zgodbi z italijanskim poročnikom Ninom Ferrarjem. Začne se pri glavni železniški postaji, prekorači jedro Terezijanske četrti in se dotakne tamkajšnjih glavnih zgodovinskih palač ter se zaključi na Pomolu Audace.

Na tretji poti podoživljamo tragično zgodbo Mladoporočencev iz Ulice Rossetti Stanka Vuka in Danice Tomažič. Ta pot se vije od Oberdankovega trga proti Rossettijevi ulici in se konča v Ul. dei Porta, kjer je bilo domovanje Tomažičevih. Četrta in zadnja pot je posvečena zgodovinskemu romanu Zlo prihaja s severa, ki obravnava življenje koprškega škofa Patra Pavla Vergerija in njegovo prijateljstvo s Primožem Trubarjem. Po zaslugi tega romana so mnogi italijanski bralci spoznali lik utemeljitelja slovenskega jezika. Ta pot povezuje katedralo sv. Justa z luteransko cerkvijo na Trgu Pamfilu.

Knjiga prinaša tudi kratek Tomizzov življenjski spomin ter seznam slovenskih prevodov njegovih del, bogato bibliografijo in izčrpno krajevno kazalo. Gre skratka za svojevrsten vodnik velike literarne vred-

nosti, ki združuje geografske, zgodovinske, etnične in arhitekturne značilnosti mesta v zalivu s pripovedmi o ljudeh in problemih, ki jih je Tomizza skupaj s svojimi vtisi, mnenji in veliko človečnostjo ter čutom za pravičnost mojstrsko obdelal s svojim izostrenim pisateljskim peresom.

Tomizzove poti po Trstu so po zaslugi knjige in video filma na isto temo postale že kulturna za-

LJUBLJANA Jutri predstavitev na Italijanskem inštitutu za kulturo

Knjigo Tomizzove poti po Trstu Stelle Rasman in Patrizie Vascotto bodo jutri ob 18. uri predstavili na Italijanskem inštitutu za kulturo v Ljubljani (Breg 12). O delu bo spregovoril Fulvio Senardi. Senardi je poučeval na šolah in univerzah v Italiji ter po svetu (v Zürichu, Trieru, Zagrebu in Pécsu). Trenutno sodeluje z Univerzo v Pécsu in koordinira literarno dejavnost Inštituta Julijske krajine za zgodovino, kulturo in dokumentacijo v Trstu.

Ob sami knjigi bodo predvajali tudi dokumentarne video posnetke, ki so povezani s Tomizzo in nastajanjem tega 180 strani dolgega dvojezičnega »vodnika« po Tomizzi in njegovem Trstu.

Po jutrišnji predstavitvi v Ljubljani bodo kasneje sledile še predstavitve v Pulju, na Reki, v Zagrebu in v Celovcu.

MLADINSKE REVIE - Tudi ta mesec prinaša raznolike vsebine uveljavljenih piscev in ilustratorjev

Pestra februarjska številka Pastirčka

Vsebinska predstavlja tudi poučno in privlačno gradivo za učiteljice pri pedagoškem delu, otrok pa s to revijo vzljubi branje in pisanje, razvija pa tudi logično mišljenje

Tudi februarjski Pastirček prinaša raznolike vsebine uveljavljenih piscev in ilustratorjev

Revija Pastirček, s katero otrok vzljubi branje in pisanje, ob tem pa tudi duhovno življenje, nam tudi ta mesec prinaša raznolike vsebine uveljavljenih piscev in ilustratorjev. Na uvodni strani je tako kot vsak mesec pozdrav urednika Marijana Markežiča, ki v prispevku govori o sicer kratkem, a praznično bogatem februarju. Urednik nas je spomnil, da 2. februarja verniki obhajajo svečnico; praznik, s katerim se uradno konča božični čas. Dan kasneje goduje sv. Blaž, ki ga prosimo, naj nas obvaruje boleznih grla. 8. februarja praznujemo slovenski kulturni praznik, 11. februarja se spominjamo bolnih, 14. februarja pa sv. Valentina. Na njegov god začnejo rastle znova poganjati in zeleneti, valentinovo pa je tudi praznik zaljubljenecv.

V nadaljevanju so ustvarjalci Pastirčka zbrali pesmi in zgodbe, revijo pa bogatijo tudi enigmatične igre in dopolnjevanke. Na tretji strani lahko mladi uporabniki izvedo več o Franceu Prešernu, zapojejo pa lahko tudi

Zdravljico, ki jo je uglasbil primorski skladatelj Stanko Premrl. Med pesmi naj omenimo tudi uglasbeno pesmico Sveča, pod katero se je podpisal Jože Tovšak, uglasbil pa Dominik Krt, pesmico z naslovom Po hribčkih, dolinah pa je prispevala Barbara Rustja, ilustrirala pa Svetlana Breclj. Božo Rustja, ki nas vsak mesec seznanja z molitvami, je za to številko pripravil jutranjo in večerno molitev, Berta Golob pa nas v rubriki Jezikoslovje seznanja s pojmom protipomeni. Duhovno vsebino ima rubrika Zgodbe iz svetega pisma, ki jo ureja Walter Grudina. Tokrat lahko otroci spoznajo Mojzesov narod.

Zanimive so tudi posvetne zgodbe. Mariza Perat je bralce razveselila s pravljico Marinka in igrače, ki pripoveduje o tem, kako je Marinka svoje igrače podarila Metki. Simpatična je tudi v obliki stripa pripovedovana Zimska zgodba, Vojan Tihomir Arhar pa je prispeval otroško igrivo v 3 slikah. Njen naslov je Nos. Isti avtor je februarjski Pastirček obogatil z anekdo-

to o prebrisanem kmetu, pod to anekdoto pa se nahaja slikovna križanka. Poleg te križanke bo prosti čas popestrila tudi rubrika Križkraž Paole Bertolini Grudina, za matematične navdušence pa skrbi matematični koticček. Poskrbljeno je tudi za ljubitelje jezikoslovja, ki lahko z zgodbo Petra Škerla izvedo veliko o dnevu bolnikov. Poučna pa je tudi rubrika Halo?, v kateri nas Nina Grudina tokrat seznanja s svetom kač. Poleg vsega naštetega pa ne smemo pozabiti tudi Pastirčkove pošte, v kateri je moč brati spise šolarjev različnih šol, ki to rubriko redno olepšajo tudi s pristnimi in izvornimi ilustracijami. Za spretnost prstke za skrbi likovna delavnica, ki jo je pripravila in ilustrirala Tatjana Ban, ki nam deli navsvete za izdelavo naprstnih lutk.

Prav vse omenjene vsebine predstavljajo med drugim tudi poučno in privlačno gradivo učiteljice pri pedagoškem delu, otrok pa s to revijo vzljubi branje in pisanje, razvija pa tudi logično mišljenje. (sč)

Dušan Kalc

LIBIJA - Medtem ko se libijski diktator skriva v svojem bunkerju

Varnostni svet ZN neenoten glede prijave Gadafija na ICC

O drugih ukrepih so se članice dogovorile - Evakuacija in beg tujcev se nadaljuje

TRIPOLI, NEW YORK - V libijski prestolnici je včeraj vladal napet mir, potem ko so mesto v noči na soboto pretresali spopadi med Gadafiju zvestimi silami in protivladnimi protestniki. Množična evakuacija in beg tujcev iz Libije se medtem nadaljuje.

Tripoli je za razliko od večine drugih libijskih mest še vedno trdno v rokah Gadafija. Ulice prestolnice so opuščene, saj se prebivalci bojijo, da jih bodo ustrelili pripadniki vladnih sil ali milic. Kljub temu je po petkovih molitvah na več koncih mesta prišlo do protivladnih protestov, na katere pa so Gadafijevi vojščaki hitro odgovorili s strelji. Sam Gadafi naj bi se nahajal v svojem razkošnem bunkerju, poveljstvo zvestih oboroženih sil pa naj bi prevzel njegov sin Kamis. O tem, ali libijski vodja v celoti nadzira prestolnico, ali pa le nekatere dele mesta, se večerajšnje informacije zaradi razhajajo.

Kot je v Varnostnem svetu ocenil generalni sekretar ZN Ban Ki Moon, je nasilje v Libiji terjalo že več kot tisoč žvrljenj. Gadafijeve sile, med katerimi so tudi številni plačanci iz revnih afriških držav, naj bi streljale na civiliste celo v njihovih domovih in na ranjene v bolnišnicah. Kaj se dejansko dogaja v Libiji, je izredno težko ugotoviti, ker je tujim medijem neodvisno poročanje iz te države praktično onemogočeno, tako da se večinoma zanašajo na telefonske pogovore z očitvici.

Beg tujcev iz Libije medtem ne pomenja. Preko kopenskih meja naj bi v druge afriške države zbežalo na desetisoče Afričanov, evakuacija pa poteka tudi z letali in ladjami. S posebej velikimi logističnimi težavami se pri tem soočajo azijske države, ki imajo v Libiji ogromno število svojih državljanov, večinoma zaposlenih kot poceni delovna sila v gradbenem in drugih sektorjih.

Varnostni svet ZN je včeraj nadaljeval pogajanja o sankcijah proti Gadafiju zaradi nasilnega zatrtja protivladnih protestnikov. Zahodne države predlagajo sankcije, ki bi obsegale embargo na orožje, prepoved potovanj in zamrznitev premoženja Gadafija, njegove družine in ministrov v njegovi vladi. Toda po navedbah diplomatov so Kitajska, Rusija, Južnoafriška republika, Indija in nekatere druge države izrazile zaskrbljenost zaradi predloga, da bi zatrtje protestov v Libiji postavili pred Mednarodno kazensko sodišče (ICC), ki bi preiskalo morebitne zločine proti človečnosti. Kot je potrdil britanski veleposlanik Mark Lyall Grant, povzročča pri sprejemanju resolucije težave ravno omemba zločinov proti človečnosti. (STA)

Begunci iz Libije čakajo na prestop meje s Tunizijo

ANSA

ITALIJA - Guverner centralne banke Mario Draghi

Brezposelnost mladih izraz velike socialne nepravilnosti

VERONA - V Italiji gospodarski razvoj zastaja že 15 let, povprečna stopnja rasti pa se giblje okrog odstotka, je na 17. kongresu finančnih posrednikov Forex izpostavil guverner Banke Italije Mario Draghi. Za izhod iz tega položaja je po guvernerjevih besedah potreben večji pogum za reformne ukrepe, ki bi izboljšali pričakovanja podjetij in družin in tako pospešili gospodarsko rast. Italija ima namreč »velike resurse, ima veliko podjetij, velike podjetniške sposobnosti, ljudje pa so delovni in varčni«.

Kriza v Libiji bo imela neizbežne gospodarske posledice. Zvišanje cene nafte za 20 odstotkov povzroči zmanjšanje rasti bruto domačega proizvoda za pol odstotne točke v treh letih, je povedal Draghi in dodal, da tudi zato »človeške dimenzije in še nejasen izid ljudske vstaje v Libiji močno vznemirjajo mednarodno skupnost«. Morebitne težave pri oskrbovanju z energenti v severni Afriki lahko začasno nadomestijo drugi proizvajalci nafte, vendar bi se

Guverner Mario Draghi

ANSA

lahko svetovna gospodarska rast kljub temu upočasnila.

Guverner centralne banke se je kritično izrazil tudi o razmerah na italijanskem trgu dela. »Plače mladih ljudi, ki stopajo na trg dela, so že celo desetletje ustavljene pod ravni, ki so jo

dosegle osemdesetih letih,« je opozoril Draghi, za katerega je recesija razmere še poslabšala. Stopnja brezposelnosti mladih se približuje 30 odstotkom in zato se posledično krepi njihova odvisnost od bogastva oziroma dohodkov staršev. Gre za dejavnik velike socialne nepravilnosti, opozarja guverner in dodaja: »To je potratna resursov, ki jemlje pogum mladim, po drugi strani pa hudo načena učinkovitost proizvodnega sistema.«

Glede javnih financ je Draghi dejal, da se bo moralo omejevanje javne porabe nadaljevati tudi po letu 2012, poraba pa bo morala biti razvojno usmerjena. »Ni drugih poti za zmanjšanje proračunskega primanjkljaja, glede na to, da davčni pritisk v Italiji za tri točke presega povprečno raven v območju evra,« je povedal guverner, za katerega morajo biti prihodki od boja proti davčnemu utajevanju uporabljeni za zmanjšanje davkov zavezancem, ki jih že pošteno plačujejo.

Večnamenski dekret je postal zakon

RIM - Senatorji so včeraj dokočno odobrili večnamenski dekret, pri čemer vlada ni bila prisiljena zahtevati zaupnice. Za dekret, ki v senatu ni bil spremenjen in je tako postal zakon, je glasovalo 159 senatorjev, proti jih je bilo 126, dva pa sta se vzdržala. Dekret, ki bo šel zdaj v podpis predsednika republike, predlaga ukinitve prepovedi lastništva tiskanih in elektronskih medijev do najmanj decembra 2012.

Berlusconi: Nevarnost komunizma še obstaja

RIM - Predsednik vlade Silvio Berlusconi je še vedno prepričan, da v Italiji obstaja nevarnost komunizma. To je glavni razlog, da še vztraja na politični sceni, je dejal na večerajšnjem kongresu gibanja katoliških reformistov. Berlusconi je v pozdravu na skupščini napadel javne šole, češ da posredujejo mladim ideale in vrednote, ki so v nasprotju s tradicionalnim pojmovanjem družine in njene vloge v italijanski družbi. Premier je na koncu dejal, da nasprotuje istospolnim porokam in da je bil vedno velik zagovornik družinskih vrednot.

Med prvimi je Berlusconijeve trditve kritično ocenila Anna Finocchiaro, vodja senatorjev Demokratske stranke. Prepričana je, da gre za besede politika v zatonu, ki nima nič pametnega povedati državljanom in državljanom. Zastopnica Demokratske stranke je Berlusconiju tudi očitala prijateljstvo z libijskim diktatorjem Gadafijem.

V Zagrebu spet spopadi med policijo in protestniki

ZAGREB - V Zagrebu je včeraj znova prišlo do spopadov med policijo in nekaj sto protivladnimi protestniki, ki so poskusili priti do sedeža vlade na Trgu sv. Marka, na katerem so prepovedana javna zbiranja. Potem ko so protestniki začeli metati predmete na policijo, so policisti uporabili gumijevke in solzivec. V spopadu je bilo poškodovanih 25 oseb, od tega 13 policistov, policija pa je prijelala okoli 60 protestnikov. Kot so sporočili iz zagrebških bolnišnic, gre za lažje poškodbe, predvsem posledica udarcev ali kamnov. V času spopadov se je končal večurni miren protest Stop pregonu hrvaških veteranov so izrazili nezadovoljstvo zaradi politike hrvaške vlade do vojnih veteranov in t.i. domovinske vojne ter zaradi splošnega gospodarsko-socialnega položaja.

IRSKA - Po neuradnih izidih parlamentarnih volitev

Zmaga opozicijske Fine Gael Cowen ob oblast zaradi dolžniške krize

DUBLIN - Izidi vzporednih volitev kažejo, da bo novo irsko vlado oblikovala dosedanja opozicijska stranka Fine Gael. Tej stranki je namreč v skladu s pričakovanji na petkovih predčasni parlamentarnih volitvah pripadlo največ glasov. Za Fino Gael naj bi glasovalo 36,1 odstotka volivcev, kar je sicer največ po letu 1982, a premalo za absolutno večino v 166-članskem spodnjem domu irskega parlamenta.

Stranka, ki jo vodi Enda Kenny, bo novo vlado verjetno oblikovala skupaj z laburisti, svojimi že tradicionalnimi partnerji. Ti so se sodeč po doslej znanih izidih z 20,5-odstotno podporo uvrstili na drugo mesto, kar je njihov najboljši rezultat doslej.

Stranka Fianna Fail dosedanega premiera Briana Cowena je s samo 15,1 odstotka glasov zabeležila svoj najslabši rezultat doslej, potem ko je na oblasti preživela zadnjih 14 let. Irci, ki jih je finančna kriza zelo hudo prizadela, so očitno kaznovali Cowenovo vlado, ki je tako prva v območju evra plačala za dolžniško krizo.

Stranka Sinn Fein, znana po podpori Irski republikanski armadi, je sodeč po

Enda Kenny, vodja zmagovite stranke Fine Gael z ženo na volišču

ANSA

vzporednih volitvah prejela 10,1 odstotka glasov, kar je zanj rekord, donedavno koalicijski Zeleni pa 2,7 odstotka, s čimer bi v dailu obdržali vsaj en poslanski sedež.

Neodvisni kandidati so prejeli skupaj slabih 16 odstotkov glasov, kar odraža razočaranje Ircev nad tradicionalno največjimi strankami.

Volilna udeležba je bila več kot 70-odstotna in tako višja kot na volitvah leta 2007, ko je bila 67-odstotna. Irska ima dobre tri milijone volilnih upravičencev. Vzporedne volitve so bile izvedene so bile na vzorcu 3500 volivcev, ponavadi pa ne odstopajo veliko od uradnih izidov. Končni uradni rezultati bodo znani danes. (STA)

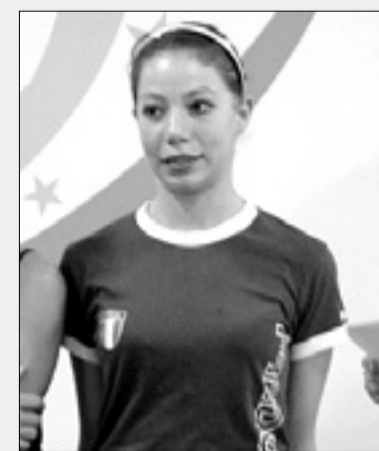
ITALIJA - Po treh mesecih našli truplo

Yara je mrtva

Odkritje deset kilometrov od njenega doma, skrivnosti je še veliko

BERGAMO - Trinajstletna Yara Gambirasio je umrla. Njeno truplo so včeraj popoldne po natanko treh mesecih iskanja (družina jo je pogrešala od 26. novembra, ko je iz telovadnice odšla v neznanu) našli v visoki travi na polju industrijske cone med Chignolom in Madonejem v pokrajini Bergamo, deset kilometrov daleč od Yarinega doma v vasi Brembate di Sopra. Truplo v razpadajočem stanju (preiskovalci so dekle med drugim prepoznali po ključih, ostankih obleke in aparatu za zobe) je odkrila oseba, ki se je na polju igrala z daljinsko vodenim letalcem. Na delu so bili forenziki in sodni zdravnik, sledila bo obdukcija, sinoči pa ni bilo znano, ali so na trupu opazni znaki nasilja.

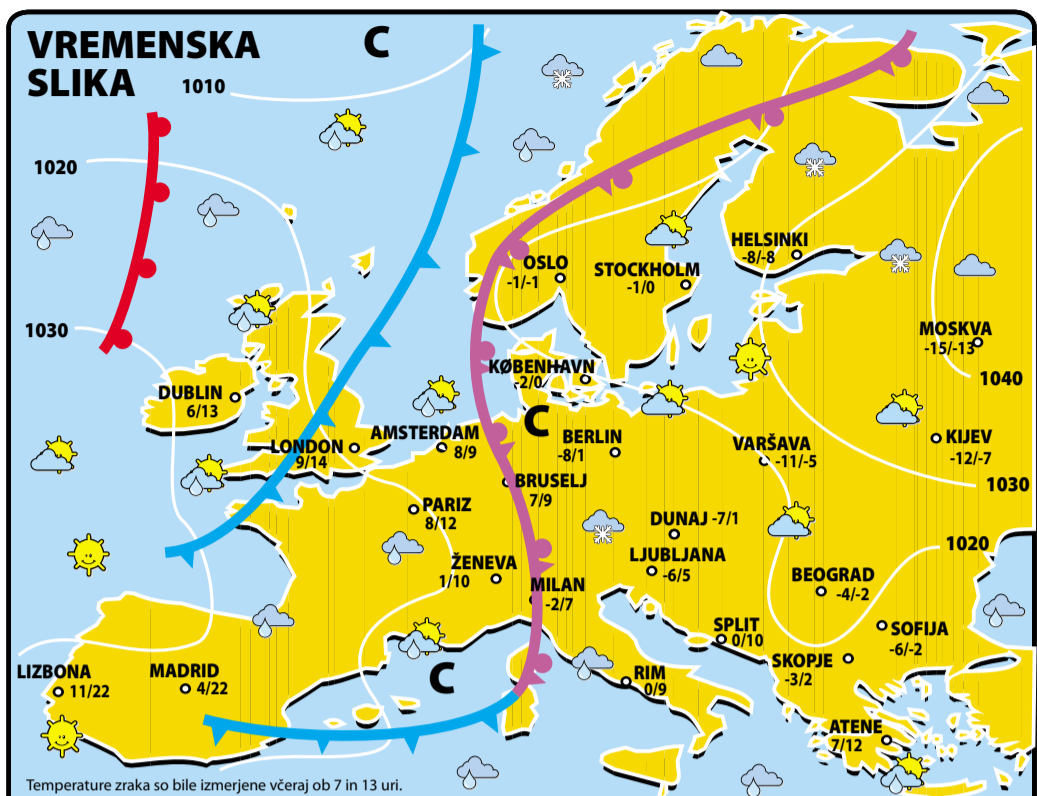
Kljub odkritju je še veliko nejasnosti, začnši z istovetnostjo neznanega storilca, če je sploh šlo za umor. Poleg tega pa morajo preiskovalci razčistiti, kdaj se je truplo tam znašlo. Včeraj so zaslišali človeka, ki je trdil, da je zjutraj videl avtomobil, ki je bliskovito odpeljal

Yara Gambirasio

ANSA

z območja, kjer so nekaj ur pozneje našli Yaro. Vodja civilne zaščite iz Brembate je potrdil, da so tamkajšnje območje v zadnjih treh mesecih večkrat prečesali. Preiskovalci so si priskrbeli tudi posnetke nadzornih videokamer podjetij, ki imajo hale v industrijski coni.

NAPOVED ZA DANES
 V hribih bo že zjutraj oblačnost naraščala, tekom dneva se bo nad okoli 600 m nad morjem pojavljalo rahlo sneženje. V nižinskem pasu in ob morju pa bo dopoldne sprva še zmerno oblačno. Čez dan bo spremenljivo oblačno in ponekod ni povsem izključen rahel dež.
 Zjutraj se bo pooblačilo. Čez dan bo pretežno oblačno, zvečer bodo ponekod v zahodni in osrednji Sloveniji manjše padavine, v notranjosti Slovenije deloma kot rahel sneg. Najnižje jutranje temperature bodo od -2 do -8, na Primorskem okoli 0, najvišje dnevne od -1 do 3, na Primorskem do 9 stopinj C.

Danes bo atlantska fronta zajela Alpe, zaradi katere bo v Ljubiščem nastalo območje nizkega zračnega pritiska, v visokih legah pa bo s severovzhoda začel v naše kraje dotekati bolj vlažen zrak. Jutri, bo zaradi nizkega zračnega pritiska zapihala burja.
 Nad vzhodno in deloma srednjo Evropo je še vedno območje visokega zračnega tlaka, nad južnim Balkanom in Sredozemljem pa je ciklonsko območje. Od vzhoda priteka k nam hladen in bolj vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA
 Sonce vzide ob 6.48 in zatone ob 17.48
 Dolžina dneva 11.00

BIOPROGNOZA
 Vremenska obremenitev se bo danes čez dan stopnjevala. Z vremenom povezane težave bodo vse pogostejše in izrazitejše. Krepili se bodo tudi nekateri bolezenski znaki. Spanje v noči na ponedeljek bo moteno.

MORJE
 Morje je razgibano, temperatura morja 7,8 stopinje C.

SNEŽNE RAZMERE (v cm)

Kanin/Na Zlebeh	320	Piancavallo	120
Vogel	145	Forni di Sopra	140
Kranjska Gora	50	Zoncolan	120
Krvavec	100	Trbiž	120
Cerkno	90	Osojščica	80
Rogla	70	Mokrine	60
Mariborsko Pohorje	45	Podkloster	140
Cvetta	160	Bad Kleinkirchheim	70

PLIMOVANJE
Danes: ob 1.42 najnižje -6 cm, ob 7.04 najvišje 30 cm, ob 14.03 najnižje -52 cm, ob 20.50 najvišje 35 cm.
Jutri: ob 2.22 najnižje -13 cm, ob 7.47 najvišje 34 cm, ob 12.49 najnižje -57 cm, ob 21.16 najvišje 42 cm.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

NAPOVED ZA JUTRI
 Jutri bo pretežno oblačno vreme, možen bo rahel dež in v hribih nad okoli 700 m pa rahlo sneženje. Ob morju bo pihala zmerna burja.
 Jutri bodo padavine ponehale, popoldne se bo v severni Sloveniji delno zjasnilo. Spet bo pihala zmerna burja. V torek bo delno jasno, burja se bo še okrepila.

SERRAMENTI PUNTO RAM

Novo zasteklitve

55% DRŽAVNI PRISPEVEK

z visoko termično izolacijo za državni prispevek 2011 v višini 55% z oznako CE.

KAKO DO NAS? Razstavno-prodajni salon

V NAŠEM RAZSTAVNO-PRODAJNEM SALONU NAJDETE TUDI:
 blindirana vrata in notranja vrata najboljših znamk, zavese za okrasitev vašega doma, komarnike, žaluzije, rolete, tende, sekcijška in dvizna vrata...

OGLEJTE SI NAŠ NOV SHOW ROOM

PUNTO RAM SERRAMENTI | ul. Colombara di Vignano, 8 | Industrijska cona Ospso - Milje (TS)

SERRAMENTI PUNTO RAM

PROMOCIJSKI BON

S predstavljamo tega bona imate pravico do brezplačnih komarnikov ali žaluzij za vsako naročeno okno.

+39.040.231611
 +39.040.231141
 info@punteram.it
 www.punteram.it

FILM - Danes podeljevanje v Hollywoodu

Film Kraljev govor favorit za bero oskarjev

NEW YORK - Danes bo v hollywoodskem gledališču Kodak že 83. podelitev prestižnih filmskih nagrad oskar. Z 12 nominacijami velja za favorita film *Kraljev govor* o jecljavem britanskem kralju Juriju VI. v času druge svetovne vojne. Podelitev bo prenašala televizija ABC, za voditelja pa so izbrali igralca Jamesa Franca in igralko Anne Hathaway. Po *Kraljevem govoru* se z desetimi nominacijami lahko pohvali oživitve starega vesterna Johna Wayna *Pravi pogum*, tokrat z Jeffom Bridgesom v glavni vlogi. Filma *Socialno omrežje* in *Izvor* sta prejela po osem nominacij.

Nagrade bodo podeljevali v 24 kategorijah. Za življenjsko delo bo nagrajen režiser Francis Ford Coppola, ki je štiri od svojih petih oskarjev osvojil za trilogijo *Boter*. Coppola je bil k sodelovanju povabljen šele po tem, ko sta režijo Botra odklonila Sergio Leone in Peter Bogdanovich.

Za izpeljavo prireditve sta odgovorna producenta Bruce Cohen in Don Mischer, ki sta za voditelja izbrala Jamesa Franca, sicer letos nominiranega za najboljšo moško vlogo v filmu *127 ur*, in Anne Hathaway, ki bo uvodoma tudi zapela in zaplesala. Med nastopajočimi bo šolski pevski zbor iz Staten Islanda v New Yorku, ki bo zapel pesem *Somewhere Over the Rainbow*. Pevske sposobnosti bo med drugimi pokazala tudi igralka Gwyneth Paltrow, ki bo zapela skladbo *Coming Home* iz filma *Country Strong*. Skladba je med nominirani za najboljšo pesem. Ovojnice z nagrajenci bodo med drugimi odpirali Tom Hanks, Cate Blanchett, Reese Witherspoon, Marisa Tomei, Annette Bening, Robert Downey mlajši, Jude Law, Nicole Kidman, Hugh Jackman in Oprah Winfrey.

Med desetimi nominiranci za najboljši film so poleg *Kraljevega govora*, *Pravega poguma*, zgodbe o korporacijskem vohunu *Izvor* in filma o spočetju Facebooka *Socialno omrežje* tudi baletni triler *Črni labod*, zgodba o boksarjih *The Fighter*, film o lezbični družini *The Kids Are All Right*, film o ujetemu plezalcu *127 ur*, družinska drama *Na sledi očetu* in tretje nadaljevanje risanke *Svet igrač*, ki se poteguje tudi za oskarja v kategoriji animiranih filmov skupaj z risankama *Kako izuriti svojega zmaja* in *The Illusionist*.

Gledalci so sicer z obiskom v kinodvoranah že nakazali, kdo bo favorit. Do preteklega tedna je v ZDA največ zaslužila risanka *Svet igrač 3* (415 milijonov dolarjev), sledijo pa ji *Izvor* (293 milijonov), *Pravi pogum* (164 milijonov), *Kraljev govor* (103 milijone), *Črni labod* (102 milijona) in *Socialno omrežje* (96 milijonov). Od nominirancev je najmanj zaslužil film *Na sledi očetu*, in sicer le šest milijonov dolarjev.

Med letošnjimi presenečenji je Javier Bardem z nominacijo za glavno moško vlogo v španskem filmu *Ču do vi to* o zdravstvenih in družinskih težavah kriminalca v Barceloni, ki se pogovarja z umrlimi. Ta film je tudi med nominiranimi v kategoriji tujejezičnih filmov. Bardem je leta 2007 že osvojil oskarja za stransko moško vlogo v filmu *Ni prostora za starce*, leta 2000 pa je bil nominiran za glavno moško vlogo v filmu *Preden se znoči*. Kategoriji najboljših glavnih in stranskih vlog sta ponavadi rezervirani za Američane ali igralce iz angleško govorečih držav, čeprav so tudi izjeme, kot med drugimi dokazujejo Bardem, Sofia Loren in Roberto Benigni.

Poleg Bardema se za oskarja za glavno moško vlogo potegujejo tudi glavni favoriti Colin Firth (*Kraljev govor*), Jesse Eisenberg (*Socialno omrežje*), James Franco (127 ur) in Jeff Bridges (*Pravi pogum*). V tekmi za najboljšo stransko moško vlogo pa so Christian Bale (*The Fighter*), John Hawkes (*Na sledi očetu*), Jeremy Renner (*Mesto*), Mark Ruffalo (*The Kids are All Right*) in Geoffrey Rush (*Kraljev govor*).

Pri glavnih ženskih vlogah se za oskarja potegujejo Natalie Portman (*Črni labod*), Annette Bening (*The Kids are all Right*), Nicole Kidman (*Zajčja luknja*), Jennifer Lawrence (*Na sledi očetu*) in Michelle Williams (*Blue Valentine*). Za stransko vlogo tekmujejo Amy Adams (*The Fighter*), Helena Bonham Carter (*Kraljev govor*), Melissa Leo (*The Fighter*), Hailee Steinfeld (*Pravi pogum*) in Jacki Weaver (*Animal Kingdom*).

Za režiserskega oskarja tekmujejo Darren Aronofsky (*Črni labod*), David O. Russell (*The Fighter*), Tom Hooper (*Kraljev govor*), David Fincher (*Socialno omrežje*) ter Joel in Ethan Coen (*Pravi pogum*). Med scenaristi pa na kipec upajo Mike Leigh (*Še eno leto*), Scott Silver, Paul Tamasy, Eric Johnson, Keith Dorrington (*The Fighter*), Christopher Nolan (*Izvor*), Lisa Cholodenko in Stuart Blumberg (*The Kids Are All Right*) in David Seidler (*Kraljev govor*). V kategoriji tujejezičnega filma se za oskarja poleg Bardemovega filma potegujejo še grški film o odrasčanju od družbe izoliranih otrok čudaškega očeta *Področnik*, danski film *Haevnen*, ki pripoveduje obratno zgodbo o težavah očeta s sinovoma, kanadski film o libanonskih priseljencih *Incidencies* in alžirski film o protikolonialnem boju *Hors-la-loi*.

Robi Poredoš/STA